

تأسیس بانک کتاب های چاپ سنگی

بحر در کوزه

فروشنده قرص های ضد تشنگی به شازده کوچولو گفت: خریدار هفته ای یک قرص می اندازد بالا و دیگر تشنگی بی تشنگی و وقتی شازده کوچولو از او پرسید: اینها را می فروشی که چی؟ جواب داد: اینها باعث صرف جویی کلی وقت است. کارشناس های خبره، دقیقاً حساب کرده اند که با بالا انداختن هر کدام از این قرص ها، هفته ای پنجاه و سه دقیقه وقت صرفه جویی می شود. خوب، آن وقت پنجاه و سه دقیقه را چه کار می کنند؟ هر چی دلشان بخواهد... شازده کوچولو تو دلش گفت: من اگر پنجاه دقیقه وقت زیادی داشته باشم، خوش خوشک می روم به طرف یک چشمه...

از سال های پیش تاکنون مترجمان به ترجمه خلاصه ای از رمان های مشهور جهان چون بینویان، جنایت و مکافات، خوشه های خشم، شرق بهشت، جنگ و صلح، آرزوهای بزرگ و... برای نوجوانان و جوانانی پرداخته اند که حوصله یا زمان لازم برای خواندن رمان های طولانی را ندارند. اما این مجموعه ها تا چه حد می توانند خوانندگان را با این داستان های مشهور آشنا کنند و سبک نگارش نویسندگان بزرگی چون تولستوی، داستایفسکی، چارلز دیکنز و... را به مخاطبان خود معرفی کنند؟

۲۲

گزارش کتاب هفته در آستانه روز خبرنگار

خبرنگاران در سرزمین کتاب

دشواری های حرفه خبرنگاری چنان است که بسیاری آن را در زمره حرفه های دشوار ارزیابی کرده اند. طبق بسیاری از قوانین کار از جمله قانون کار جمهوری اسلامی ایران، خبرنگاران به جای ۳۰ سال، پس از ۲۰ سال بازنشسته می شوند. در میان دشواری هایی که خبرنگاران با آن روبرو هستند، خبرنگاری کتاب دشواری ها و مسائل خاص خود را دارد. با همه عشق و علاقه ای که خبرنگاران این حوزه به کتاب دارند، اما از آنجایی که برخی از رسانه ها، هنوز اهمیت اطلاع رسانی کتاب را در نیافته اند، ارزش کار این دسته از خبرنگاران کمتر مورد توجه قرار می گیرد. در این گزارش خصوصیات و دغدغه های خبرنگاران کتاب مطرح شده است. همچنین از این خبرنگاران

خواسته ایم تا از اخبار بد و خوب حوزه کتاب در سال گذشته (ملاک ما مرداد ۸۶ تا ۸۷ بوده است) را بگویند تا علاوه بر بررسی کوتاه حرفه خبرنگاری کتاب، به طور اجمالی اخبار مهم این حوزه نیز در سال گذشته بررسی شود. در سال گذشته اتفاق های بسیاری در حوزه کتاب رخ داده است. به عنوان نمونه، یکی از اخباری که مورد توجه تعداد قابل توجهی از خبرنگاران کتاب بوده، صدور اینترنتی مجوز کتاب توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده است. این عده از خبرنگاران کتاب معتقدند که صدور اینترنتی نشر کتاب به ناشران و مولفان کمک می کند تا به کارهای خود سرعت دهند و اقداماتی که انجام آنها نیاز به زمان دارد، به سادگی و سهولت انجام شود.

۶

گفتار

دکتر کاظم معتمدنژاد

روزنامه نگار تخصصی کتاب

یک روزنامه نگار کتاب باید از سه شرط برخوردار باشد. از سویی باید به عنوان یک خبرنگار مسلح به همه آن چیزهایی باشد که یک

خبرنگار می داند و در کار خود به کار می گیرد. یعنی یک خبرنگار کتاب در ابتدا باید بداند که چگونه به تهیه خبر پردازد، چگونه خبر را تنظیم کند و چگونه و کجا آن را منتشر کند. یک خبرنگار کتاب باید چگونگی تهیه گفت و گو، گزارش و سایر ژانرهای روزنامه را به خوبی بداند. شرط دوم روزنامه نگاری و خبرنگاری کتاب، علاقه شخصی فرد خبرنگار است. کسی که در این حوزه تخصصی کار می کند باید نسبت به آن شناخت درستی داشته باشد. او باید حتی نسبت به حوزه ای از کتاب نیز که در آن عرصه به تهیه خبر مشغول است، دانش ویژه داشته باشد. از همین رو، خبرنگار کتاب باید مرتباً تازه های نشر را دنبال کند و آنها را بخواند. این به او کمک می کند تا در تهیه خبر جسورتر عمل کند و اخبار تازه تری برای روزنامه بنویسد. شرط سوم خبرنگاری کتاب را باید در پشتکار خبرنگار جست و جو کرد. خبرنگاری که در این حوزه کار می کند باید خود را با مسائل موجود در این حوزه وفق دهد و همواره آماده باشد تا اخبار تازه تری برای علاقه مندان جدی کتاب و کتابخوانی داشته باشد.

۶

پای صحبت حسینعلی قبادی درباره «آیین آیین» و سیر تحول نمادپردازی در ادبیات فارسی

سفر در جغرافیای نمادها

آیین آیین: سیر تحول نمادپردازی در فرهنگ ایرانی و ادبیات فارسی عنوان کتابی به قلم حسینعلی قبادی است که در بخش پژوهش نیمه تیرماه برنده جایزه قلم زرین شد. این کتاب از سوی دانشگاه تربیت مدرس منتشر شده است. حسینعلی قبادی متولد ۱۳۳۷ آمل، دکترای زبان و ادبیات فارسی دارد و در حال حاضر به

عنوان پژوهشگر در پژوهشکده جهاد دانشگاهی به فعالیت می پردازد. وی تاکنون عضو انجمن استادان ادبیات فارسی، عضو شورای علمی گسترش زبان و ادبیات فارسی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، عضو شورای علمی مرکز تحقیقات بین المللی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس، عضو شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و... بوده است. قبادی در پاسخ به این سؤال که چرا عناوین کتاب های منتشر شده اش معدود

است می گوید: دنیای امروز، دنیای نظریه های بدیع و تولید علم است. الان در دنیا، تولید علم و تولید مقالات علمی، ارزشمند است و برای یک کشور و نویسندگان اعتبار می آورد. وی درباره آیین آیین: سیر تحول نمادپردازی... نیز این گونه توضیح می دهد: در این کتاب می خواهم به یک مقوله نو برسیم، یک سلسله مسائل و مباحث تازه. تصویرسازی ها در حوزه بلاغت اسلامی و ایرانی پیوندهایی با فلسفه، روان شناسی و جامعه شناسی دارد به همین دلیل

شناخت ابعاد و وجوه تصویر صرفاً نباید در مقوله های متعارف ادبیات خلاصه شود. از طرف دیگر می خواهم به گروهی دیگر از مخاطبان بگویم که فهم ادبیات به معنای دقیق کلمه ناشی از فهم و درک نمادپردازی است. این که کسانی بگویند ادبیات فقط مضمون و محتواست و در صد سال تاریخ معاصر، ادبیات فارسی این محتوا و مضامین را داشته و بعد بخواهند تحلیل کلامی یا دریافت های روزمره از آن داشته باشند به نظر بنده درک درستی از ادبیات ندارند و متوجه شناخت ادبیات نیستند. در واقع می خواهم در این کتاب بگویم که منظومه زیبایی شناسی ادبیات فارسی چه ستارگان درخشان و بزرگی دارد که قطعاً ارزشمندترین ستاره اش نماد است. چون نماد از یک طرف با استعاره در ارتباط است و از طرفی در عالم مجازها، نماد پر مسئله ترین و ذوابعادترین است. وی تصریح می کند: در این کتاب سعی کردم سیر تحول نمادپردازی را نه تنها در گونه های ادبی بلکه خارج از حوزه حماسه و خارج از حوزه عرفان در اشعار اجتماعی، اشعار دراماتیک و در ادبیات عمومی ایران جست و جو کنم. ثقل کار من روی شاهنامه فردوسی و مثنوی مولاناست در نتیجه می خواهم این را کشف کنم که به رغم تحولات نمادها این تحولات به حدی طبیعی و آرام هستند که اتصالات معرفتی را در تاریخ تمدن و فرهنگ ایران می بینم.

۲۳

کتابخانه

شنبه ۱۲ مرداد ۱۳۸۷
۳۰ رجب ۱۴۲۹، ۲۰ آگوست ۲۰۰۸
شماره ۱۴۲، پیاپی ۷۹۳
۲۸ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سرمدیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواجہ نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

خانه کتاب برگزار می کند

مراسم تجلیل از خبرنگاران کتاب، ۱۶ مرداد

مراسم تجلیل از خبرنگاران کتاب، ۱۶ مرداد و در آستانه روز خبرنگار از سوی مؤسسه خانه کتاب برگزار می شود. به گزارش خبرنگار کتاب هفته، این ضیافت صمیمانه که با حضور مدیران فرهنگی کشور، خبرنگاران کتاب رسانه های گوناگون و مدیران مسئول نشریات برپا می شود، با برنامه های فرهنگی متنوعی همراه خواهد بود.

این ضیافت شام رأس ساعت ۱۹ و ۳۰ دقیقه تا ۲۰ در هتل بلور واقع در خیابان سپهبد قرنی، نرسیده به پل کریم خان زند برگزار خواهد شد.

فرض بفرمایید امروز در صحنه جهانی مشخص بشود که کدام مسئله از مسائل انقلاب هست که اگر ما آن را در دنیا گفتیم، به حقانیت انقلاب توجه بیشتری خواهد شد و کثرت بیشتری نسبت به انقلاب ایجاد خواهد شد. پیدا کردن این گونه مطالب، خودش هنری است. در سایه مسافرت، مطالعه، خواندن کتاب ها، خواندن مجلات و خواندن تبلیغات علیه ما، بنشینند مسائل اساسی درجه یک دنیا را پیدا کنند. بعد که مشخص شد، همین اندیشمندان به کمک اندیشمندان دیگر، مطالب و محتوایی را که برای پر کردن این خلأ لازم است، مشخص و فراهم کنند؛ بعد آن مطالب لازم را به دست هنرمند، به دست نقاش، به دست فیلمساز، به دست شاعر، به دست کتاب نویس، به دست نمایشنامه نویس، به دست قصه نویس بدهند و بگویند اینها را شما بسازید.

بیانات رهبر معظم انقلاب در مراسم هفتمین سالگرد تاسیس سازمان تبلیغات اسلامی (۱۳۶۷/۴/۱)

برنامه های سرای اهل قلم

سرای دائمی اهل قلم در هفته جاری میزبان ۶ نشست تخصصی است.

اولین برنامه این سرا امروز - شنبه - در ساعت ۱۷ با موضوع نقد و بررسی داستان "دستان خداحافظی نمی کنند آغاز می شود. در این نشست داوود امیدیان، جواد ماهزاده و لیلیا جلیلی سخنرانی خواهند کرد.

فردا یکشنبه نیز سرای اهل قلم میزبان دکتر محمد قربانی و سید محمود میرسلیمی است تا در قالب نشستی تخصصی به شایعه از دیدگاه روان شناسی بپردازند. کارگاه نقد با عنوان "نقد صورتگراییانه" دیگر برنامه این هفته سرای اهل قلم است که با حضور مهدی کاموس از ساعت ۱۷ روز یکشنبه برگزار می شود.

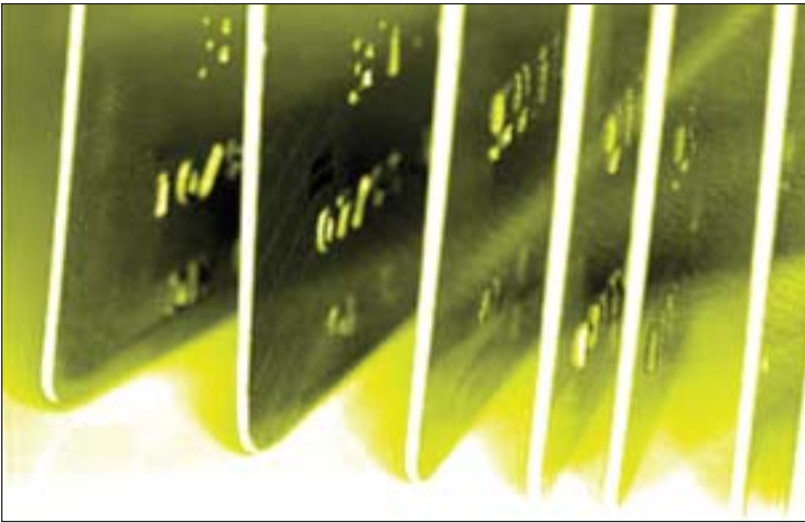
دوشنبه ۱۴ مرداد نیز سلسله مباحث خوشنویسی در ساعت ۱۷ در سرای اهل قلم پیگیری می شود. نقد و بررسی رمان "حقیقت بوف کور" نیز از دیگر برنامه های سرای اهل قلم است که روز سه شنبه با حضور محمدرضا سرشار، سمیرا اصلان پور و احمد شاکری از ساعت ۱۷ آغاز می شود.

آخرین برنامه این هفته سرای اهل قلم نیز از ساعت ۱۷ روز چهارشنبه با عنوان استننا و قاعده آغاز می شود. در این برنامه شکوفه ماسوری به نمایشنامه خوانی خواهد پرداخت.

سومین کنگره بین المللی «عرس بیدل»

نکوداشت میرزا عبدالقادر بیدل دهلوی، شاعر و متفکر، در سومین کنگره بین المللی «عرس بیدل» پانزدهم و شانزدهم آبان برگزار می شود. در این همایش علمی و پژوهشی، که به همت کانون ادبیات ایران برگزار می شود، شماری از پژوهشگران ایرانی و خارجی، حاصل مطالعات خود را در زمینه وجود مختلف آثار و افکار بیدل دهلوی و نیز نتایج هفت قرن حضور درخشان زبان فارسی در شبه قاره هند عرضه خواهند کرد. دبیرخانه دائمی کنگره بین المللی «عرس بیدل» از عموم پژوهشگران این حوزه به ویژه بیدل شناسان دعوت کرده است تا مقالات خود را درباره آثار و اندیشه های بیدل دهلوی و یا معرفی و تبیین آثار دیگر پارسی سرایان هند تا تاریخ ۳۱ شهریور به نشانی دبیرخانه عرس بیدل ارسال کنند.

حذف بن های کاغذی با تجهیز کتابفروشی ها به کارتخوان

به گفته معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حذف بن های کاغذی زمانی انجام می شود که تمام کتابفروشی ها به دستگاه کارتخوان مجهز شوند و انجام این طرح به سپری شدن چند سال زمان نیازمند است.

دکتر محسن پرویز با اشاره به این که، زمان انجام این طرح طولانی است، افزود: ممکن است رسیدن به این مرحله چند سال به طول بیانجامد، ولی این اقدام قطعاً انجام و پس از آن بن های کاغذی حذف خواهند شد.

دکتر پرویز درباره هدف کلان و نهایی این وزارتخانه از اجرای طرح بن های الکترونیک گفت: هدف این است که تمام کسانی که با کتاب سروکار دارند و به خرید کتاب تمایل نشان می دهند، مجهز به کارت الکترونیک باشند و برای خرید از آن استفاده کنند.

وی یادآور شد: در طرح اولیه صدور کارت الکترونیک کتاب نیز پیش بینی شده بود که اگر یک فرد تمایل به تهیه کارت الکترونیک دارد، بتواند به سهولت آن را تهیه کند.

وی افزود: تا هنگامی که تمام کتابفروشی ها به دستگاه کارتخوان و اشخاص به کارت الکترونیک تجهیز شوند، بن های کاغذی نیز طبیعتاً وجود خواهند داشت.

خرید ۳۹ میلیارد ریال کتاب با بن الکترونیک
در عین حال بر اساس آمار اعلام شده از سوی موسسه خانه کتاب، تاکنون ۳۹ میلیارد و ۵۵ میلیون و ۱۸۰ هزار و ۸۷۷ ریال کتاب با استفاده از بن الکترونیک کتاب خریداری شده است که بیشترین درصد خرید از این مبلغ به دانشجویان اختصاص داشته است. تاکنون ۲ هزار و ۲۸۵ دستگاه کارتخوان در سراسر کشور نصب شده است.

بیشترین تعداد نصب دستگاه کارتخوان به استان های تهران، قم و مشهد و کم ترین میزان به استان های کهگیلویه و بویراحمد و سیستان و بلوچستان مربوط می شود.

یکی از دلایل تاخیر در نصب دستگاه کارتخوان برخی از کتابفروشی ها، تغییر نشانی، تغییر شغل و به روز نبودن نشانی کتابفروشی ها بوده است. بر اساس این گزارش، ۶۷۱ هزار و یک نفر برای دریافت بن الکترونیک خرید کتاب درخواست

داده اند که از این میان، ۶۷۰ هزار و ۹۸۴ نفر کارت دریافت کرده اند. ۲۷ هزار و ۸۲۱ کارت به حوزه علمیه خواران، ۷۵ هزار و ۷۸۲ کارت به حوزه علمیه برادران، ۳۷۳ هزار و ۴۹۸ کارت به دانشجویان وزارت علوم و فناوری در سراسر کشور و ۱۰۹ هزار و ۹۴۲ کارت به دانشجویان رشته علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مابقی کارت ها به اهل قلم اداره ارشاد شهرستان ها، انجمن شاعران و ... اختصاص دارد. از میان این تعداد، فقط ۱۷ کارت دچار مشکل بوده اند که به نهاد کتابخانه های عمومی کشور مربوط هستند و دلیل اصلی مشکل، تکرار نام بوده است.

میزان تامین اعتبار اولیه کارت های صادر شده تاکنون ۱۵۸ میلیارد و ۶۸۰ میلیون و ۱۷۷ هزار و ۷۰۷ ریال بوده است و از میان مراکز یاد شده، انجمن شاعران جوان، انجمن اهل قلم، حوزه های علمیه خواران و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان به شایسته ترین اعضا خود اقدام کرده اند.

واحد بن الکترونیک موسسه خانه کتاب، خدماتی در حوزه کارت های الکترونیک ارائه می کند که به مفقود شدن کارت، فراموش کردن رمز کارت و ... می توان اشاره کرد.

بیشترین آمار نصب دستگاه POS (کارتخوان) به ترتیب به شهر های تهران (۸۴۹ دستگاه برای ۲ هزار

و ۵۵ کتاب فروشی)، خراسان رضوی (۱۵۰ دستگاه برای ۶۵۰ کتاب فروشی)، قم (۱۲۵ دستگاه برای ۳۲۳ کتاب فروشی)، مازندران (۹۴ دستگاه برای ۵۵۹ کتابفروشی)، گیلان (۸۳ دستگاه برای ۲۹۸ کتاب فروشی)، اصفهان (۷۷ دستگاه برای ۸۸۰ کتابفروشی)، زنجان (۵۷ دستگاه برای ۱۵۶ کتاب فروشی) و فارس (۵۴ دستگاه برای ۴۴۱ کتاب فروشی) مربوط بوده است.

فاطمه قره گوزلو، مسوول واحد بن الکترونیک موسسه خانه کتاب نیز در این باره گفت: بر اساس مقایسه میان تعداد کتاب فروشی ها به نصب دستگاه کارتخوان در میان این شهرستان ها، رتبه اول تا سوم به استان های قم، زنجان و تهران اختصاص دارد.

بر اساس نمودار تهیه شده در این گزارش، بیشترین آمار کارت های صادر شده از ابتدای طرح تا کنون، به ترتیب به طاب (آقایان) شامل ۷۵ هزار و ۷۸۲ کارت، زوج های جوان دانشجو (۳۰ هزار کارت)، دانشگاه تهران (۲۸ هزار و ۹۲۷ کارت)، دانشگاه فردوسی مشهد (۱۸ هزار و ۱۱۸ کارت)، خواران طاب حوزه های علمیه (۱۷ هزار و ۲۶۷ کارت)، دانشگاه اصفهان (۱۶ هزار و ۴۲۷ کارت)، دانشگاه شهید باهنر کرمان (۱۴ هزار و ۷۶۱ کارت)، صادر شده است که در مجموع با دیگر سازمان ها به ۶۷۱ هزار و یک کارت صادر شده می رسد.

راه اندازی کتابخانه دیجیتال در خراسان جنوبی

سرپرست اداره کل امور کتابخانه های عمومی خراسان جنوبی از انجام مقدمات راه اندازی کتابخانه دیجیتال، تخصصی و مشارکتی در سطح استان در سال جاری خبر داد.

محمد مطهری فر در جلسه انجمن کتابخانه های عمومی فردوس به رایانه ای شدن سیستم امانت کتاب در کتابخانه عمومی قائم این شهرستان اشاره کرد و گفت: با همکاری اداره اوقاف و امور خیریه و همچنین مسئولان مربوطه، زمین مناسب برای احداث کتابخانه مرکزی شهرستان فردوس تأمین و پیگیری لازم از طریق اداره کل امور کتابخانه های عمومی استان به عمل آمده است. سرپرست اداره کل امور کتابخانه های عمومی خراسان جنوبی تلاش های شهرداری فردوس، مسئولان شورای شهر و فرمانداری این شهرستان را در راستای پیشبرد اهداف کتابخانه های عمومی مثبت خواند و از آنان تقدیر کرد. همزمان با برگزاری دومین جلسه انجمن کتابخانه های عمومی فردوس در سال جاری که با حضور اعضای انجمن کتابخانه های عمومی این شهرستان برگزار شد، سیستم امانت کتاب در کتابخانه عمومی قائم فردوس رایانه ای شد.

آغاز صدور اینترنتی فیپا

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران فهرست نویسی پیش از انتشار (فیپا) را از این پس از طریق اینترنت انجام می دهد. ناشران برای عضویت در این طرح می توانند پس از ارائه درخواست خود به واحد فیپای کتابخانه ملی از طریق تلفن، پست الکترونیک و یا مراجعه به نشانی اینترنتی opac.nla.ir، شناسه کاربری و رمز عبور خاص خود را دریافت کنند.

ناشران برای دریافت فیپای هر عنوان کتاب می توانند پس از مراجعه به بخش فیپا در پایگاه اطلاع رسانی سازمان اسناد و کتابخانه ملی و درج شناسه کاربری، رمز عبور به بخش پرسشنامه الکترونیکی فهرست نویسی پیش از انتشار مراجعه کنند و اطلاعات خود را در آنجا وارد کنند. الصاق فایل مربوط به صفحه عنوان، فهرست مندرجات، مقدمه و پیشگفتار، تعدادی از صفحات متن کتاب، فهرست منابع و مآخذ از جمله موارد دیگری است که ناشران در این پایگاه باید انجام دهند.

کتابخانه ملی ایران اعلام کرده است درخواست های ناشران از طریق اینترنت در مدت ۶ روز کاری بررسی می شود و برگه فیپا به نشانی پست الکترونیک ناشر ارسال می شود. واحد فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی شماره تلفن های ۰۹۷-۸۱۶۲۳۳-۸۱۶۲۳۳۱۰۴ و نیز پست الکترونیک fipa@nla.ir را نیز برای پاسخگویی به ناشران اعلام کرده است. پیش از اجرای این طرح، ناشران برای دریافت فیپای کتاب های در دست انتشار خود مشکلاتی داشتند. کتابخانه ملی ایران تسهیل و تسریع در فرآیند درخواست های ناشران کشور را از جمله اهداف این طرح اعلام کرده است.

اسامی روزهای هفته کتاب

سومین نشست شانزدهمین دوره هفته کتاب، ۶ مرداد با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مشاوران این معاونت و مدیرعامل موسسه خانه کتاب در سالن اجتماعات ساختمان فجر برگزار و زمان و اسامی روزهای هفته کتاب پیشنهاد شد.

حمید قبادی، مشاور اجرایی معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این باره گفت: شانزدهمین دوره هفته کتاب از بیست و یکم آبان ماه آغاز و بیست و هشتم این ماه پایان خواهد یافت. به گفته وی روزهای این هفته به این ترتیب نام گذاری شده اند: بیست و یکم آبان ماه: روز کتاب و خادمان نشر، بیست و دوم: کتاب و پدیدآورندگان، بیست و سوم: کتاب، کتابدار، اطلاع رسانی و حامیان نسخ خطی، بیست و چهارم: کتاب، نماز و مسجد، بیست و پنجم: کتاب و کودک، بیست و ششم: کتاب و دانش آموز و خانواده، بیست و هفتم: کتاب و دانشگاه و بیست و هشتم: کتاب، بسیج، ایثار و شهادت.

در این جلسه دکتر پرویز، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز بیان برخی اطلاعات را در این جلسه ضروری دانست و افزود: سازمان یونسکو، فهرست ۵۵ نفر از بزرگانی که قصد برگزاری مراسم بزرگداشتی برای آنان در سال ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ را دارد، اعلام کرده است که از این میان، ۵ نفر به ایران منتسب هستند. سیدجمال الدین اسدآبادی، سنایی غزنوی، رودکی، امام محمد غزالی و شیخ بهایی از آن جمله اند که دو نفر از آنان به پیشنهاد

ایران و سه نفر دیگر با حمایت ایران در این فهرست قرار گرفته اند. وی افزود: سال گذشته برای نخستین بار سازمان یونسکو مدالی درباره مولانا طراحی کرد که به دکتر جلالی، نماینده ایران در این سازمان اهدا شد. در این جلسه که با حضور اصحاب رسانه، اعضای انجمن های فرهنگی و ... برگزار شد، حاضران پیشنهادهایی درباره جایجایی، ترتیب و تغییر نام عناوین روزهای هفته کتاب مطرح کردند که به گفته

تأسیس نمایشگاه دائمی کتاب در شهرک چاپ قم

مدیر عامل شرکت شهرک های صنعتی استان قم از راه اندازی نمایشگاه دائمی کتاب در شهرک چاپ و نشر این استان خبر داد و گفت: این زمین به مساحت ۱۰۰ هکتار در کنار محل آینده نمایشگاه های بین المللی استان قم در نظر گرفته شده است.

مهندس فرشچی با بیان این که ۵۰ هکتار از این زمین توسط سازمان مسکن و شهرسازی استان قم به این شرکت واگذار شده، ادامه داد: ۵۰ هکتار باقی مانده نیز در آینده به این شرکت واگذار خواهد شد. فرشچی با اشاره به راه اندازی کارگروه تخصصی شهرک چاپ و نشر در قم به منظور پشتیبانی از راه اندازی این شهرک و ارائه طرح های مفید برای اجرا در این شهرک اظهار داشت: این کارگروه ضمن انجام نیازسنجی درباره وضعیت چاپ و نشر در استان قم، نحوه استقرار واحدهای مختلف وابسته به تولید کتاب را در این شهرک مشخص می کند. وی با بیان این که راه اندازی هر چه سریع تر این شهرک نیازمند همراهی مسوولان در تأمین زیرساخت های آن است، گفت: در صورت همراهی مسوولان و تأمین زیرساخت های مورد نیاز، از ابتدای سال ۸۸ قطعات این شهرک به متقاضیان واگذار خواهد شد.

از سوی دفتر مطالعات، برنامه ریزی و توسعه فعالیت های فرهنگی پیشنهاد شدند

اعضای شورای سیاستگذاری شعر

به گفته مدیرکل دفتر مطالعات و برنامه ریزی و توسعه فعالیت های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، لیست اسامی چهار نفر از اعضای پیشنهادی شورای سیاستگذاری شعر فجر را به دفتر معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه کردیم و منتظر ارائه نظر دکتر پرویز در این باره هستیم. محمود سالاری افزود: برای تعیین شورای سیاستگذاری این اداره، نزدیک به چهار نفر از شاعران به دفتر معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی شدند که با نظر دکتر پرویز اعضای نهایی تعیین خواهند شد. سالاری با بیان این که اسامی اساتید دانشگاه و منتقدان هم علاوه بر شاعران در لیست ارسال شده وجود دارد، افزود: اداره توسعه فعالیت فرهنگی تمام سعی خود را کرد تا از نخبگان شهرستانی و صاحب نظران این حوزه، در این لیست بهره گیرد. وی خاطر نشان کرد: جشنواره شعر فجر که سال گذشته برای نخستین بار برگزار شد، سبب شد تجربه خوبی در حوزه شعر کسب کنیم. سالاری با بیان این مطلب که اعضای جلسه شورای سیاستگذاری این اداره در حوزه شعر، نیاز به تغییر و تحول در ترکیب اعضا داشت، افزود: بسیاری از آثار رسیده به این اداره، در قالب یک

طرح اولیه مقبره زنده یاد قیصر امین پور

طراح مقبره مزار زنده یاد قیصر امین پور از آماده شدن طرح اولیه مقبره و آغاز ساخت ماکت آن به صورت سه بعدی خبر داد.

حسین خسروجردی در این باره گفت: در جلسه هایی که با خانواده قیصر و دوستان و هنرمندان داشتیم طرح اولیه مقبره آن زنده یاد آماده شده و در حال حاضر این طرح ها به صورت سه بعدی در حال ساخت و آماده سازی است.

وی درباره ویژگی های طرح به خبرنگار خبرگزاری مهر گفت: طرح مورد نظری که در مشاوره با دیگر هنرمندان و دوستان قیصر به آن رسیدیم نشأت گرفته از قامت سرو است که قرار است بر دیواره آن از اشعار قیصر بهره ببریم. در حال حاضر با چند تن از شاعران و دوستان قیصر جلسه هایی داریم تا به انتخاب این عزیزان اشعار مقبره انتخاب شود. خسروجردی با اشاره به پیگیری مسئولان ارشاد و استانداری شهر گتوند گفت: همه کارها به خوبی در حال انجام است و مسئولان و دوستان قیصر به جد پیگیری کارهای مربوط به این بنا هستند. ما نیز سعی کرده ایم در طراحی تمام دیدگاههای پدر، همسر و دوستان قیصر را برای این بنا در نظر بگیریم.

این هنرمند تجسمی از آماده شدن طرح کامل این بنا در آینده نزدیک خبر داد و افزود: طرح نهایی مقبره زنده یاد قیصر امین پور تا سالگرد درگذشت این شاعر مردمی آماده می شود و بعد از آن کار ساخت و ساز مقبره را آغاز خواهیم کرد.

دکتر قیصر امین پور شاعر دفاع مقدس و سراینده تنفس صبح، در کوچه آفتاب، گل ها همه آفتابگرداند دستور زبان عشق و... هفتم آبان ماه سال ۸۶ بر اثر ایست قلبی در بیمارستان دی تهران درگذشت.

انتقال همه وسایل شخصی

شهید مطهری به موزه

با انتقال بخش دیگری از وسایل شخصی استاد شهید مرتضی مطهری به خانه - موزه ایشان، بخش اثاثیه های شخصی استاد در این مرکز فرهنگی تکمیل می شود.

علی دژاکام مسئول خانه - موزه شهید مرتضی مطهری از حصول توافق با دکتر علی مطهری - فرزند استاد - برای تکمیل این موزه خبر داد و گفت: دو روز پیش طی نشستی که با فرزند استاد داشتیم، مذاکراتی درباره انتقال برخی دیگر از آثار نوشتاری و وسایل شخصی شهید مطهری به موزه و نگهداری از آنها در این مکان انجام دادیم که خوشبختانه با موافقت وی روبرو شد.

وی در این باره افزود: قرار بر این شد که بخش دیگری از دست نوشته ها، کتاب ها و آثار قلمی استاد، کتاب ها، نقدها و آثاری که در نقد آثار وی نوشته شده، مقالات و مطالبی از برخی مجلات که وی بر آنها حاشیه هایی نوشته است به همراه تعدادی دیگر از وسایل شخصی وی به ما تحویل شود.

تاکنون بخش های زیادی از لوازم شخصی شهید مطهری از جمله عمامه، عبا، لباس ها، انگشتر، عینک به همراه کتاب ها، یادداشت ها، دستخط ها و آثار صوتی که عموماً سخنرانی های ایشان را شامل می شود به موزه منتقل شده است.

تهران، میزبان هفدهمین اجلاس جهانی آرشیو

هفدهمین اجلاس سالانه شورای جهانی آرشیوها (ایکا) سال آینده در تهران و به میزبانی سازمان اسناد و کتابخانه ملی برگزار می شود. این تصمیم در حاشیه شانزدهمین اجلاس سالانه شورای جهانی آرشیوها تصویب شد. پاکستان، سریلانکا، برمه، هند، بنگلادش و ایران از جمله کشورهای عضو ایکا هستند.

همچنین در این نشست مقرر شد اعضا پیشنهاد های خود را در زمینه راه اندازی یک مرکز آموزشی در یکی از کشورهای عضو برای آرشیویست های منطقه به دبیر خانه نشست ارائه دهند.

در همین حال سازمان و اسناد و کتابخانه ملی ایران تصمیم دارد دوره های آموزشی مجازی علوم آرشیوی را برای اعضای ایکا برگزار کند. نشست سال ۲۰۰۸ شعبه جنوب و غرب آسیای شورای جهانی آرشیوها هفته گذشته به ریاست جمهوری اسلامی ایران در کوالالامپور برگزار شد. مشخص شدن پیش نویس دستور کار نشست ۲۰۰۹ تهران نیز از دیگر مفاد بود که به تصویب کشورهای عضو رسید.

۱۳۰ میلیون تومان اعتبار برای کتابخانه های بوشهر

مدیرکل کتابخانه های استان بوشهر از اختصاص یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال اعتبار تجهیزاتی از محل اعتبار استانی به کتابخانه های بوشهر خبر داد.

علیرضا خوش طینت، با اعلام این خبر توضیح داد: این امر به دنبال رایزنی های انجام شده و برگزاری جلسه های مختلف میان اداره کل کتابخانه های استان و معاونت برنامه ریزی استانداری محقق شد. با ادامه این روند به زودی شاهد رفع کمبودهای کتابخانه های بوشهر خواهیم بود.

مدیر کل امور کتابخانه های استان بوشهر همچنین خبر داد: زمین احداث ۲۴ کتابخانه جدید در اختیار امور کتابخانه های استان بوشهر قرار گرفت که از این تعداد، ۱۴ باب تا پایان سال ۱۳۸۷ در این استان به بهره برداری می رسد.

هفتمین شماره ماهنامه اطلاع یابی و اطلاع رسانی به صاحب امتیازی و مدیریت مسئولی مهرداد جان نثار حسینی منتشر شد.

در شماره جدید این نشریه که از سال گذشته به طور منظم منتشر می شود، مطالب مختلفی برای مخاطبان چاپ شده است.

رازهایی در مورد جست و جوی موفق اطلاعات در اینترنت، "آرشیو، کتابخانه: آرشیویست، کتابدار"، تاثیر امنیت اطلاعات بر اقتصاد اطلاعات، "توانایی ها و کاربردهای وب لاگ در کتابداری و اطلاع رسانی"، "پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس"، چهارمین همایش بین المللی در مورد وب سنجی، اطلاع سنجی و... بخشی از مطالب این شماره اطلاع یابی و اطلاع رسانی است.

فردی، دبیر دومین جشنواره داستان انقلاب

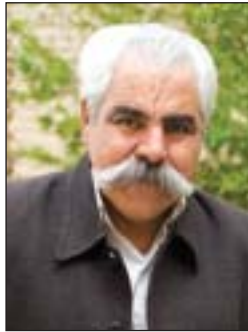
امیر حسین فردی، طی حکمی از سوی محسن مؤمنی، مدیر مرکز آفرینش های ادبی حوزه هنری، به عنوان دبیر دومین جشنواره داستان انقلاب منصوب شد.

حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی این جشنواره را با درون مایه انقلاب اسلامی و به منظور حمایت از ادبیات داستانی و نویسندگان این عرصه برگزار می کند. فردی از جمله نویسندگانی است که در "حوزه اندیشه و هنر اسلامی" فعالیت مستمر داشته و می توان وی را از بنیانگذاران این حوزه بر شمرد.

احمد بیگدلی، داستان نویس:

کتاب در ایران گران نیست

نمی توان مسائل اقتصادی را بهانه وضعیت مطالعه قرار داد چون کتاب اصلا گران نیست و باید گفت حتی در کشوری مثل هند که فقر اقتصادی بیداد می کند روزنامه خواندن و فیلم دیدن جزو برنامه های روزمره آنهاست. اما شاید بتوان آثار تکراری و کپی برداریها و نبود داستانهای نوآورانه و خلاقانه را از آسیب ها به شمار آورد. این نویسنده درباره نوآوری در داستانهای نویسندگان ایرانی گفت: از همه نویسندگان نام نمی برم اما در این بین کسانی هستند که از کار یکدیگر کپی برداری می کنند و یا مجموعه داستانی چاپ می کنند که از ۱۰ داستان آن شش اثر بن مایه تکراری دارد.

به گفته احمد بیگدلی کتاب در کشور ما گران نیست و بنابراین نمی توان مسائل اقتصادی را بهانه ای برای کتاب نخواندن دانست.

این نویسنده افزود: در اوایل انقلاب اشتیاق و شور فراوانی برای نوشتن وجود داشت. من به شخصه نویسندگانی را می دیدم که با چه شور و شوقی می نویسند، اما این شوق دیگر به شدت گذشته نیست. برخی می خواهند داستان بنویسند برای آنکه داستان "چاپ کنند"، اما کسانی هم در این میان هستند که با عشق کار می کنند.

نویسنده رمان اندکی سایه حضور کتاب و ادبیات داستانی را در جامعه امروز یک ضرورت دانست و گفت: آنچه کتاب و ادبیات داستانی را در جوامع گوناگون به عنوان یک ضرورت مطرح می کند نیاز عاطفی آن ملت است چرا که حتی جامعه مرفه بدون کتاب احساس سرگردانی می کند. زندگی بدون کتاب معنا ندارد. احمد بیگدلی افزود: به عقیده من

وی تصریح کرد: از دیدگاه من نویسنده ای خوب می نویسد که نوشتن را به عنوان شغل پذیرفته باشد تا بتواند بخواند و بنویسد و آنگاه نوآوری کند. همچنین داستانی را خلاقانه می داند که از آغاز تا پایان بتواند در خواننده تغییری ایجاد کند.

روایت ابراهیم حاتمی کیا از عملیات مرصاد

شب خاطره منتشر شد

می شد. بچه ها سراسیمه از شهر و کاشانه دست برداشتند و به سوی جبهه دویدند... وقتی در شهر راه می رفتیم حس می کردیم همه به هم مژگونیم. چند نفر از منافقین را دیدیم. خودشان را از لحاظ ظاهری کاملا شبیه ما کرده بودند و آدم از دیدن این وضعیت گیج می شد... خودروی لندور آقا مرتضی آوینی برای ما درس شده بود. چند بار نزدیک بود بچه های خودی به سوی ما شلیک کنند...

خاطره ابراهیم حاتمی کیا از عملیات مرصاد در مجموعه خاطرات "شب خاطره" انتشارات سوره مهر منتشر شد.

"شب خاطره" مجموعه خاطرات مردان و زنان جنگ است که ۱۲ سال است در اولین پنجشنبه های هر ماه در تالار اندیشه حوزه هنری گوشه ای از خاطرات دوران دفاع خود را تعریف می کنند.

این کتاب گزیده ای از خاطراتی است که در شب های خاطره بازگو شده و مجتبی عابدینی در دفتر ادبیات و هنر مقاومت آن را جمع آوری کرده است.

خاطره حاتمی کیا در این کتاب با عنوان "شهر آلوده است" مربوط به عملیات مرصاد است که پنجم مرداد ماه نیز بیستمین سالروز آن است.

"شب خاطره" حاوی خاطرات دیگری از زنده یاد سید علی اکبر، احمد احمد، رضا ایران منش، محمد رضاترابی زاده، سیده زهرا حسینی، علیرضا رحیمی، سردار رحیم صفوی، شهید علی صیاد شیرازی، محمد رضا طالقانی، حسین مظفر، زنده یاد رسول ملاقلی پور، علی میلانی، فاطمه ناهیدی، محمد نظام اسلامی، مینا نظامی و بیژن نوباوه است. این کتاب در ۱۴۶ صفحه، شمارگان ۲۲۰۰ نسخه و با قیمت ۱۹۰۰ تومان به چاپ رسیده است.

حاتمی کیا گفته است: مرصاد عملیاتی بود که بعد از پذیرش قطعنامه واقع شد. شرایطی که برای بچه ها پیش آمده بود، همان دروازه ای بود که داشت بسته

آموزش فهرست نویسی همراه با نوشاهی، منزوی و انوار

کارگاه فهرست نویسی نسخ خطی با حضور عارف نوشاهی، احمد منزوی و سیدعبدالله انوار روزهای ۱۴ و ۱۵ مرداد در کتابخانه ملی برگزار می شود.

عارف نوشاهی، نسخه شناس و فهرست نگار پاکستانی؛ سیدعبدالله انوار، نسخه شناس، فهرست نویس و مصحح نسخ خطی؛ کریم اف، نسخه شناس تاجیک؛ احمد منزوی، نسخه شناس و فرزند شیخ آقابزرگ تهرانی صاحب "الذریعه" و حبیب الله عظیمی، معاون کتابخانه ملی و کارشناس نسخ خطی کسانی هستند که درباره فهرست نویسی نسخه های خطی آموزش می دهند. مباحثی همچون نقش انجامه در فهرست نویسی نسخه های خطی، فهرست نویسی جنگ ها، فهرست نویسی نسخه های مجهول، نقش کاغذ در نسخه شناسی و انواع آن از جمله مباحثی هستند که در این کارگاه آموزش داده می شود. شماره تلفن های ۸۸۶۴۴۰۴۶ و ۸۸۶۴۴۰۴۵ برای پاسخگویی به سوالات علاقه مندان درباره شرکت در این کلاس ها از سوی کتابخانه ملی اعلام شده است.

جشنواره طنز مکتوب بین المللی شد

به گفته دبیر جشنواره طنز مکتوب، برنامه آتی دفتر طنز حوزه هنری برگزاری جشنواره طنز مکتوب در عرصه بین المللی است.

ناصر فیض، دبیر و مدیر اجرایی سومین جشنواره طنز مکتوب با اعلام این خبر گفت: برگزاری جشنواره بین المللی طنز مکتوب نیاز به برنامه ریزی گسترده تر و جدی تر دارد و در صورت تحقق این طرح، مراحل و نحوه برگزاری آن به اطلاع عموم خواهد رسید. فیض هدف از برگزاری جشنواره طنز مکتوب را مطرح کردن طنز و قابلیت های آن در اصلاح

ساخت دو کتابخانه مرکزی در کهکیلویه و بویراحمد

از محل اعتبار سفر ریاست جمهوری و هیات دولت به استان کهکیلویه و بویراحمد، در دو شهرستان این استان کتابخانه درجه یک و مرکزی ساخته می شود.

محمود شفیعی، مدیر کل کتابخانه های عمومی استان کهکیلویه و بویراحمد، با اعلام این خبر اظهار داشت: اعتبار اختصاص یافته برای ساخت دو کتابخانه در مراکز شهرستان های استان، پس از مطالعه اولیه، در اختیار این اداره کل قرار می گیرد. وی خبر داد: همچنین در این سفر مبلغ دو میلیارد ریال برای تجهیز و تعمیر کتابخانه های موجود در استان اختصاص یافت. شفیعی از اعتبارهای سفرهای استانی هیات دولت به عنوان پشتوانه هایی مفید برای اعتبار بودجه استانی در بخش های مختلف فرهنگی و صنعتی یاد کرد و گفت: با ادامه روند اختصاص اعتبار به کتابخانه ها، در آینده نزدیک شاهد توسعه زیرساخت های فرهنگی و کتابخوانی در کهکیلویه و بویراحمد خواهیم بود.

خانه کتاب

فراخوان

دومین دوره جایزه گام اول

به همت خانه کتاب برگزار می شود

این جایزه با هدف کشف استعداد و تشویق هرچه بیشتر پدیدآورندگان است که برای نخستین بار کتاب منتشر کرده اند.

موضوع های مورد ارزیابی هیت داوران عبارتند از:

الف: مجموعه شعر یا داستان کوتاه، بلند و رمان برای کودکان و نوجوانان

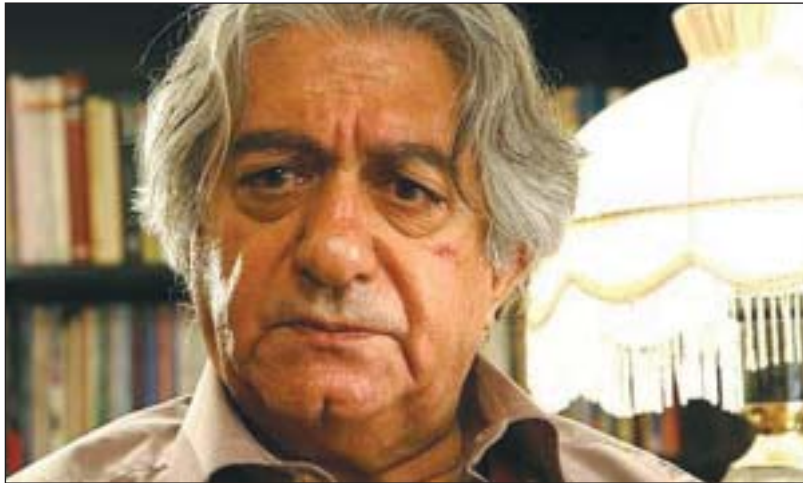
ب: مجموعه شعر یا داستان کوتاه، بلند و رمان برای بزرگسالان

از تمامی نویسندگان و شاعرانی که اولین اثر خود را از اول سال ۱۳۸۶ در زمینه های یاد شده به چاپ رسانده اند، دعوت می شود سه نسخه از اثر منتشر شده را تا پایان مرداد ۱۳۸۷ به نشانی دبیرخانه گام اول ارسال نمایند.

نشانی: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، بین صبا و فلسطین جنوبی، ساختمان شماره ۱۱۷۸، طبقه اول

دورنگار: ۶۶۴۱۵۳۶۰
تلفن: ۶۶۴۶۰۵۱۹

رونمایی «تئاتر ایران در گذر زمان» با حضور انتظامی

سرای اهل قلم هفته گذشته میزبان هنرمندان تئاتر بود که به بهانه رونمایی کتاب «تئاتر ایران در گذر زمان ۱ و ۲» و تجدید خاطرات کارگاه نمایش دور هم جمع شدند. این دو اثر توسط عزت‌الله انتظامی رونمایی شد. در ابتدای این برنامه شهرام زرگر مترجم و نویسنده که در این نشست به عنوان مجری حضور داشت پس از ادای احترام به روح اکبر رادی، اسماعیل داورفر و خسرو شکیبایی متنی را از طرف اعظم کیان افراز مدیر انتشارات افراز با این مضمون خواند: «پس از چاپ پژوهش دو ساله درباره زندگی تئاتری عزت‌الله انتظامی در سال ۸۳ حوزه اصلی فعالیت انتشارات را متوجه هنر تئاتر و ادبیات نمایشی کردم».

وی افزود: «اتفاق مهمی که در این مسیر افتاد، دریافت دو پایان‌نامه پژوهشی درباره فعالیت‌های تئاتری، از ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ تا پیروزی انقلاب اسلامی ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، از کاظم شهبازی و کارگاه نمایش از آغاز تا پایان (۱۳۴۸-۱۳۵۷) از ستاره خرم زاده به دفتر انتشارات بود. این دو پایان‌نامه نه تنها از حیث آثاری کم نظیر بودند، بلکه پژوهشی که در فرآیند نگارش آنها صورت گرفت، اتفاقی نادر و سرنوشت‌ساز در تئاتر ایران محسوب می‌شود».

زرگر تصریح کرد: انتشار این آثار آغازگر راهی شده که به جمع آوری تاریخ پراکنده و شفاهی ایران در قالب مجموعه تئاتر ایران در گذر زمان می‌پردازد و تا رسیدن به دایرةالمعارف تئاتر ایران ادامه خواهد یافت. از آنجایی که زمان طولانی از نگارش پایان‌نامه کتاب تئاتر ایران در گذر زمان ۲ می‌گذشت، این اثر را در مدت یکسال بازخوانی و به روز کردم، در مورد کتاب «تئاتر ایران در گذر زمان ۳» هم ویرایش نهایی اثر را انجام دادم».

در ادامه این نشست داریوش اسدزاده بازیگر پیشکسوت تئاتر و تلویزیون به ذکر خاطرات خود از

کارگاه‌نمایش پرداخت و افزود: «تصمیم دارم زندگینامه و خاطراتم را در عرصه هنر تئاتر به رشته تحریر درآورم».

اسماعیل خلیج بازیگر پیشکسوت تئاتر نیز با ابراز خوشحالی از حضور اهالی تئاتر در این نشست گفت: «چاپ این دو اثر می‌تواند راهگشای دانشجویان تئاتر باشد تا چهره‌های نمایشی را بهتر بشناسند و خود پیگیر فعالیت و تجربیات اعضای کارگاه‌نمایش باشند». در ادامه فرهاد ناظرزاده کرمانی مترجم و نویسنده نیز با قدردانی از تلاش‌های ستاره خرم زاده، کاظم شهبازی و انتشارات افراز خاطر نشان کرد: «آشنایی با تاریخ تئاتر بسیار ارزنده است و جامعه امروز نیاز به پژوهش‌های مرجع شناختی دارد. ارزش این دو کتاب نیز در آینده بیشتر شناخته می‌شود».

وی همچنین به بحث آموزش در هنر نمایش و تئاتر دانشگاهی پرداخت و بیان کرد: «تئاتر دانشگاهی

اهدای کتابخانه شخصی

پدر روزنامه‌نگاری نوین ایران

مدیر فرهنگسرای رسانه از پیشنهاد دکتر کاظم معتمدنژاد - پدر روزنامه‌نگاری نوین ایران - برای اهدای کتابخانه شخصی اش به این فرهنگسرا خبر داد.

ناصر اسدی با اعلام این خبر گفت: چندی پیش در حاشیه مراسم رونمایی کتاب «تکنولوژی‌های نوین ارتباطی»، دکتر معتمدنژاد پیشنهاد اهدای کتابخانه شخصی اش را به فرهنگسرا ارائه کرد که طبیعتاً ما از آن استقبال می‌کنیم.

وی افزود: این پیشنهاد از جانب استاد و برای استفاده عموم مردم از کتاب‌ها و آثار متعدد وی مطرح شده است. با این وجود درباره جزئیات آن هنوز وارد مذاکره جدی نشده‌ایم و منتظر تصمیم وی هستیم.

مدیر فرهنگسرای رسانه درباره تعداد آثاری که قرار است از کتابخانه پروفیسور معتمدنژاد به این فرهنگسرا اهدا شود، اظهار نظری نکرد و آن را منوط به تصمیم این استاد علوم ارتباطات اجتماعی دانست.

چندی پیش و همزمان با رونمایی از جدیدترین کتاب معتمدنژاد با عنوان «تکنولوژی‌های نوین ارتباطی»، کتابخانه تخصصی فرهنگسرای رسانه به نام استاد کاظم معتمدنژاد نام‌گذاری شد.

چند کتاب از این استاد رشته روزنامه‌نگاری مراحل پایانی چاپ را می‌گذراند و قرار است به زودی منتشر شود. از جمله این آثار می‌توان به «وسایل ارتباط جمعی» (جلد سوم)، «ارتباطات بین‌المللی» و جلد دوم «حقوق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری» اشاره کرد.

نیاز به آموزش، پژوهش، پرورش و حمایت دارد و اگر پژوهش از تئاتر دانشگاهی جدا شود چیزی از آن نمی‌ماند. در ادامه قطب‌الدین صادقی کارگردان و نویسنده نیز با بیان این که به کارگاه‌نمایش بسیار ظلم شده و حقیقت این کارگاه هیچ‌گاه عنوان نشده، گفت: «تمام نمایش‌های کارگاه‌نمایش درجه یک نبود اما روش‌ها و تکنیک‌های نمایش‌های آن دوره هنوز در خور توجه است. هوشنگ‌توکلی بازیگر و کارگردان تلویزیون نیز کارگاه‌نمایش راضورت تاریخی دانست و افزود: حقایق درباره کارگاه‌نمایش پنهان مانده در حالی که این مکان که محل خودآزمایی و تجربه بود، تاثیر بسیاری در سرنوشت تئاتر ایران داشت».

پرویز پورحسینی، محمد صالح علا، کاووس بالا‌زاده، فرخ صوفی، شهناز صاحبی و اردستانی از دیگر هنرمندانی بودند که در این نشست درباره کارگاه نمایش صحبت کردند.

نفیس‌ترین کتب شعرای کهن پارسی

همراه با معانی اشعار و اعراب‌گذاری

رباعیات خیام
(با قلم و کارت)

دیوان حافظ
(با قلم و کارت)

غزلیات سعدی
(با قلم و کارت)

لیلی و مجنون
(با قلم و کارت)

مثنوی معنوی
(با قلم و کارت)

شاهنامه
(با کارت)

تلفن مرکز فروش: ۰۶۰۵۰۶۰۵۰۲۲۲۲

جشنواره نقد کتاب

فراخوان

خانه کتاب

پنجمین جشنواره نقد کتاب

همزمان با شانزدهمین دوره هفته کتاب

مؤسسه خانه کتاب به منظور ارتقای سطح کمی و کیفی نقد کتاب، پنجمین جشنواره نقد کتاب را همزمان با شانزدهمین دوره هفته کتاب در سال جاری برگزار می‌کند. لذا از تمامی منتقدان و مدیران مسئول مطبوعات و نشریات تخصصی کتاب و ناشرانی که اثری با موضوع «نقد کتاب» در سال ۱۳۸۶ منتشر کرده‌اند دعوت می‌کند آثار خود را حداکثر تا پایان مرداد ماه ۱۳۸۷ به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، کوچه خواجه‌نمیر،

شماره ۱۰، سرای اهل قلم، طبقه پنجم

تلفن: ۶۶۴۱۵۲۵۵ | تلفکس: ۶۶۹۶۶۲۱۸

www.naghdeketab.ir

گزارش کتاب هفته در آستانه روز خبرنگار

خبرنگاران در سرزمین کتاب

گفتار

دکتر کاظم معتمدنژاد

روزنامه نگار تخصصی کتاب

یک روزنامه نگار کتاب باید از سه شرط برخوردار باشد. از سویی باید به عنوان یک خبرنگار مسلح به همه آن چیزهایی باشد که یک خبرنگار می داند و در کار خود به

کار می گیرد. یعنی یک خبرنگار کتاب در ابتدا باید بداند که چگونه به تهیه خبر بپردازد، چگونه خبر را تنظیم کند و چگونه و کجا آن را منتشر کند. یک خبرنگار کتاب باید چگونه تهیه گفت و گو، گزارش و سایر ژانرهای روزنامه را به خوبی بداند. شرط دوم روزنامه نگاری و خبرنگاری کتاب، علاقه شخصی فرد خبرنگار است. کسی که در این حوزه تخصصی کار می کند باید نسبت به آن شناخت درستی داشته باشد. او باید حتی نسبت به حوزه ای از کتاب نیز که در آن عرصه به تهیه خبر مشغول است، دانش ویژه داشته باشد. از همین رو، خبرنگار کتاب باید مرتباً تازه های نشر را دنبال کند و آنها را بخواند. این به او کمک می کند تا در تهیه خبر جسورتر عمل کند و اخبار تازه تری برای روزنامه بنویسد. شرط سوم خبرنگاری کتاب را باید در پشتکار خبرنگار جست و جو کرد. خبرنگاری که در این حوزه کار می کند باید خود را با مسائل موجود در این حوزه وفق دهد و همواره آماده باشد تا اخبار تازه تری برای علاقه مندان جدی کتاب و کتابخوانی داشته باشد. نکته ای که در هر سه عرصه می تواند به خبرنگار کمک کند، تشویق او از سوی رسانه متبوع خود است. مدیران رسانه باید به این نکته توجه داشته باشند که تشویق خبرنگاران کتاب می تواند حرکت آنها به سوی افق های آینده را تسهیل بیشتری ببخشد. به عنوان نمونه معتمدنژاد که باید سالانه دوره های آموزشی خبرنگاری کتاب تشکیل شود و سالانه نویسندگان و خبرنگاران این حوزه در این کلاس ها شرکت کنند تا با تازه های رسانه ای این عرصه بیشتر آشنا شوند. همواره بر این باور بوده ام که خبرنگاران کتاب در روزنامه ها، رادیو و تلویزیون و خبرگزاری ها، نیاز به آموزش بیشتر دارند. منظور من از بیان این نکته به هیچ وجه این نیست که خبرنگاران ما در این حوزه ضعیف عمل می کنند، بلکه بر این عقیده ام که با تقویت این خبرنگاران، می توان به باروری این حوزه کمک شایانی داشت. از این روست که ما باید استنادی را به این منظور تربیت کنیم تا ایشان با مطالعه مستمر، همواره تازه ترین دستاوردهای خود را به خبرنگاران حوزه کتاب بیاموزند.

در کنار همه این مسائل، خبرنگاری کتاب شرایط خاص خود را نیز دارد. به همین علت است که نمی توان کسی را به طور ناگهانی به سمت و سوی خبرنگاری این حوزه سوق داد. کسی که قصد خبرنگار شدن در حوزه کتاب را دارد، باید نه تنها یک کتابخوان حرفه ای باشد، بلکه باید زمینه های اجتماعی - اقتصادی آن را نیز به خوبی بشناسد. کسی که خبرنگاری کتاب می کند، علاوه بر این باید از زمینه های چاپ و نشر یارانه و مناسبات میان ناشران را به خوبی شناسایی کند. بدیهی است که ما در این شرایط می توانیم حرف های زیادی برای گفتن داشته باشیم، چرا که خوشبختانه صنعت نشر در کشور ما پیشرفت خوبی داشته باشد. تشابه این پیشرفت تعداد عنوان های کتاب است که در کشور ما با فرانسه و آلمان برابری می کند. ما باید با دقت روی عرصه خبرنگاری کتاب، این شرایط را در این زمینه نیز ایجاد کنیم. متأسفانه برخی از روزنامه های ما توجه ویژه به این امر ندارند.

این افراد است. این خبرنگار که چند دوره در جشنواره کتاب و رسانه به عنوان خبرنگار برتر این حوزه معرفی شده است، معتقد است که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مورد فناوری روز را به کار گرفته و با این ابتکار، روند کار را سرعت بسیار بخشیده است. وی همچنین از بن های الکترونیک کتاب به عنوان یکی دیگر از فعالیت های مثبت در سال گذشته یاد می کند و می گوید: بن های الکترونیک، علاوه بر نوعی صرفه جویی در چاپ و انتشار بن های کاغذی، کتاب را راحت تر در اختیار اهل فرهنگ قرار می دهد. بن های الکترونیک همچنین این فرصت را در اختیار دارندگان آن قرار می دهد تا جدا از قیمت کتاب که گاه با ارقام بن ها در تناسب نیست، مبلغ کتاب را به طور کامل در اختیار فروشنده کتاب قرار دهد. مصطفی خلجی، از انتشار آثار عطار نیشابوری، با تصحیح دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی، به عنوان یکی دیگر از اخبار خوب کتاب در سال گذشته یاد می کند.

از دیگر اخبار خوب کتاب در سال گذشته می توان به برپایی نمایشگاه کتاب تهران در اردیبهشت گذشته اشاره کرد. امسال دومین سالی بود که نمایشگاه کتاب تهران در مصلی برگزار شد. به گفته بسیاری از کارشناسان، نمایشگاه کتاب امسال علاوه بر رفع مشکلاتی که در سال های گذشته وجود داشت، بسیاری از مزایای این امکان را تقویت کرد. به عنوان نمونه همکاری متروی تهران در حمل و نقل بازدیدکنندگان، تسهیلات قابل توجهی را در اختیار ایشان قرار داد. همکاری چند نهاد دیگر

دشواری های حرفه خبرنگاری چنان است که بسیاری آن را در زمره حرفه های دشوار ارزیابی کرده اند. طبق بسیاری از قوانین کار از جمله قانون کار جمهوری اسلامی ایران، خبرنگاران به جای ۳۰ سال، پس از ۲۰ سال بازنشسته می شوند. در میان دشواری هایی که خبرنگاران با آن روبه رو هستند، خبرنگاری کتاب دشواری ها و مسائل خاص خود را دارد. با همه عشق و علاقه ای که خبرنگاران این حوزه به کتاب دارند، اما از آنجایی که برخی از رسانه ها، هنوز اهمیت اطلاع رسانی کتاب را دریافته اند، ارزش کار این دسته از خبرنگاران کمتر مورد توجه قرار می گیرد. در این گزارش خصوصیات و دغدغه های خبرنگاران کتاب مطرح شده است. همچنین از این خبرنگاران خواسته ایم تا از اخبار بد و خوب حوزه کتاب در سال گذشته (ملاک ما مرداد ۸۶ تا ۸۷ بوده است) را بگویند تا علاوه بر بررسی کوتاه حرفه خبرنگاری کتاب، به طور اجمالی اخبار مهم این حوزه نیز در سال گذشته بررسی شود.

یادداشت

علی اکبر قاضی زاده

یادگیری، تمامی ندارد

خبرنگار کتاب باید تا آنجایی که می تواند خود را به دانش روز مسلح کند. باید چنان خود را به روز کند که در ارائه اطلاعات جدید کتاب، خود صاحب نگاه و تحلیل باشد. اصولاً افرادی وارد این عرصه می شوند و باید وارد این حوزه شوند که خود کتاب خواندن را دوست دارند و از خواندن آن لذت می برند. کتاب خواندن پیوسته سبب می شود تا این افراد نحله های فکری مختلف را بشناسند و بازرگترها و پدید آورندگان آن در سراسر دنیا آشنا شوند. اگر چنین نباشد، خبرنگار کتاب از نظر حرفه ای به بن بست خواهد رسید و در بهترین شرایط خود را تکرار خواهد کرد. من در روزگاری تجربه خبرنگاری داشته ام. مدت این فعالیت من آنچنان طولانی نبود چرا که حس می کردم آمادگی انجام آن را آنچنان که باید ندارم. از همین رو آن را رها کردم و این در حالی بود که خیلی از این حرفه لذت می بردم.

یکی از کارهای مهم یک خبرنگار، حضور او در مراسم و برنامه های فرهنگی است. خبرنگار کتاب باید در یادبودها، رونمایی ها، جشنواره ها و جایزه های ادبی، نشست های نقد و تحلیل و سخنرانی های مرتبط با کتاب حضور یابد. به عنوان نمونه بارها از جلساتی خواننده ام که در سرای اهل قلم برگزار می شود. جلسات مشابهی نیز توسط سایر نهادهای فرهنگی برگزار می شود. خبرنگاری که در این جلسات حضور نمی یابد و از مطالبی که در آن بیان می شود اطلاع ندارد، چگونه می تواند درباره کتاب و خیر آن اظهار نظر کند؟ او چطور می تواند از نویسندگان و پژوهشگرانی که در آن جلسات حضور دارند، به تهیه خبر بپردازد؟

علاوه بر توجه یک خبرنگار کتاب به این گونه مسائل تخصصی او باید به عنوان یک روزنامه نگار عمومی نیز صاحب تخصص باشد. یک خبرنگار کتاب که کاری تخصصی انجام می دهد باید روزنامه نگار خوبی نیز باشد. جست و جوی و پویایی، خصلت یک روزنامه نگار است. او باید به مسائل خبری پیرامون خود اهمیت دهد و آنها را پیگیری کند. خبرنگار کتابی که مسائل اجتماعی پیرامونش را نشناسد، به طور حتم در عرصه تخصصی خود نیز با دشواری همراه خواهد بود. افزون بر این او باید در عرصه خبرنگاری و خبرگیری، مصاحبه های سازمان داده شده و گزارش خوب از کتاب و بازار کتاب نیز متبحر باشد. حتی بهترین اخبار کتاب وقتی با تنظیم خوب ارائه نشود، توسط مخاطب مورد توجه قرار نخواهد گرفت. از همین روست که یک خبرنگار کتاب باید همواره خود را شاگرد بداند. متأسفانه این روزها گاه گاهی با خبرنگارانی روبه رو می شوم که برای یادگیری اشتیاق لازم را ندارند. دیوید رندال که یکی از استادان روزنامه نگاری است، روزنامه نگاری را حرفه ای رو به تکامل معرفی می کند که هرگز تکمیل نمی شود. منظور او از بیان این جمله آن است که ما در عرصه روزنامه نگاری همواره با تحولات تازه روبه رو خواهیم بود و باید خود را آماده آموختن کنیم. مفهوم جمله او این است که هر خبر و گزارش جدید، تجربه ای تازه در این عرصه است. تجربه هایی که باید آن را آموخت و برای بهبود به کار بست، من این نکته را چنان نزد استادان رسانه با اهمیت می بینم که حتی پیشکسوت ترین ایشان نیز همواره خود را یک شاگرد می دانند.

برای خبرنگار کتاب نیست، حال آن که سایر خبرنگاران همواره با محدودیت حوزه مواجهند.

خبرنگار مهر نیز از علاقه خود به کتاب به عنوان یک عامل مهم یاد می کند تا خبرنگار کتاب لقب بگیرد. این خبرنگار می گوید: "من همواره به کتاب و کتابخوانی علاقه خاصی داشتم و می خواستم در این حوزه کار کنم." علی نورآبادی، زیبایی خبرنگاری کتاب را در دشواری آن عنوان می کند و می گوید: "وقتی کتابی با دشواری و مشقت توسط مولف منتشر می شود، انتشار اخبار آن نیز چندان راحت نیست و وقتی خبری منعکس می شود خستگی از تن خبرنگار به در می رود."

این خبرنگار به نکته ای اشاره می کند که در طول سال گذشته همواره مورد توجه او اقدامات انجام شده در این زمینه در طول سال های گذشته را مثبت ارزیابی می کند و اظهار امیدواری می کند که حرکت همچنان ادامه یابد.

نورآبادی در مورد اتفاق های خوبی که باید در عرصه کتاب بیفتد، از اختصاص بخشی از اخبار تلویزیون به این مقوله سخن می گوید و می افزاید: "خوشبختانه از سه سال پیش، بخش ویژه ای در رادیو پیام و فرهنگ به اخبار کتاب اختصاص داده شد. ما موقعی از این مسئله خوشحال تر می شویم که صداوسیما بخشی از مقدار زمانی را که برای فوتبال اختصاص می دهد، به کتاب اختصاص دهد. ماصلاً انتظار آن را نداریم که مقدار ساعات مرتبط با کتاب با مقدار ساعات مرتبط به فوتبال یکی شود. همین که این نسبت یک به پنج باشد، برای خبرنگاران کتاب اتفاقی بزرگ محسوب خواهد شد."

مصطفی خلجی، به عنوان خبرنگار کتاب پیشنهاد می کند تا سایتی برای نویسندگان ایرانی احداث شود و در آن هر صفحه ای را به یک نویسنده یا شاعر اختصاص دهند. خلجی همچنین پیشنهاد می کند تا مدیریت هر صفحه توسط خود نویسنده صورت گیرد تا او جدیدترین و درست ترین اخبار مرتبط با خود را در آن منعکس کند. وی در این مورد می گوید: "این نکته سبب خواهد شد تا سوء تفاهم های رایج در مورد اخبار نویسندگان از بین برود. از سوی دیگر مردم نیز همیشه با آخرین اخبار نویسندگان خود در ارتباط باشند. بخشی از این سایت به طور حتم می تواند به یکی از زبان های پرگویش دنیا همچون زبان انگلیسی باشد تا انعکاس اخبار مرتبط با نویسندگان ایرانی، تنها به مخاطبان فارسی زبان محدود نشوند."

خبرنگار خبرگزاری مهر، از اخبار اختصاصی کتاب می گوید. او معتقد است که هرگاه خبرنگاری به اخباری دست اول و اختصاصی دست یابد و آن اخبار توسط سایت های گوناگون لینک داده شود، خستگی از تن خبرنگار بیرون خواهد رفت. محسن حکیم معانی، نیز باهمه گیر شدن یک خبر، مفهومی مشابه را بیان می کند. او کتابخوانی را همچنین از دیگر مزایای خبرنگاری کتاب ارزیابی می کند و می گوید: "خبرنگاری کتاب این فرصت را برای ما فراهم می کند تا همواره خود را ملزم به خواندن کتاب بدانیم. زینب کاظم خواه خبرنگار ایسنا نیز به موردی مشابه اشاره می کند. او در این مورد می گوید: "بزرگترین هیجان کتاب آن است که خبرنگار با تازه های نشر در ارتباط باشد و همواره با نویسندگان و شاعرانی گفت و گو کند که آثارشان را خوانده باشد."

خبرنگار کتاب حوزه آشبزی نداریم. حال مخاطب چگونه دریابد که کتاب خوب این حوزه از آن کیست؟ ما تنها با نقد و بررسی این کتاب ها می توانیم آنها را ارتقا دهیم." محسن حکیم معانی مزایای کار خبرنگاری کتاب را در این سال ها از دشواری آن بیشتر می داند. او معتقد است که در طول سال های گذشته، صفحه کتاب کم کم در رسانه ها ایجاد شد و کم کم رشد یافت. به اعتقاد این خبرنگار رادیویی کتاب، حضور صفحه کتاب به عنوان صفحه مستقل در روزنامه ها و برپایی برنامه هایی ویژه در این مورد در رادیو و تلویزیون اتفاق خوش یمنی است که در سال های اخیر روی داده است. او ضمن گلایه از شمارگان کم کتاب در تناسب با جمعیت ایران که همواره با عنوان مردمی فرهنگی شناخته می شود، توجه کم رسانه ها به کتاب را به این مورد ربط می دهد. او معتقد است که رسانه های مابعد مسائل سیاسی و اجتماعی بیشتر از مسائل فرهنگی توجه می کنند و این سبب می شود که کمتر تیرتی از صفحه کتاب، در صفحه اول یک روزنامه مشاهده شود.

کمال صادقی، دشواری کار خبرنگار کتاب را از دیدگاهی عام مورد توجه قرار می دهد. به گمان این خبرنگار خبرگزاری مهر، گاهی رابطان خبری و افرادی که باید خبر مربوطه را به خبرنگار اطلاع دهند تا او آن را در رسانه مطبوع خویش انعکاس دهد؛ با عدم همکاری با خبرنگار، راه او را برای درج صحیح خبر با مشکل مواجه می کنند. این خبرنگار کتاب وجود این مسئله را در حوزه کتاب که صد درصد فرهنگی است، تا حدی نامطلوب ارزیابی می کند و معتقد است که ناشران کتاب، باید پیش از خبرنگاران در ارتباط باشند.

خبرنگاران کتاب با همه دشواری هایی که معمولاً برای یک خبرنگار وجود دارد، همواره به حرفه خود عشق می ورزند. بیشتر آن افرادی هستند که عشق و علاقه به کتاب را سبب گرایش به این حوزه خبری عنوان می کنند. مریم آموسا، خبرنگار کتاب ایسنا، در این مورد می گوید: "از همان بچگی، کتاب مهم ترین دغدغه من بود و دوستی هایم براساس کتاب شکل می گرفت. همه دوستان من معمولاً افرادی کتابخوان هستند و یکی از موضوعات مورد بحث ما همواره کتاب است. این بود که خبرنگار این حوزه شدم تا همواره از تازه های آن مطلع باشم. مصطفی خلجی، خبرنگار فارس، جذابیت خبرنگاری کتاب را در آن می داند که این حوزه می تواند به عنوان مرجع اخبار فرهنگی مورد توجه باشد. او در این مورد می گوید: "کسی که در حوزه کتاب به تهیه خبر مشغول است، همواره افقی باز را روبه روی خود می بیند. هرکسی که باتوجه به علاقه خود می تواند بخشی از حوزه کتاب را پوشش دهد، در نتیجه هیچ محدودیتی

نام می برند که هرکدام از آنها می تواند یک اتفاق مهم تلقی شود. کمال صادقی، خبرنگار کتاب خبرگزاری مهر، از انتشار کتاب کانون و خشونت نوشته ژرژ آگابن نام می برد، کتابی که در حوزه فلسفه سیاسی منتشر شده و در آن ارتباط حقوق جدید و سیاست مورد بررسی قرار گرفته است. زینب کاظم خواه، خبرنگار کتاب ایسنا، انتشار کتاب آبلوموف با ترجمه سروش حبیبی را خبری مهم تلقی می کند و مریم آموسا از انتشار مجموعه شعر شیرین کریمی می گوید که شاعر ای ۱۲ ساله است. این شاعره نوجوان کتاب خود را با عنوان "حباب های آرزو" با مقدمه ای از بهاءالدین خرمشاهی منتشر کرد. آموسا، خبرنگار کتاب ایسنا همچنین از خبر خوب دیگری حرف می زند که بی ارتباط به نمایشگاه کتاب تهران نیست. او از برنامه صبح تهران می گوید که در طول برگزاری نمایشگاه کتاب تهران اخبار آن را به صورت یومیه منتشر می کرد. مریم آموسا به عنوان خبرنگار در این برنامه حاضر می شد و اخبار جدید کتاب و نمایشگاه را به مخاطبان عرضه می کرد. او در این مورد به کتاب هفته گفت: "با آنکه هیچ صحبتی در این مورد با دوستان و آشنایان نداشتم، اما از چند روز بعد بسیاری از آشنایان برنامه را می شنیدند و اظهار خوشحالی می کردند که اخبار کتاب در صداوسیما منعکس می شود."

در کنار همه این اتفاق های خوب و اتفاق های خوب دیگری که شاید ذکر همه آنها این گزارش را طولانی تر از آنچه که باید، می کند، بکند متأسفانه برخی از اتفاقات تلخ نیز خبرنگاران کتاب و به طور کلی دوستداران فرهنگ را غمگین کرد. در صدر اخبار ناراحت کننده درگذشت چند نویسنده و چهره فرهنگی بود. محسن حکیم معانی در این باره به درگذشت قیصر امین پور و نادر ابراهیمی اشاره می کند. نکته ای که مورد توجه علی نورآبادی و مریم آموسا نیز هست، پیام های تسلیت مقام های فرهنگی و نویسندگان و انعکاس اخبار درگذشت این شاعر نشان دهنده سوگواری جامعه فرهنگی ایران بود. در کنار این اخبار ناخوشایند، اتفاق های دیگری نیز روی داد که سبب نگرانی اهل فرهنگ بود. کمال صادقی، خبرنگار کتاب مهر، تخلیه شهر کتاب را یکی از این اخبار می داند و جایگزینی آن با یکی از دفاتر شهرداری را از دست دادن و پتیرین کتاب عنوان می کند.

او معتقد است که باز دست رفتن این فضای فرهنگی و فروش کتاب، سهمی از فضای مرتبط با کتاب از دست رفت.

چنانچه در ابتدای گزارش آمد، خبرنگاران حوزه کتاب برای پیگیری کارهای خود با مشکلاتی چند روبه رو هستند. مصطفی خلجی، خبرنگار کتاب فارس بزرگترین مشکل حوزه خبرنگاری کتاب را برخی رویکردهای خود خبرنگاران کتاب عنوان می کند. او معتقد است که برخی از خبرنگاران حوزه کتاب، فقط به کتاب های ادبیات داستانی، شعر و در نهایت به کتاب های علوم انسانی توجه می کنند. به باور این خبرنگار کتاب، بسیاری از خبرنگاران ما به طور تخصصی کار نمی کنند و این نکته به طور حتم سبب ضعف آنها خواهد شد. او در این مورد می گوید: "به عنوان نمونه ما کمتر دیده ایم که خبرنگاری در حوزه کتاب های ورزشی، علمی و پزشکی کار کند. ما به عنوان نمونه

بزرگترین هیجان کتاب آن است که خبرنگار با تازه های نشر در ارتباط باشد و همواره با نویسندگان و شاعرانی گفت و گو کند که آثارشان را خوانده باشد

سجاد صاحبان زند

آشنایی با پایگاه اطلاع رسانی نسخ خطی خانه کتاب در گفت و گو با علی اوجبی، معاون فرهنگی این مؤسسه

همه اطلاعات کتاب های خطی با یک کلیک

نوع کاغذ و جنس آن، توضیحات کلی درباره کتاب و مولف و شماره این نسخه برحسب درج آنها در فهرست هاست که پژوهشگران را در جست و جوی آن نسخه یاری فراوان می رساند. وی سپس از نسخه های خطی اهدایی می گوید که اطلاعات آن نیز در این سایت اطلاع رسانی خواهد آمد. علاوه بر این همچنین وضعیت نسخه در حال حاضر از نظر آسیب دیدگی و محل نگهداری آن در کتابخانه نیز در سایت موجود است.

علی اوجبی سپس در مورد فاز چهارم این پروژه که به کتابخانه های سایر کشورهای دنیا مرتبط می شود، به ارائه توضیحات بیشتری می پردازد به گفته این مدیر فرهنگی، در این فاز اطلاعات مندرج در فهرست های کتابخانه های سایر کشورها جمع آوری و در سایت تنظیم می شود. وی با بیان این نکته که بدون دسترسی به کاتالوگ ها، دسترسی به اطلاعات این نسخه های خطی، کار بسیار دشواری است، می افزاید: اگر ما بخواهیم به گونه ای دیگر عمل کنیم، باید پژوهشگری را برای نسخه برداری به کتابخانه های جهان اعزام کنیم که این مسئله در راستای اهداف ما نیست. خوشبختانه موسساتی در قم به جمع آوری این فهرست ها مشغولند که کتابخانه های فهرست نشده را فهرست برداری و منتشر می کنند. وی با اشاره به این نکته که بیشتر کتابخانه های سایر کشورها فهرست برداری شده اند، تأکید می کند: تأکید ما در جمع آوری اطلاعات این نسخه های خطی، کتاب هایی است که اطلاعات آن در فهرست های کتاب شناسی نسخه های خطی جمع آوری شده است. وی سپس از ترجمه اطلاعات فهرست های موجود در کتابخانه سایر کشورها یاد می کند که باید توسط مترجمانی آگاه به فارسی ترجمه و قابل استفاده شوند.

معاون فرهنگی خانه کتاب ایران، در ادامه از نسخه های خطی ای نام می برد که هنوز شناسایی نشده اند و باید مورد شناسایی قرار گیرند. او در این مورد می گوید: ما در حال حاضر تعداد قابل توجهی نسخه خطی داریم که در تملک اشخاصی حقیقی قرار دارد. ما از وجود این نسخه ها بی اطلاعیم. به همین دلیل برنامه بعدی آن است که تا جای ممکن پایگاه اطلاع رسانی نسخه های خطی را با اطلاعات جدید روزآمد کنیم.

به گفته وی اطلاعات این سایت هر روز و هر هفته به روز خواهد شد و در نتیجه پژوهشگران می توانند با این امکان روبه رو باشند که همواره اطلاعات تازه تری در عرصه نسخه شناسی خطی روبه رو باشند. وی می افزاید: تلاش دیگر ما در این راستاست که هر سال و مقارن با برپایی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، که لوح فشرده کتاب های چاپی عرضه می شود، لوح فشرده نسخه های خطی را نیز در اختیار مخاطبان قرار دهیم.

علی اوجبی همچنین از راه اندازی پایگاه اطلاعاتی کتاب های چاپ سنگی خبر می دهد و در این مورد می گوید: ما هم اکنون دو سایت فهرست کتاب های چاپی و خطی را داریم، اما به نظر می رسد که حلقه مفقوده این دو کتاب های چاپ سنگی باشد که تلاش می کنیم آن را نیز به زودی به اطلاعات سایت خانه کتاب بیفزاییم.

به گفته وی فاصله میانی کتاب های نسخه خطی تا کتاب های چاپی، کتاب های چاپ سنگی هستند که انتشار آنها تا سال ۱۳۴۳ ادامه داشته است.

معرض دید باز دید کنندگان سایت قرار دهیم. بنابراین وقتی کارشناسی به سایت ما مراجعه می کند اطلاعات مختلفی را پیرامون آثار چاپی و خطی یکجا می بیند. به گفته معاون فرهنگی مؤسسه خانه کتاب، فاز سوم پروژه جمع آوری اطلاعات و تاسیس پایگاه اطلاع رسانی نسخه خطی نیز با همت خانه کتاب با سرعت انجام و اطلاعات آن در سایت این مؤسسه منعکس شد. محققان از این به بعد می توانند با سهولت از این اطلاعات بهره ببرند. اوجبی از مشارکت کتابخانه ملی ایران خبر می دهد که در ادامه طرح با خانه کتاب به همکاری خواهد پرداخت. او با ذکر این نکته که خانه کتاب ایران، همواره از مشارکت سایر مراکز فرهنگی استقبال می کند.

معاون فرهنگی خانه کتاب ایران، مرحله چهارم پروژه را به ورود اطلاعات موجود در فهرس نسخ خطی سایر کشورها مرتبط می داند و می گوید: ما در این مرحله به نسخه های موجود در کشورهای اروپایی، آمریکایی و شبه قاره خواهیم پرداخت چرا که بسیاری از نسخه های خطی ما در کتابخانه این کشورها نگهداری می شود. ما امیدواریم که به زودی سامانه اطلاع رسانی کلیه نسخه های خطی را در پایگاه خود داشته باشیم.

علی اوجبی، ارائه دو نوع اطلاع رسانی در عرصه نسخه های خطی از جمله اطلاعات مرتبط به مسائل ظاهری و اطلاعات کتابشناسی آن را از مهم ترین خدمات این سایت عنوان می کند و معتقد است که ارائه این اطلاعات به طور یکجا، علاوه بر این که پژوهشگران را از مراجعه به فهرس مختلف می رها کند، این فرصت را نیز در اختیار آنها می گذارد تا با جست و جویی ساده و با صرف وقتی اندک، نسخه های مختلف در سراسر جهان را شناسایی کند. وی از جمله دیگر ویژگی های این سایت، کمک به فهرست نگاران برای شناسایی نسخه های نا شناس است.

وی از جمع آوری و ارائه اطلاعات دویست و پنجاه و شش هزار و پنجاه و یک نسخه در این پایگاه اطلاع رسانی خبر می دهد که از ۲۱۸ فهرست جمع آوری شده اند. با این توضیح که برخی از این فهرست ها چندجلدی هستند. وی در مورد اطلاعات موجود در سایت نسخه های خطی می گوید: اطلاعات این سایت شامل عنوان نسخه، نام مولف، موضوع کتاب و نسخه، آغاز و انجام آن، کاتب نسخه، تاریخ و مکان کتابت، اطلاعات نسخه شناسی (مثل

نسخه های خطی کتابخانه های قم جمع آوری شد. اوجبی دلیل پرداختن به کتابخانه های این شهر را در فاز دوم، وجود نسخه های خطی فراوان و در عین حال با ارزش عنوان کرد که در آن شهر مقدس وجود دارد. به گفته اوجبی، از آنجا که مؤسسه هایی همچون میراث مکتوب این توان را نداشتند که اطلاعات گردآوری شده را در اختیار مخاطبان و پژوهشگران قرار دهند و هدایت و انجام این پایگاه اطلاع رسانی به زیر ساخت هایی نیاز داشت که نه از عهده سازمان چاپ و انتشارات برمی آمد و نه از عهده مؤسسه فرهنگی میراث مکتوب، لذا ادامه کار و ارائه اطلاعات گردآمده در قالب یک بانک اطلاع رسانی بر عهده مؤسسه خانه کتاب قرار گرفت. وی در ادامه می گوید: این پایگاه اطلاع رسانی یک سایت قوی احتیاج داشت که میراث مکتوب از عهده اداره اش بر نمی آمد. در مرحله سوم این پروژه، فهرست نسخه های خطی موجود در کتابخانه سایر شهرستان های کشور ثبت و ضبط شدند. در این مرحله مؤسسه خانه کتاب به عنوان یکی از مهم ترین و بزرگترین مراکز که در کشور با کتاب سروکار دارد وارد عمل شد. علی اوجبی در این مورد می گوید: این پیشنهاد از سوی ما ارائه شد و مورد پذیرش هیئت امنای خانه کتاب قرار گرفت. همان طور که می دانید خانه کتاب تنها مؤسسه ای است که بانک اطلاعاتی کتاب های چاپی از سال ۱۳۷۲ تا کنون را داراست. نمونه مشابه این سایت تخصصی در هیچ جا وجود ندارد. وی در مورد علل ارائه پیشنهادش برای مشارکت در پروژه پایگاه اطلاع رسانی نسخه های خطی می افزاید: به نظر من رسیدن ما می توانیم در کنار ارائه مطالب کتاب های چاپی، اطلاعات مربوط به کتاب های خطی را نیز در

خانه کتاب با دو سایت فهرست کتاب های چاپی و خطی، اطلاعات روزآمد هریک از دو حوزه را ارائه می کند و در تلاشیم تا اطلاعات کتاب های چاپ سنگی را نیز به زودی به این دو سایت بیفزاییم

بسیاری از پژوهشگرانی که با نسخه های خطی سروکار دارند، همواره با مشکل جمع آوری اطلاعات درباره این نسخه ها مواجه هستند و این نکته فرایند کار ایشان را با تاخیر همراه می کند. پراکندگی کتاب های کتابشناسی مرتبط با نسخه های خطی و در دسترس نبودن همه این کتاب ها کار پژوهشگران را با دشواری همراه می کند اما ایجاد پایگاه اطلاع رسانی نسخه های خطی که اطلاعات بسیاری را در این عرصه به پژوهشگران عرضه می دارد، سرعت دسترسی به اطلاعات را برای ایشان بالا خواهد برد. با علی اوجبی معاون فرهنگی خانه کتاب درباره شکل گیری و نحوه ارائه خدمات این پایگاه گفت و گو کرده ایم. این پایگاه زیر نظر مؤسسه خانه کتاب ایران اداره می شود.

علی اوجبی درباره شروع به کار این پایگاه اطلاع رسانی می گوید: این موضوع سال ها قبل توسط ناصر گلباز و با حمایت سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح شد. در فاز اول طرح، کتابشناسی کتابخانه هایی که در تهران دارای نسخه های خطی بودند، جمع آوری و در پایگاه اطلاع رسانی ثبت شد. با این که در این طرح تنها به کتابخانه های تهران توجه شده بود، بسیاری از مشکلات پژوهشگران برطرف می شد. به گفته معاون فرهنگی خانه کتاب در پایگاه اطلاع رسانی نسخه های خطی، اطلاعاتی که در فهرست نسخه های خطی موجود است جمع آوری شده است. به گفته وی در برخی از کاتالوگ ها به معرفی نسخه های خطی پرداخته می شود که کاری بسیار تخصصی به حساب می آید. وی در این مورد می گوید: در این کاتالوگ ها بر اساس هر نسخه خطی دو نوع اطلاعات موجود است. دسته اول اطلاعات به مسائل نسخه شناسی مربوط می شود که در واقع به معرفی فیزیکی نسخه مثل کاغذ، نوع خط و سال پیدایی مرتبط می شود.

قسمت دوم اطلاعات به کتابشناسی نسخه های خطی می پردازد. این بخش از اطلاعات برای پژوهشگران دارای اهمیتی فراوان است. در آن راجع به نویسنده و موضوع اثر به مخاطب اطلاع رسانی می شود. علی اوجبی می گوید: این گونه از اطلاعات در فهرست هایی نیز موجود است که توسط کارشناسان خبره پیش از این آماده شده است اما از آنجا که این اطلاعات در کتاب ها و به صورت پراکنده وجود دارد جمع آوری و ارائه آنها در یک پایگاه اطلاع رسانی می تواند کمک خوبی به پژوهشگران باشد. وی می افزاید: پیش از این وقتی محقق می خواست در این مورد به پژوهش بپردازد با چندین کتاب فهرست روبه رو بود. او می بایست این کتاب ها را جست و جو کند تا به اطلاعات کتاب مورد نظرش برسد. دشواری کار آن بیشتر خود را نشان می داد که این پژوهشگر پس از بررسی چند فهرست، اطلاعات مورد نظر خود را دریافت نکند. چنان که این پژوهشگر می گوید، جمع آوری این اطلاعات و ارائه آن در یک سایت اینترنتی، این تسهیلات را پیش پای دیگر محققان می گذارد تا با سهولت بیشتری اطلاعات مورد نظر خود را دریافت کنند.

به گفته معاون فرهنگی مؤسسه خانه کتاب، در مرحله دوم این پروژه، مؤسسه فرهنگی میراث مکتوب با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وارد کار شد تا این پروژه را گامی دیگر به پیش ببرد. در این مرحله، فهرست

نقد مجموعه خاطرات «کفش های سرگردان» در سرای اهل قلم

روایت بومی از نخلستان تا خاکریز

یکصدوسی و پنجمین نشست از سری نشست های سرای اهل قلم عصر روز شنبه، پنجم مردادماه برگزار شد. در این نشست که چهارمین جلسه نقد چهل هفته، چهل کتاب را به خود اختصاص می دهد، مجموعه خاطرات کفش های سرگردان نوشته سهیلا فرجام فر با حضور فیروز زنوزی جلالی، علی الله سلیمی و نویسنده اثر مورد نقد و بررسی قرار گرفت. این مجموعه، عنوان برگزیده هشتمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس در سال ۸۳ را در بخش خاطره از آن خود کرده است.

در ابتدای جلسه علی الله سلیمی داستان نویسی جنگ با اشاره به ویژگی های کتاب، گفت: «مجموعه خاطرات کفش های سرگردان» نخستین اثر سهیلا فرجام فر در قالب خاطره است که از سوی انتشارات سوره مهر در سال ۸۱ منتشر شد و در سال ۸۶ به چاپ دوم رسید.

او افزود: این کتاب در سال ۸۳ یک بار توسط هیئت داوران هشتمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس به عنوان اثر برگزیده انتخاب شد و یک بار نیز از سوی واحد فرهنگی ارتش در همایش اندیشه و قلم ارتش عنوان برترین اثر در قالب خاطره را به خود اختصاص داد.

سلیمی گفت: «مجموعه خاطرات کفش های سرگردان» را می توان پایه گذار جایزه سیمین در انتشارات سوره مهر دانست که در آن نگاه ویژه ای به حضور زنان در عرصه دفاع مقدس شده است و به نوعی پس از تالیف این کتاب، مجموعه های زیاد دیگری نیز با وجه مشترک توجه به زنان در عرصه دفاع مقدس به چاپ رسید.

علی الله سلیمی افزود: کفش های سرگردان مجموعه ای از خاطرات سهیلا فرجام فر است که به عنوان پرستار و جهت ارائه خدمت به بیماران و رزمندگان زخمی جبهه عازم جبهه جنوب می شود. در واقع کتاب از جایی شروع می شود که هنوز چند روزی به آغاز جنگ تحمیلی باقی نمانده است و به روایت پرستاری که به طور دائم برای انجام ماموریتش در جبهه می تواند در تهران و دزفول در حال رفت و آمد است، می پردازد.

سلیمی گفت: علاوه بر وجود احساس و عواطف زنانه در این اثر، عهده دار بودن وظیفه مادری برای یک پرستار، عواطف موجود در ماجرا او چندان می کند. در ادامه نشست، سهیلا فرجام فر نویسنده اثر، بخشی از مجموعه مقالات کفش های سرگردان را برای حاضران قرائت کرد و فیروز زنوزی جلالی به نقد و بررسی ویژگی های آن پرداخت.

زنوزی جلالی داستان نویسی و منتقد ادبی دفاع مقدس در ابتدای سخنانش با نگاهی به ادبیات جنگ و حضور جدی زنان در این عرصه گفت: باید بگوییم که فعالیت های زنان در حوزه دفاع مقدس بی نظیر بود.

جلالی با بیان این که مواد خام زیادی برای خلق آثار ادبی منسجم و نیرومند جنگ در دست داریم، گفت: شاید تعداد دفاتر خاطره چاپ شده تاکنون بالغ بر دوهزار عنوان نشود که این میزان در مقایسه با اتفاقات رخ داده در جنگ خرمشهر حکایت از کمبودهای موجود در ادبیات جنگ دارد.

فیروز زنوزی جلالی افزود: نویسنده در کتاب کفش های سرگردان «لحظات مبارزه و دفاع از خرمشهر، پایگاه دزفول و به طور کلی فضای جنوب را به شکل زیبایی به مخاطب منتقل کرده است».

استنادی از جنگ به مخاطب می دهد، اما پس از مدت کمی از روایت ماجرا دیگر توجهی به زمان وقوع حوادث نمی کند تا آنجا که در اواخر مجموعه، مخاطب رادچارسردرگمی می کند، علاوه بر این که این مجموعه فصل بندی ندارد و در بخش هایی هم که به زمان اشاره شده فاصله بین پاراگراف ها این تقسیم بندی را انجام داده است. در حالی که یکی از الزامات خاطره توجه به زمان بندی وقوع حوادث است.

فیروز زنوزی جلالی در این باره گفت: نویسنده معمولاً در ابتدای اثر نسبت به زاویه دید و اتفاقات داستان تعهدی دارد که پایبندی به این تعهدات تا انتهای داستان الزامی است. اما در مجموعه خاطرات کفش های سرگردان راوی در ابتدای ماجرا به زمان اشاره دارد اما پس از مدت کوتاهی، ذکر زمان وقوع حوادث را فراموش می کند. به ویژه این که این کتاب جنبه مستند داشته و نسل حاضر را با وقایع جنگ آشنا می کند. بنابراین با چنین نگاهی به این اثر، ارزش مستند بودن مجموعه را کاهش خواهد داد.

علی الله سلیمی در ادامه گفت: بسیاری از شخصیت های خاطرات کفش های سرگردان با نام کوچک ذکر می شوند حتی در برخی از نام از علائم اختصاری استفاده شده است. به همین دلیل اگر قرار است اثر سندیت داشته باشد، ذکر موقعیت دقیق جغرافیایی نیز لازم است زیرا چندین سال بعد اگر این مجموعه به عنوان منبع پژوهشی مورد استفاده قرار گیرد، شاید دسترسی به نویسنده آسان نباشد و از طرفی در بازخوانی اثر نیز امکان جست و جوی شخصیت ما نیز امکان پذیر نیست.

فیروز زنوزی جلالی نیز گفت: این امکان وجود دارد که برخی از شخصیت ها، خود از ذکر نامشان در داستان امتناع کرده باشند که در چنین شرایطی راوی مجبور به صرف نظر کردن از اسامی کامل آنها خواهد بود. سهیلا فرجام فر در ادامه جلسه درباره چگونگی علاقه مندی خود به نویسندگی گفت: «من پیش از تولید مجموعه کفش های سرگردان دستنوشته های فراوانی می نوشتم اما به طور کامل با قالب های داستان و خاطره وجود و تفکیک این دو از هم آشنا نبودم. بنابراین کاملاً مشهود است که این مجموعه دارای نواقصی باشد که سعی می کنم در بازنگری مجدد اثر، آنها را اصلاح کنم».

فرجام فر افزود: «من ملاحظاتی را در نگارش اثر داشتم و از ذکر نام کامل برخی از افراد به همین دلیل صرف نظر کردم. اما در نگارش این کتاب بیش از هر چیز سعی کردم مظلومیت مردم جنوب زیر فشار بمباران عراقی ها و سختی های موجود در مهاجرت آنها به نقاط دیگر کشور را به تصویر بکشم».

علی الله سلیمی به وجود تخیل در برخی از بخش های توصیفی اثر اشاره کرد و فرجام فر در پاسخ گفت: شخصیت های داستانی همگی از بستگان نزدیک من بودند و سعی کردم برای بازگویی بخشی از خاطرات از آنها کمک بگیرم».

او اضافه کرد: جنگ یک اتفاق مهم است و از هر زاویه ای که به آن نگاه شود، این اتفاق در کشور مارخ داده است. حالا زمان آن رسیده که بسیاری از واقعیت های جنگ از طریق ناگفته ها در قالب ادبیات برای آشنایی هر چه بیشتر نسل امروز آشکار شود».

زنوزی نیز در پایان نشست در این باره گفت: بسیاری از ناگفته ها وجود دارد که به زبان نمی آید بلکه در روح انسان حک می شوند که پس از سالیان دراز با هم این نوشته ها از روح انسان پاک نخواهد شد».

تغییرات ایجاد شده بر سرنوشت شخصیت ها، خواننده متوجه می شود که زمان روایت به ۲۰ سال پس از وقوع ماجرا مربوط می شده است.

در چنین شرایطی راوی نمی تواند تمام جزئیات را به خاطر داشته باشد و در برخی موارد به دلیل فراموش کردن بخشی از خاطرات دچار کلی گویی شده است. بنابراین و به داستانی اثر از وجه خاطره آن برجسته تر است. فیروز زنوزی جلالی در این باره گفت: «مجموعه کفش های سرگردان» در دو وجه داستان و خاطره نوشته شده است به گونه ای که راوی در شروع ماجرا تا بخش های پایان از بافت داستانی برای بازگ کردن حال و هوای ماجرا استفاده کرده است و کلی گویی ها نیز در برخی از بخش ها به چشم می آید. اما در بخش انتهایی زمانی که راوی در صدد جمع بندی سرنوشت شخصیت هاست از وجه داستانی فاصله گرفته و از فرم خاطره برای تعیین سرنوشت آنها استفاده کرده است».

علی الله سلیمی هم از شخصیت پردازی مجموعه به عنوان وجه مثبتی یاد کرد و گفت: «شخصیت های مجموعه کفش های سرگردان به دلیل وجود خارجی، سعی در جاودانه شدن دارند و این ویژگی حتی در شخصیت کودکان داستان نیز مشهود است که خواننده با مطالعه آن گویی با شخصیت ها به طور واقعی زندگی می کند و از اتفاقات و حوادثی که برای آنها رخ می دهد نگران می شود. در حالی که در دنیای خاطره وضعیت متفاوت است و در داستان است که شخصیت ها به شکل واقعی در ذهن مخاطب باقی می ماند».

فیروز زنوزی جلالی در پاسخ به صحبت های سلیمی گفت: «راوی با ایجاد علاقه مندی مخاطبان نسبت به شخصیت ها از همان ابتدا مخاطب را نگران سرنوشت شخصیت های داستان می کند، به گونه ای که با آنها احساس نزدیکی کنند. زیرا اگر قرار باشد شخصیت ها غریبه باشند، حالات و هیجانات واقعی از اتفاقات ایجاد شده در ماجرا برای مخاطب ایجاد نخواهد شد».

زنوزی گفت: حضور مستقیم راوی در صحنه جنگ و بهره گیری از تجربیات، فضا را به طور واقعی به مخاطب منتقل کرده است البته برخی از تعاریف ما در نقد ادبیات داستانی غلط است. زیرا یک نویسنده صرف این که در جنگ حضور مستقیم داشته باشد نمی تواند شاهکاری خلق کند».

علی الله سلیمی ذکر تاریخ وقوع حوادث را از وجه خاطره برشمرد و گفت: نویسنده در ابتدای اثر با ذکر روز سی ام شهریور ماه سال ۵۹ تاریخ دقیق و قابل

فیروز زنوزی جلالی توجه به جغرافیای بومی را از دیگر وجوه مثبت اثر عنوان کرد و گفت: «راوی با شناخت کامل از محدوده جغرافیایی منطقه جنوب کشور و توجه به اطلاعات بومی، صمیمیت بیشتری را بر فضای ماجرا حاکم کرده است و علاوه بر آن به دلیل اشتغال در پرستاری و اطلاعات کامل از مباحث پزشکی، فضای جنگ و جبهه را به شکل واقعی و به نحو مطلوبی به خواننده منتقل می کند، در حالی که برخی نویسندگان بدون این که فضای جنگ را از نزدیک لمس کرده باشند و بدون تجربه قبلی تنها با قوه تخیلشان دست به تالیف داستان می زنند که بدون شک نمی توانند فضای حقیقی جنگ را در ذهن مخاطب ایجاد کنند».

فیروز زنوزی جلالی تاکید کرد: «صرف داشتن تجربه ملاک و معیار کافی برای خلق یک اثر فاخر نیست، بلکه زمانی نویسنده می تواند رمان شاخصی بنویسد که در کنار تجربه دست به تحقیق و پژوهش بزند».

زنوزی جلالی گفت: برخی از اتفاقات رخ داده در داستان جای گسترش و باز شدن از لحاظ دراماتیک را دارد و در انتهای داستان، زمانی که راوی به ۲۰ سال پس از وقوع ماجرا اشاره دارد، این موضوع بیشتر احساس می شود که به گمانم اگر این اثر دوباره توسط نویسنده بازنگری شود، تغییرات زیادی اعمال می شود».

علی الله سلیمی در ادامه نشست گفت: اگر چه این مجموعه در قالب خاطره نوشته شده است، اما در شروع داستان مخاطب با مولفه های داستانی روبه رو شده و کمتر خاطره گویی در آن احساس می شود. زیرا توصیف و جزئی نگاری از عناصر داستان است و نه خاطره».

سلیمی افزود: با مطالعه بخش های پایانی اثر و

اگر چه این مجموعه در قالب خاطره نوشته شده است، اما در شروع داستان مخاطب با مولفه های داستانی روبه رو شده و کمتر خاطره گویی در آن احساس می شود

سایر محمدی

الهیات فلسفی توماس آکوئیناس نوشته لئو جی. الدرز با ترجمه شهاب‌الدین عباسی در سال ۸۱ از سوی سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شد که پژوهشی است در رهیافت‌ها و آرای فلسفی قدیس توماس آکوئیناس، متاله مسیحی در قرون وسطی. هدف اصلی نویسنده، تحقیق نظام مند درباره هستی و وجود خداست. در این کتاب ابتدا گزارش فشرده‌ای از سیر تاریخی الهیات در غرب ارائه می‌شود و سپس متن کامل پنج برهان آکوئیناس در اثبات وجود خدا شرح و تحلیل می‌شود. هفته گذشته چاپ دوم این کتاب به بازار آمد. گنجینه معنوی مولانا نیز با آثاری از ویلیام چیتیک و آن ماری شیمیل با ترجمه و تحقیق شهاب‌الدین عباسی در سال ۸۳ از سوی انتشارات مروارید منتشر شد و جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران را در بخش بهترین کتاب خارجی از آن خود کرد. این کتاب سال بعد به چاپ دوم رسید. "من و مولانا" اثر ویلیام چیتیک روایتی است از زندگانی شمس تبریزی. این کتاب با ترجمه شهاب‌الدین عباسی سال گذشته از سوی انتشارات مروارید چاپ و منتشر شد و در مدت کوتاهی به چاپ دوم رسید. نام‌آوران فرهنگ معاصر کتاب دیگری به قلم این محقق و پژوهشگر فعال، سیری در اندیشه‌ها و تجربه‌های صد شخصیت برجسته معاصر در حوزه فلسفه، الهیات، علم و هنر و ادبیات است که اخیراً توسط همین انتشارات به بازار آمد.

با شهاب‌الدین عباسی درباره تازه‌ترین آثار وی

فرهنگ معاصر به روایت نام‌آوران

یک اثر عمیق و گسترده است که بخشی از این تحقیقات به شمس اختصاص دارد. اتفاقاً ویلیام چیتیک هم در "من و مولانا" متذکر می‌شود اگر کسی بخواهد راجع به زندگانی شمس اطلاعاتی در منابع انگلیسی زبان کسب کند بهتر است به کتاب دین لوئیس مراجعه کند. ایشان در این زمینه به فضل تقدم استادان دیگر هیچ وقت فروگذار نمی‌کند و حتی در این کار در پایان کتاب راه عرفانی عشق، به کتاب شکوه شمس آن ماری شیمیل اشاره می‌کند و می‌گوید یکی از آثار شاخص در حوزه مولوی پژوهی است.

کاری که ویلیام چیتیک در "من و مولانا" کرده نه در کتاب "زندگانی شمس تبریزی" موحدهست و نه در مقالات ایشان یک کار بدیع است و اختلافاتی هم در ضبط برخی از واژگان و عبارات شمس دیده می‌شود. به تعبیر افلاطون، روح انسان مثل الماسی است که در میان گل و لای پنهان است، یک وقت این الماس را همراه گل و لای جلوی کسی می‌گذارید و می‌گویید انسان مثل این گل ولای وجودی الماس گونه دارد. گوهر الهی در کالبد خاکی خودش دارد. به نظر می‌رسد چنین شیوه‌ای برای معرفی ذات انسان چندان جذاب نباشد. کار یک محقق عمیق و جدی این است که از میان آن گل و لای الماس را بیرون بکشد و آن را تمیز کند و آن را پرتالو به دیگران ارائه دهد. این مثال را در حوزه تحقیق برید. با این تفصیل آیا زندگانی شمس همان الماس گل آلود نیست که ویلیام چیتیک آن را از دل مقالات شمس بیرون کشیده است؟ به نظر من آقای چیتیک در همین راستا یک تراشکار حرفه‌ای الماس است و انسان فوق‌العاده دقیقی است. چه به لحاظ انتخاب موضوع برای نوشتن و چه به لحاظ روشی که به کار می‌بندد. در مقدمه کتاب تاکید فراوانی بر روش ایشان کرده‌ام.

شما به تازگی کتاب "نام‌آوران فرهنگ معاصر" را تالیف و توسط انتشارات مروارید منتشر کرده‌اید که در آن حدود صد تن از شخصیت‌های فرهنگی معاصر در حوزه فلسفه، الهیات، علم، ادبیات و هنر به شکل موجز معرفی می‌شوند. مطالب این کتاب قبلاً به صورت پاورقی در یکی از روزنامه‌های کشور چاپ می‌شد. به اعتقاد شما مخاطبان روزنامه و علاقه‌مندان کتاب در یک سطح از سواد و از یک قشرند؟

فرضیه اصلی شما یا پیش‌پنداشت شما در طرح این سوال، یکی این است مطالبی که در روزنامه‌ها چاپ می‌شود، شاید مطالب فرودستی باشد که با سلیقه علاقه‌مندان به مطالعه کتاب جور در نمی‌آید. چنین تصویری ندارم که برای مطالب کتاب یک فضای کاملاً جدا در نظر بگیریم که فقط با معیار و ملاک‌های خودش ارزیابی می‌شود و رسانه‌های دیگر را در وادی دیگری قرار بدهم، لااقل تجربه

می‌خوانید ممکن است متوجه معنای یک بیت و یا یک مصراع نشوید؛ اما وقتی به سراغ نیکلسون می‌روید، می‌بینید که چقدر واضح و روشن آن را توضیح داده است. ویلیام چیتیک در کتاب خودش ایرادهایی به کار پروفیسور آربری و نیکلسون و دیگران گرفته، اما در این کتاب تصریح می‌کند که هیچ محقق از تحقیقات آربری و نیکلسون بی‌نیاز نیست. حالا چنین فردی با این درجه از پایگاه علمی در کتابی که حسن لاهوتی تحت عنوان "جان جانان" ترجمه کرده، در یکی از پانوشت‌ها اشاره می‌کند که شمس فرد بی‌سوادی بوده است. اما شما به هیچ وجه از کار نیکلسون استنباط نمی‌کنید که شمس دنیای پنهان‌دیده، آربری شاگرد نیکلسون بود. اگر نیکلسون پایه‌های یک پژوهش را برای شناخت شمس می‌ریخت چه بسا آربری آن را ادامه می‌داد و اثری خواندنی درباره شمس ارائه می‌کرد.

شما بحث مقالات شمس را مطرح کردید که باید بگویم مقالات مانند یک متن مرجع است. شما برای این که مقالات را بخوانید و بفهمید که شمس چگونه شخصیتی دارد به یک روند طولانی از تحقیق نیاز دارید. اگر غیر از این بود دکتر موحّد کتاب "زندگی شمس تبریزی" را نمی‌نوشت. کار خیلی خوبی که ایشان کردند این بود که بر اساس یک متن مرجع و با استفاده از منابع دیگر سعی کرد راجع به شمس تبریزی، زندگی و آثارش بنویسد. غیر از کتاب "زندگانی شمس تبریزی" به قلم دکتر موحّد، ما دیگر آثار تحقیقی چندان گسترده‌ای در ایران نداریم. در مجموع در حوزه مولوی پژوهی در کشور وضعیت بدی نداریم. تفسیرهای مختلف، تحقیقات گوناگون راجع به زندگی مولانا، راجع به آثارش آثار خوبی داریم. همین کتاب "مولانا: دیروز تا امروز... دین لوئیس در زمینه مولوی پژوهی

منتشر کرده‌اند. اگر چه تعداد این آثار کم است، اما همین اندک آثار جدی و عمیق ماندگار است و نسل‌های آینده از آن بهره خواهند برد.

شما از یک طرف از محققان ایرانی نام می‌برید که آثار ماندگاری در این حوزه‌ها نوشته‌اند، از طرف دیگر به نقل از شیمیل آورده‌اید که ادبیات در چه دوم تصویر و تصور نادرستی از مولانا و شمس به جامعه ارائه داده است...

بخش اصلی صحبت و ارزیابی خانم شیمیل را می‌پذیرم به این دلیل که در غرب راجع به شمس ادبیات گسترده و جاف‌ناده‌ای نداریم. حتی در ترکیه که راجع به مولوی و آثارش کتاب‌های مختلف با شکل‌های مختلف چاپ می‌شوند و صاحب‌نظرانی مانند گولپینارلی و یا افراد دیگری در این زمینه قلم می‌زنند هیچ‌کدام راجع به شمس کارمیدانی و معتبری انجام نداده‌اند. در مقدمه کتاب اشاره کردم که وضعیت ایران و ترکیه در مقایسه با اروپا و آمریکا خیلی بهتر است. در آمریکا که سنت شمس پژوهی وجود ندارد، شیمیل در نیمه دوم

مباحث مطرح می‌کند که این تصویر خوبی که ویلیام چیتیک در متن "من و مولانا" می‌دهد نسبتاً بی‌بدیل هم هست، منتها نظر به چه چیزی داشت، ببینید همه به بزرگی پروفیسور نیکلسون اذعان داریم. ترجمه ایشان از مثنوی در حدود چهار دهه پیش توانست دل محققان ایرانی را تا حدودی به دست بیاورد و شاد کند و انصافاً اگر کسی وارد جهان مثنوی از راه این ترجمه بشود و دستی هم در متن فارسی مثنوی داشته باشد، متوجه عمق کار نیکلسون و درک و شناخت عمیق او از مثنوی می‌شود. شما گاهی که مثنوی را به زبان فارسی

کتاب "من و مولانا" نوشته ویلیام چیتیک بر اساس "مقالات شمس" تالیف و تدوین شده است، به نظر شما چرا محققان و پژوهشگران ایرانی به سمت چنین پژوهش‌هایی نمی‌روند؟

در این‌ها پژوهش‌هایی هم راجع به کشف الاسرار صورت گرفته، ظاهرأ پژوهشگر هم یک انگلیسی بوده که کتابش به عنوان کتاب سال انتخاب شده است. اما در پاسخ به سوال شما باید گفت، این سوال آن قدر کلی است که نیاز به شرح و بسط فراوان دارد. این که سنت پژوهشی در کشور چنان گسترده می‌شود، این که چرا سنت پژوهش در علوم انسانی در یک کشور می‌تواند این قدر رونق پیدا کند و در کشور دیگری به آن چندان اهمیت داده نمی‌شود و یا از رونق چندان برخوردار نیست، باید گفت بخشی از این معضله به حوزه‌های معرفتی افراد بستگی دارد و بخشی هم به عوامل اجتماعی برمی‌گردد. دنبال چرایی این مسئله گشتن و به دنبال یک علت غایی بودن به نظرم خودش یکی از معضلات فرهنگی ماست. ما همیشه به دنبال این هستیم که یک عامل را پیدا کنیم که چرا محققان ما چنین کاری نمی‌کنند یا چرا اثری با آن ویژگی‌ها خلق نمی‌کنند.

اگر مقصود شما جنس کار پژوهشی باشد، به هر حال می‌بینیم پژوهشگران ما هم در حال انجام فعالیت‌های خوبی هستند، در یک حوزه کمتر، در حوزه دیگر بیشتر. اما اگر منظورتان ترجمه آثار کلاسیک ادبیات فارسی باشد، وضع فرق می‌کند. کتاب "من و مولانا" در سال ۸۳ در بخش بهترین کتاب خارجی، جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران را از آن خود کرده است و در

مقدمه به نقل از پروفیسور شیمیل آورده‌اید: این کتاب تصویر و تصور غالبی را که ادبیات در چه دوم نسبت به شمس و مولانا به وجود آورده‌اند، می‌زداید. آیا در ایران هیچ کتابی نتوانست شناخت درستی از مولانا و شمس بدهد و فقط کتاب "من و مولانا" توانست؟ آیا این کوچک شمردن تحقیقاتی که در ایران صورت گرفته، نیست؟

آنچه که در مقدمه درباره تصویر و تصور قالبی از شمس و مولانا در ادبیات در چه دوم آمده، نقل قولی از آن ماری شیمیل است، شیمیل در زمینه مولوی پژوهی چهره شناخته‌شده و صاحب‌نامی است. ایشان از کار پروفیسور چیتیک تعریف و تمجید می‌کند. خودم تا حدودی این نظر را زیر سوال بردم. نمونه‌هایی از تحقیقات موفق و جذاب و محققان صاحب‌نام را مثال زدم. از دکتر شفیع کدکنی نام بردم و گفتم در بین محققان ایرانی افرادی هستند که آثار ماندگاری در این حوزه‌ها

مروری بر کتاب «عدالت به مثابه انصاف» اثر جان راولز

بازسازی عدالت

منصفانه دانست. راولز این شرایط منصفانه را موقعیت اولیه می نامد. در موقعیت اولیه اشخاص در پس حجاب جهل قرار دارند و طرف ها اجازه پیدا نمی کنند که از موقعیت های اجتماعی یا آموزه های جامع خاص خود آگاه شوند. آنها، همچنین درباره نژاد، گروه قومی، جنسیت یا مواهب فطری گوناگون از قبیل قدرت یا هوش خود چیزی نمی دانند.

پرسش بعدی که جای مطرح شدن دارد این است که اشخاص آزاد و برابر به چه معناست؟ پاسخ به این سؤال معنای ایده اشخاص آزاد و برابر را مشخص می کند. از نظر راولز اشخاص برابر کسانی هستند که همگی از قوای اخلاقی لازم برای همکاری اجتماعی برخوردارند. قوای اخلاقی مد نظر راولز نخست قابلیت فهم و عمل بر مبنای اصول عدالت سیاسی و دوم قابلیت برداشتی از امر خیر است. این دو قوه، افراد را قادر می سازد تا به عنوان اشخاص برابر در سراسر زندگی در همکاری اجتماعی مشارکت داشته باشند. راولز در ادامه با ذکر این نکته که معنای اشخاص آزاد را باید از فرهنگ سیاسی چنین جامعه ای گرفت، اشخاص را از دو جنبه آزاد محسوب می کند. اول این که شهروندان از این نظر آزادند که خود و دیگران را دارای قوه اخلاقی برای داشتن برداشتی از امر خیر می دانند و قادر به بازنگری و تغییر این برداشت هستند و دوم این که شهروندان از این نظر خود را آزاد می شمارند و خود را مرجع اعتبار بخشیدن به دعاوی معتبر می دانند. یعنی خود را مستحق می دانند که ادعا کنند نهادهای جامعه باید برداشت آنها از امر خیر را ترویج کنند.

اما این پنج ایده ای که شرح داده شد با ایده توجیه عمومی است که به هم مرتبط می شوند. از دید راولز برای این که جامعه به عنوان نظام منصفانه همکاری با برداشتی از عدالت سیاسی به جامعه بسامان تبدیل شود باید به توجیه عمومی دست پیدا کند. یعنی به درجه ای از تصمیم برسد که با تمام سطوح عمومیت سازگار باشد. توجیه عمومی آخرین ایده بنیادینی است که راولز در این بخش به شرح آن می پردازد. اما برای روشن ساختن معنای دقیق آن از سه ایده فرعی تعادل تأملی، اجتماع همپوشان و دلیل عمومی آزادانه نیز بحث می کند.

بخش دوم کتاب اصول عدالت نام دارد. راولز در این بخش به محتوای دو اصل عدالت می پردازد و به اعتراضاتی که سابقاً بر این دو اصل وارد شده بود پاسخ می گوید. او پیش از این که در اصل عدالت را شرح دهد متذکر می شود که این اصول مربوط به ساختار سیاسی جامعه ای است که نظام منصفانه همکاری میان شهروندان آزاد و برابر در آن وجود دارد.

بخش سوم کتاب که استدلال مبتنی بر موقعیت اولیه نام دارد، تماماً حول محور ساختار موقعیت اولیه و استدلال مبتنی بر آن می چرخد. راولز ابتدا در باب موقعیت اولیه خاطر نشان می سازد که اشخاصی که قرار است در موقعیت اولیه بر سر اصول عدالت توافق به عنوان نمایندگان مردم و بر اساس خیر مردم جامعه که توسط کالاهای اولیه مشخص می شوند از میان مهم ترین برداشتهای موجود از عدالت سیاسی دست به انتخاب می زنند.

این نکته بسیار مهم است و باید توجه داشت که این اشخاص اصول عدالت را استنتاج نمی کنند بلکه تنها آنها را از میان سایر بدیل های ممکن انتخاب می کنند. این توافقات چگونه می توانند مطلوبیت عمومی پیدا کنند؟ باتوجه به این که این اشخاص از موقعیت اجتماعی، نژادی و... و از خصوصیات همچون حسد، غرض، میل به سلطه و... به دورند، تفاوت های موجود در امتیازات چانه زنی از بین می

احمد خداداد حسینی: بی شک بهترین عنوان برای راولز، «فیلسوف عدالت» است. جان راولز در سال ۱۹۲۱ در باتلمور به دنیا آمد. در دانشگاه پرینستون در رشته فلسفه به تحصیل پرداخت و پس از اتمام تحصیلات به عنوان استاد در دانشگاه های پرینستون، کورنل، ام آی تی و هاروارد به تدریس مشغول شد. او طی این دوران به عنوان یک نظریه پرداز و فیلسوف سیاسی، دو کتاب نظریه عدالت در ۱۹۷۱ و کبیرالسیسم سیاسی در ۱۹۹۳ و مقالات متعددی منتشر کرد و سرانجام در ۲۴ نوامبر ۲۰۰۲ از دنیا رفت. آنچه در پی می آید گزارشی است از اندیشه های سیاسی وی درباره عدالت در کتاب معروفش به نام «عدالت به مثابه انصاف» ترجمه عرفان ثابتی که توسط انتشارات ققنوس منتشر و چندی پیش تجدید چاپ شده است. نابرابری های اقتصادی و اجتماعی باید بیشترین سود را برای محروم ترین اعضای جامعه داشته باشند. (عدالت به مثابه انصاف ص ۸۴)

اندیشه سیاسی راولز

تمامی دوران فعالیت فکری راولز به طرح، تدوین و تکمیل نظریه ای در باب عدالت سپری شد. او به عنوان یک فیلسوف با وارد کردن بحث عدالت اجتماعی در حوزه فلسفه سیاسی، خود را به عنوان یکی از مهم ترین فیلسوفان سیاسی قرن بیستم مطرح کرد. راولز با بهره گیری از گونه جدیدی از نظریه قرارداد اجتماعی که در آن با قرار دادن اشخاصی در موقعیت اولیه. موقعیتی فرضی که طرف ما در آن موقعیت، در پس حجاب جهل به سر می برند و از طبقه اجتماعی، نژاد، جنسیت و... خویش بی خبرند - برای توافق بر سر اصول عدالت سعی می کند نشان دهد که در این شرایط منصفانه، اشخاص بر سر اصول منصفانه عدالت توافق خواهند کرد.

پس از انتشار نظریه عدالت، انتقادات بسیاری بر آن وارد شد تا جایی که راولز را وادار ساخت تمام تلاش خود را برای اصلاح نظریه خویش به کار برد اما هرگز بحث عدالت اجتماعی را از فلسفه سیاسی خویش حذف نکرد.

عدالت به مثابه انصاف

کتاب حاضر در اصل مجموعه درس گفتارهای راولز در دهه هشتاد است که در نهایت در سال ۲۰۰۱ توسط انتشارات دانشگاه هاروارد منتشر شد.

از دیدگاه راولز جامعه به عنوان نظام منصفانه همکاری، بنیادی ترین ایده محسوب می شود. این ایده، نقش سازماندهی برای بسط برداشتی سیاسی از عدالت را بر عهده دارد. تحقق چنین ایده ای، جامعه بسامان است یعنی جامعه ای که با برداشتی عمومی از عدالت سامان یافته است. به بیان دیگر ساختار اساسی این جامعه اصول موجود در این برداشت سیاسی از عدالت را بر آورده می سازد. این ساختار اساسی جامعه، ایده ای است که در نظریه عدالت به مثابه انصاف موضوع اصلی عدالت سیاسی می شود. چرا که تأثیرات ساختار اساسی بر اهداف، آمال و شخصیت شهروندان و بر فرصت ها و توانایی آنها برای استفاده از این فرصت ها، از ابتدای زندگی حاضر و فراگیر است.

ایده چهارم، ایده موقعیت اولیه است که راولز با بازگشت به ایده سازماندهی کننده جامعه به عنوان نظام منصفانه همکاری و مطرح کردن این پرسش که شرایط منصفانه همکاری چگونه تعیین می شود سعی می کند به شرح آن پردازد. شرایط منصفانه همکاری باید از توافق میان شهروندان به عنوان اشخاص آزاد و برابر که در شرایط منصفانه ای قرار گرفته اند تعیین شود. در واقع تنها با منصفانه بودن شرایطی که این اشخاص در آن قرار دارند می توان توافق میان آنها را

این نظر را کاملاً و صددرصد تایید نمی کند. مثلاً برایان مگی به لحاظ صورت، کاری را انجام داد که با کتاب مورد نظر ما یعنی نام آوران فرهنگ معاصر شباهت هایی دارد. برایان مگی کتاب «مردان اندیشه» را که توسط آقای فولادوند به فارسی هم ترجمه و منتشر شده بر اساس مصاحبه هایی که با این شخصیت های مشهور در رسانه های تصویری داشت، فراهم آورده است. این مصاحبه ها که از تلویزیون پخش می شد و مورد استقبال بسیار زیاد بینندگان قرار داشت، بعدها به صورت کتاب چاپ و منتشر شد. نکته بسیار مهمی که در همان جا برایان مگی اشاره می کند و متناسب با سوال شما هم هست، این بود که این برنامه برای اولین بار نشان داد که تلویزیون هم می تواند حرف جدی و اساسی بزند. البته تلویزیون نرمی دارد که به قول پستمن همه چیز را به سطح سرگرمی سازی سوق می دهد و مطالب را تا سطح درک و فهم عامه فرومی کاهد. وقتی چنین نظری داده می شود، این ذهنیت را ایجاد می کند که اصلاً هیچ وقت حرف جدی نمی شود زد. پس از آن داده اولیه که تلویزیون همیشه کاری می کند و آن هم سرگرمی سازی است نمی توان نتیجه گرفت که این روال از این به بعد هم ادامه پیدا می کند. ممکن است در یک نشریه ای چه روزنامه چه مجله، تصمیم بگیرند بنا به دلایلی کاری انجام بدهند که با نرم متعارف و معمول و روان همیشگی آن نشریه همخوانی نداشته باشد. در مقدمه کتاب اشاره کردم و قیدهایی که به کار بردم عامدانه بوده است. در مقدمه نوشتم: نزدیک به پنج سال قبل یکی از روزنامه ها، برای تهیه مجموعه ای هفتگی که بتواند مورد توجه و استفاده عمیق خوانندگان قرار بگیرد، نوشتن این مقالات را به من پیشنهاد کرد. من واژه عمیق را برای فخر فروشی نیاردم بلکه برای توجه دادن به همین مسئله ای قید کردم که در سوال شما مطرح شده است. البته زمانی که این مقالات در روزنامه چاپ می شد، بعضی از من می خواستند که ساده تر بنویسم یا موضوعات ساده تری را انتخاب کنم. از باب نمونه رودلف اوتو را در نام آوران فرهنگ معاصر نگاه کنید، تقریباً تمام محتوای مقاله یکی از بهترین دادمان های فلسفی جهان یعنی دادمان پل ادوارد در این مقاله نقل شده است. حالا دوری ما بر می گردد به این که فی المثل به همین مورد اشاره شود؛ آیا روزنامه ای که مقاله ای در معرفی رودلف اوتو را چاپ کرده، باری سنگین تر از توان خودش را حمل می کند؟ یا مطالب این دادمان تخصصی فرومایه و سطحی است که در یک روزنامه چاپ می شود؟ کدام دوری به واقعیت نزدیک تر است؟ یا ما در فکر گشودن راه سومی هستیم. یعنی مقاله ای را که مقداری بالاتر از سطح درک و فهم اغلب خوانندگان است، چاپ می کنیم، شاید سعی کردیم مخاطب روزنامه در مواجهه با مطالب و مقالات سنگین تر، سخت پسندتر بشود و سلیقه مطالعاتی خودش را ارتقا بدهد. مثال ملموس تری می زنم، همزمان با چاپ این مقالات در روزنامه که بازخوردهای بسیار خوبی هم داشت، مطالبی از همین جنس ظاهراً در مورد متفکران ایرانی نوشته می شد، آن مجموعه مقالات با انتقادات جدی روبه رو بود. تصور خود من این است که مطالب روزنامه را یک بار می خوانیم و کنار می گذاریم، اما مطالب کتاب این گونه نیست، کتاب را می توان جمع کرد. کتاب را باید خواند و بارها به مطالب آن رجوع کرد. تصور من این است که نگاه عمومی به روزنامه ارزش نام آوران فرهنگ معاصر را پایین نمی آورد و کم نمی کند. بلکه برعکس ارزش هایی که در مجموعه نام آوران فرهنگ معاصر نهفته است، می تواند این ذهنیت را ایجاد کند که روزنامه ها هم می توانند مطالبی چاپ کنند که فراتر از درک عامه باشد.

روند و همه آنها متقارن و یکسان می شوند و این باعث می شود که توافق میان آنها منصفانه باشد. اما راولز این استدلال بر سر اصول عدالت را از طریق دو مقایسه بنیادین انجام می دهد. در مقایسه اول او دو اصل عدالت را به صورت اصلی واحد و با نام ایده جامعه در مقام نظام منصفانه همکاری اجتماعی درمی آورد و با ایده جامعه در مقام نظام اجتماعی که بیشترین خیر کلی برای تمام اعضای آن سازماندهی می شود (اصل فایده میانگین) مقایسه می کند. این مقایسه از طریق قاعده بیشینه-کمینه انجام می گیرد.

او این مقایسه را توسط دو استدلال پیش می برد. در مقایسه نخست اثبات می کند که در اصل عدالت نظام منصفانه همکاری اجتماعی حقوق و آزادی های اساسی برابر همگان را تضمین می کند و در استدلال دوم نشان می دهد که این سطح قابل تضمین نسبت به اصل فایده میانگین بسیار رضایت بخش است. چون در اولین مقایسه و دو استدلال مربوط به آن از اصل تفاوت حمایت نشده بود، راولز به دومین مقایسه بنیادین دین روی می آورد. در این مقایسه هم دو اصل عدالت تحت یک اصل واحد با بدلیش که در آن اصل فایده میانگین با کمینه اجتماعی مطلوبی جایگزین اصل تفاوت شده است (اصل فایده محدود) مقایسه می شود تا باز هم به این نتیجه برسد که دو اصل عدالت منصفانه تر از اصل فایده محدود است.

در بخش چهارم کتاب نهادهای ساختار اساسی عادلانه مورد بررسی قرار گرفته اند. او استدلال می کند که مردم سالاری دربرگیرنده حق مالکیت باید مبتنی بر قانون اساسی باشد نه دموکراسی رویه ای. او در ادامه این بخش از کتاب سایر ویژگی ها و نهادهای ساختار اساسی عادلانه همچون نهادهای اقتصادی، خانواده و... را بررسی می کند و در پایان سعی می کند به برخی از انتقادات پاسخ گوید.

بخش پنجم و پایان کتاب مسئله ثبات نام دارد. راولز در این بخش ابتدا می کوشد با تشریح اجماع همپوشان به عنوان امری غیر آرمانشهری و با بهره گیری از رویان شناسی اخلاقی معقول نشان دهد که عدالت به مثابه انصاف می تواند وفاداری اولیه را در جامعه نسبت به خود جلب کند و به صورت توافقی موقت درآید و سپس به سمت اجماع همپوشانی برود که مسئله ثبات آن را حل می کند و آنگاه این نگرانی را که آیا حس عدالت مردمی که در جامعه بسامان حاصل از دو اصل پرورش می یابند آن قدر شدید و مؤثر هست که به طور معمول آرایش های عادلانه را پذیرند، از بین می برد. همچنین راولز در پایان به بحث کوتاهی درباره چگونگی نسبت امر خیر با ثبات عدالت به مثابه انصاف در جامعه بسامان می پردازد.

کتاب عدالت به مثابه انصاف آخرین اثر راولز محسوب می شود و ما را با آخرین دیدگاه های او آشنا می کند؛ اما عدم ترجمه کتاب های پیشین وی نظیر نظریه عدالت که نویسنده ارجاعات فراوانی هم در جای جای کتاب به آنها می دهد، خوانندگان فارسی زبان این اثر را تا حدودی از شناخت دقیق تغییرات و اصلاحاتی که جان راولز در نظریه عدالت خود داده است محروم می کند.

فرهنگ در رهگذر گفتار

اهمیت رسانه رادیو بر هیچ کسی پوشیده نیست. تاپیش از همه گیر شدن تلویزیون، رادیو جایگاهی ویژه ای در میان عموم مردم داشت اما پس از رواج تلویزیون، رادیو هر چند جایگاهش را از دست نداد اما توسط افراد خاص تری دنبال شد. امروز بسیاری از برنامه های تحلیلی، پژوهشی، ادبی و فرهنگی از رسانه رادیو با مخاطبان نشان ارتباط برقرار می کنند، چنانچه از گذشته نیز رادیو چنین جایگاهی داشته است. برنامه های علمی رادیو، در زمینه های مختلف و در قالب های گوناگون توجه مخاطبان را به خود معطوف داشته اند. یکی از قالب های مورد توجه رادیو، با توجه به جنس رسانه ای آن، سخنرانی استادان بزرگ و فرهیخته ایرانی بوده است که تحت عنوان و قالب های مختلف عرضه شده اند. این برنامه ها همواره مخاطبانی گسترده داشته اند. از جمله سخنرانی و در سگفتارهای پخش شده در رادیو می توان به برنامه های استاد سیدمحمد محیط طباطبایی اشاره کرد. شاید برای بسیاری از افرادی که در سال های دهه سی شنونده برنامه رادیویی 'مرزهای دانش' بوده اند، برنامه و صحبت های این عالم پژوهشگر آشنا باشد. او همواره در تلاش بود تا از تاریخ، هویت و عادات ما ایرانیان نکته های جالبی نقل کند. استاد در تنظیم موضوعات این برنامه می کوشید تا از عنصر جذابیت نیز بهره ببرد و از هم نشینی آن در کنار عنصر گزوم و افاده برنامه هایی را تدارک ببیند که در سطوح گوناگون بر آورده نیازها و پاسخگویی پرسش های شنوندگان این برنامه ها باشد. کتاب 'سخن اهل دل' متن سخنرانی ها و موضوعات طرح شده توسط سیدمحمد محیط طباطبایی است که توسط علیرضا دادابی انجام شده است.

چنانچه در مقدمه کتاب نیز آمده، در گزینش خطابه های این کتاب تلاش بر این بوده که تا حد امکان موضوعات مرتبط و در یک راستا برگزیده شوند و در کنار هم قرار گیرند تا از این راه وحدت موضوعی نیز فراهم شود. بر این اساس محور عمده خطابه های این کتاب تاریخ ایران و شهرهای تهران، اصفهان و نیز جایگاه ایرانیان در علوم گوناگون بوده است. در این مقدمه چنین آمده است: 'با توجه به سالیانی که از این برنامه رادیویی گذشته و طبعاً کهنگی نوارها و نیز در کنار آن گستره دانش و معلومات استاد که هر جمله و عبارت وی با نام ها و اصطلاحات بسیاری همراه بود، در موارد بسیاری عبارات یا واژگان نامفهوم یا دیربایی در متن این خطابه ها وجود داشت که تا حد امکان در رفع این ابهامات کوشش به عمل آمده و تلاش بر این بوده که تمامی اسامی و واژگان غریب، با فرهنگ ها و دایره المعارف ها تطبیق یابد تا در این باره حقی از استاد بزرگ مرحوم محیط طباطبایی فروگذار نشود.'

از جمله مباحث طرح شده در کتاب حاضر می توان به مبحث 'سهم ایرانیان در فلسفه اسلامی' اشاره کرد. این پژوهشگر چنان که بعدها نیز بسیاری به آن اعتراف کردند، از نقش مهم ایرانیان در شکل گیری فلسفه اسلامی سخن رانده است. ایران و اسلام در تمدن اسلامی، نظری به تاریخ قضاوت در ایران بعد از اسلام، نظری به تاریخ قضاوت ایران در دوره اسلامی، اسلام در ایران، سهم ایرانیان در زبان و ادبیات عرب، تاریخ شمسی و هجری، سهم اصفهان در فرهنگ جهان، تحولات ادبی و پیشینه ایران از جمله دیگر مباحث طرح شده در سخن اهل دل است.

نگاهی به انتشار مجلدات نشریه ارغنون

راهی به دنیای نو

فرهنگی تاجه حد در چهار ضلع محال شده است. مقالاتی از رولان بارت، دانیل بل، تری اینگلتون و گئورگ زیمل در ادامه نشریه آمده است. در مقاله گئورگ زیمل او از تضاد موجود در فرهنگ مدرن سخن رانده است. او معتقد است که حل این تضاد شاید هیچ وقت میسر نباشد. زیمل بر آن است که زندگی در جریان حرکت پویای خود اشکالی را می آفریند که با او سازگارند، اما این سازگاری با حرکت زندگی در هم می شکند و لاجرم می بایست اشکال جدیدی خلق شود که با پویایی های زندگی انطباق یابد. او به طور کلی این فرآیند، یعنی حرکت پویای زندگی و جایگزینی شکل به جای شکل دیگر را رمز و راز تاریخ بشری می داند. او در بخش هایی از مقاله اش به ایسم های فرهنگی هنری می تازد و آنها را منحرف کننده جریان هنری مطرح می کند: 'حال با بازگشت به پدیده هایی خاص نخست در مورد هنر بحث می کنیم. از میان تمامی امیدهای ناهمگونی که نام کلی فوتوریسم همه آنها را پوشش داده است، به نظر می رسد فقط جنبشی که به عنوان اکسپرسیونیسم توصیف شده دارای درجه کمی از شناسایی و وضوح باشد...'

بیست و یکمین و بیست و دومین شماره نشریه ارغنون به مقالاتی درباره روان شناسی مربوط است. در شماره بیست و دوم این نشریه، مقالاتی از مارتین جی، تئودور آدورنو، اسلاوی ژیزک، ژان میشل راباته، ئی. منسل پاتیسن، ریچارد ویلمه، رنالدو، ج مادیورو و ویلرایت به چاپ رسیده است. تئودور آدورنو در مقاله ای تحت عنوان 'نظریه فرویدی و الگوی تبلیغات فاشیستی' به زمینه های فاشیسم و ریشه های مشترک آن با آرای فروید می پردازد. اسلاوی ژیزک که این روزها توجه ویژه ای به او و آثارش می شود مقاله ای در این شماره ارغنون، تحت عنوان 'چگونه آنان که گول نخورده اند به خطا می روند؟' دارد. از این اندیشمندان چندی پیش کتاب 'هیچکاک، لاکان' منتشر شد که یکی از کتاب های برگزیده اولین جشن کتاب سال سینما لقب گرفت. ژیزک در این مقاله نیز با استفاده و استناد به سینما، به مقوله روانکاوی پرداخته است. او این بار نیز به فیلم های هیچکاک همچون اعتراف می کنم اشاره دارد و بسیاری از مفاهیم روانکاوی رابا تحلیل این اثر پیش می برد.

آرمانشهرش می پردازد و به شکلی مودکانه تقاضای خود مبنی بر تبعید آنان را تکرار می کند. به اطمینان می توان گفت که زمینه هایی که وی می چنبد به نظر جدی و اقیان کننده می آید، با این همه این زمینه فقط تحریک کنندگی استدلال او را فزونی می بخشد و از آن نمی کاهد. گادامر سپس از تضاد در اندیشه های افلاطون می گوید و شرح می دهد که او درک مناسبی از شعر نداشته است. مقالاتی از ج. گلن گری، ژان پل سارتر، گاستون باشلار، کریستیان اشمیت، میکائیل هامبورگر، استیون اسپندر و ضیاء موحد نیز در شماره ویژه شعر به چاپ رسیده است.

شماره ۱۸ ارغنون ویژه نامه ای است که در آن به مسائل نظری پرداخته شده است. در مقاله ای تحت عنوان 'خودشیفتگی در زمانه ما'، کریستوفر لث به مفهوم خود محوری می پردازد و آن را به منزله یک پدیده اجتماعی و فرهنگی مورد بررسی قرار می دهد. مقاله 'صنعت فرهنگ سازی: روشنفکری به مثابه فریب توده ای'، ترجمه فصلی از کتاب 'دیالکتیک روشنگری' است. یکی از مضامین اصلی این مقاله بررسی و نقد فرهنگ توده ای نیمه دوم قرن بیستم در پرتو گذر از سرمایه داری رقابتی به سرمایه داری انحصاری و زوال جامعه لیبرال و ارزش ها و نهاد های لیبرالی است. تبدیل فرهنگ به امر تولید، توزیع و مصرف انبوه کالا های فرهنگی، جوهر تاریخی فرهنگ توده ای است که از دید نویسندگان این مقاله یادآور تجربه فاشیسم در عرصه سیاست و قدرت است. آنها در این مقاله نشان داده اند که جهان غرب از نظر

شماره چهاردهم نشریه 'ارغنون' بحث شعر را دستمایه یک پژوهش قرار داده است. یکی از خصوصیات این شماره نشریه آن است که در آن نویسندگان و اندیشمندان به نظریه پردازی درباره شعر پرداخته اند که هیچ گونه سابقه شاعری از آنها سراغ نداریم. هر چند پل والرئ یکی از بزرگ ترین شاعران دنیای مدرن است، اما ما از والتر بنیامین جز مقالاتی درباره هنر و ادبیات، نخوانده ایم. این نکته می تواند به دیدی تازه و از زاویه ای متفاوت به شعر منجر شود. پل والرئ در مقاله ای که آن را تحت عنوان 'شعر و تفکر انتزاعی' در شماره اخیر ارغنون به چاپ رسیده، از هم اندیشی این دو عرصه متجانس حرف می زند. او در ابتدای مقاله اش از تفاوتی که برخی میان شعر و تفکر قائلند می نویسد و تضاد را در میان عامه مردم چندان شدید عنوان می کند که با تشابه آن به صف های گرم و سرد، خیر و شر و حسن و قبح آن را در دو قطب مخاطب ارزشیابی می کند. والرئ در ادامه شرح می دهد که هر چند این مسئله رگه ای از حقیقت را در خود دارد، اما از پایه دچار اشکال است. مقاله هانس گئورگ گادامر مسئله معروف آرمانشهر افلاطون را بررسی می کند که جایی برای شاعران در آن وجود نداشت. او مقاله خود را افلاطون و شاعران نام نهاده است. او در ابتدا شرحی از دوران افلاطون را بازگو و سپس آرای این اندیشمند را مطرح می کند که مخالف شاعرانگی است.

گادامر در این مورد می نویسد: افلاطون، انگار که تقبیح شاعران کافی نباشد، در پایان کتاب جمهوری به طور خاص به مسئله بیرون انداختن شاعران از

بسیاری از تئوری ها و مقالات نظری ادبیات، پیش از آن که در قالب کتاب هایی مستقل عرضه شوند، در ارغنون مورد بررسی قرار می گیرند و از این رو فصلنامه در قامت یک کتاب مورد ارزیابی قرار می گیرد

گزارشی از کتاب «زبان شناسی و رادیو»

زبان شناسی روی موج رادیو

سخن و گفتار اهمیتی بی بدیل در رادیو دارند. از این رو، آنهایی که رسانه رادیو را می شناسند، به خوبی می دانند که سکوت در این رسانه به هیچ وجه معنایی نخواهد داشت. این ویژگی سبب می شود تا اهمیت و نقش زبان مورد توجهی ویژه قرار گیرد که مبحث اصلی کتاب «زبان شناسی و رادیو» است. این کتاب به همت دفتر پژوهش های رادیو منتشر شده همواره کتاب های قابل تعمقی را در این عرصه منتشر می کند.

مؤلف که از جمله کارشناسان این عرصه به حساب می آید، در مقدمه ای که بر کتاب نوشته، آورده است: «سخن و گفتار اصلی ترین دستمایه ای است که رادیو در امر ارتباط به کار می گیرد. شالوده ارتباط رادیویی بر کاربرد جنبه گفتاری و شنیداری بنا شده و این ویژگی، رادیو را به عنوان رسانه ای «گور و تک حسی» در میان دیگر رسانه های دنیای امروز معرفی کرده است.»

به گفته این پژوهشگر عرصه رسانه، تداوم حضور رادیو در عرصه رقابت رسانه ای نیازمند شناخت هر چه بیشتر عناصر، ویژگی ها و امکانات آن است. وی با اشاره به این نکته که افزودن بر غنا و توانمندی زبان رادیو، همپای دیگر اهداف، اهمیتی بنیادین دارد، می افزاید: «ارتباط همواره مهم ترین شکل خود را در زبان یافته است. توان خلق و کاربست زبان که نشان از قدرت اندیشه آدمی دارد در طول سالیان و قرون، تفاوت آدمیان را با دیگر موجودات ساکن بر عرصه کره خاکی رقم زده و انسان، این اشرف مخلوقات را فرمانروای بی چون و چرای هستی قرار داده است.»

وی سپس ما را به تاریخ ارجاع می دهد و معتقد است که قرائن تاریخی همواره نشان از رشد اندیشه و زبان در آدم ها دارد و هر چه آدمیان بیشتر به بیان مفاهیم پیچیده توفیق یافته اند به همین میزان نیز چهره زندگی آنها دستخوش تغییر و تحول شده است. این پژوهشگر همچنین تفکر درباره زبان و کشف ابعاد رازآمیز آن را بخشی از اذهان نکته سنج می داند و معتقد است که حاصل این ژرف اندیشی ها در اندیشه های بسیاری از متفکران وجود داشته است.

او در این مورد می نویسد: «حاصل این ژرف اندیشی ها را می توان از دل برخی مباحث که اندیشمندان سده های پیشین -از افلاطون و ارسطو گرفته تا ابن سینا و خواجه نصیر الدین طوسی، ابوریحان بیرونی و دیگران- در کتاب های خویش مطرح کرده اند، دریافت. به باور وی رویکرد علمی به زبان و متعلقات آن از آغازین سال های سده بیستم، حضور قدرتمند خویش را در عرصه تفکر

بشری به نمایش گذاشت تا جایی که یکی از مولفه های قرن بیستم را پیدایی و رشد دانش زبان شناسی و به تبع آن تغییر نگرش به انسان و ویژگی های وی به شمار می آورند.

لیلا رضایی سپس از فردینان دو سوسور نام می برد که با حضور او در عرصه زبان شناسی، این مقوله وارد فضایی تازه شد. او در این مورد می نویسد: از این تاریخ است که با ظهور اندیشمندانی چون فردینان دو سوسور نگرش جهانی نسبت به مقوله زبان تغییر یافت و شالوده مطالعاتی گسترده در این حیطه از زندگی بشری نهاد شد. مهم ترین مباحثی که سوسور در علم زبان شناسی مطرح کرده تفکیک زبان از گفتار

و تعریف هر یک از این دو مقوله بود. وی همچنین ما را به این بخش از آرای سوسور ارجاع می دهد که در آن زبان مجموعه ای از نشانه ها معرفی شده که در مغز افراد ذخیره شده است، اما گفتار، مجموعه ای است از افرادی که به آن زبان سخن می گویند. به اعتقاد مؤلف کتاب «زبان شناسی و رادیو» پس از انتشار آثار تاملات دو سوسور، تعمق در زمینه ها و ابعاد گوناگون زبان بشری با قوت هر چه بیشتر ادامه یافت و اندیشمندان بسیاری به تحقیق درباره راز قدرت زبان و حضور آن در جوامع بشری پرداختند. وی می افزاید: «به تبع این تحقیقات و مطالعات بود که اندک اندک زبان شناسی با فلسفه و نقد ادبی نیز گره خورد و مطالعات میان رشته ای بسیاری در باب پیدایی و رشد زبان از نظرگاه های مختلف در مجامع علمی رواج یافت.»

در پیوند میان نقد ادبی و زبان شناسی، بخش دیگری از مطالعات زبانی، یعنی تحقیق و بررسی زبان متون ادبی رواج یافت. وی در ادامه می نویسد: آنچه دغدغه اصلی این شاخه از مطالعات را تشکیل می داد، دریافت علل و عواملی بود که زبان متن ادبی را از دیگر گونه های زبانی متمایز می کرد و به آن قدرت تأثیر ویژه ای می بخشید. در این راستا بود که ادبیات و زبان ادبی در مطالعات مختلف واکاوی شد و حاصل این بررسی ها، بسیار چشمگیر و راهگشا بود.»

کتاب «زبان شناسی و رادیو» از دوازده فصل تشکیل شده است. مؤلف در فصل اول به اخبار رادیویی پرداخته است. این فصل از کتاب نوشته مایکل مکر و ترجمه بهادر مبر است. در این فصل به شباهت های گفتار روزمره و اخبار اشاره شده و همچنین از شباهت خبر و ترانه سخن رفته است چرا که در مورد ترانه و خبر، باید زبان در یک صورت دیداری (متن) برای ایجاد ارتباط در یک صورت شنیداری (گفت و گو یا ترنم) شکل داده شود. در این فصل همچنین از چند متن خبری مثال آورده شده و مسائلی همچون بازنویسی خبر، سبک خبر و چند مورد دیگر مشابه مورد توجه قرار گرفته است.

در فصل دوم، کنترل عدم توافق برای جلوگیری از مجادله در گفت و گوهای رادیو ورزش و در فصل سوم «شیوه های صحبت کردن در رادیو نروژ از سال ۱۹۸۰-۱۹۳۵ مورد بررسی قرار گرفته است. فصل چهارم کتاب «سه سبک نگارش اخبار رادیویی» نام دارد و در آن سه سبک «ژرف نگر»، «شبکه ای» و «پرشور» بررسی شده است. مؤلف درباره سبک «ژرف نگر» می نویسد: «بسیاری از ایستگاه هایی که اخبار محلی را اجرا می کنند، در زمان رانندگی شنوندگان، مخصوصاً رانندگی هنگام صبح، به جای بخش اخبار به شکل همیشگی، گفت و گوهای خبری ترتیب می دهند. مجری این برنامه های خبری معمولاً از میان گوینده های کهنه کار و محترم اخبار که متون واحد خبری به شمار می آیند، انتخاب می شوند.» وی می افزاید: «دلیل برگزیدن این نوع برنامه در چنین ساعت هایی این است که اتاق خبر علاوه بر این که باید شنوندگان را از حوادث مهم روز آگاه کند باید موضوعی را هم برای گفت و گو در اختیار شنوندگان و گوینده قرار دهد. گزارش ها نیز باید از جزئیات کافی برخوردار باشند تا گویندگان بتوانند مباحث قانع کننده ای را طرح کنند و گفت و گوهایی هوشمندانه با شنوندگان انجام دهند. در این موقعیت، سبک ژرف نگر می تواند کارایی خود را نشان دهد.» تجزیه و تحلیل کلام متون رسانه ای، «تجزیه و تحلیل گفتار رسانه ای، تجزیه حدود دامنه مسئله» و «تاملی در رابطه رادیو و هنر» از فصل های بعدی کتاب است. مؤلف در فصل آخر، اصول نگارش نمایشنامه رادیویی را محور قرار داده است. در این فصل با اشاره به این نکته که بیشتر نمایشنامه های رادیویی بسیار بد نوشته شده اند، نمایشنامه های رادیویی اجرا شده در انگلستان به شدت نقد می شود. مؤلف در این فصل کوشیده است با تقسیم یک نمایشنامه رادیویی به لحظه ورود، «ساختار»، «اتفاق غیر منتظره»، «شخصیت»، «تعارض/ برخورد/ تضاد»، «گفت و گو»، «فضا»، «احساسات»، «هدف» و «اصول بسط دادن صحنه ها» آن را به طور کوتاه معرفی کند.

کتاب «زبان شناسی و رادیو» توسط دفتر پژوهش های رادیو و در شمارگان ۲ هزار نسخه منتشر شده است.

هزار و یک شب به زبان امروز

حمید عاملی، قصه گوی توانایی بود که بسیاری از علاقه مندان به ادبیات کودک و نوجوان او را به خوبی می شناختند. توانایی این گوینده چنان بود که پس از مرگ او بسیاری از مدیران فرهنگی و هنرمندان، مرگ او را فاجعه ای جبران ناپذیر برای ادبیات کودک و نوجوان قلمداد کردند. به جز صدای گرم و پرتین عاملی، بسیاری از دانش او به ادبیات آگاه بودند. نمونه دانش و آگاهی این گوینده صاحب سبک را می توان در مجموعه قصه های هزار و یک شب مشاهده کرد که با پردازش و ویرایش وی توسط دفتر پژوهش های رادیو منتشر شده است. جلد چهارم و پنجم این مجموعه به تازگی انتشار یافته است. جلد چهارم این مجموعه به ادامه قصه کوتوله دلک آختصاص دارد. این ادامه در هجده شب تقسیم شده است. در جلد پنجم به دو قصه «پریوش و ساسان» و «حکایت غانم و فتنه و فتان» پرداخته شده است. عاملی که متولد اردیبهشت سال ۱۳۲۰ تهران بود، در مقدمه کوتاهی بر کتاب خود، به چند نکته اساسی در کار خود اشاره کرد. او از داستان های هزار و یک شب نوشت که ریشه در حکایات و داستان های ایرانی دارد و سپس به تحریف هایی که اروپایی ها در داستان های این حکایت شرقی کرده اند پرداخت و یکی از دلایل انتشار کتاب حاضر را تصحیح این انحرافات عنوان کرد: «وقتی این جانب رویکرد مغرب زمینی ها را آنگونه شوق انگیز دیدم به خود گفتم: باید در طول این سالیان کمر همت بسته می شد و کسی یا کسانی بانگرشی دوباره و نگارش تازه به پالایش و پردازش و ویرایش جدید داستان های قدیمی هزار و یک شب می پرداخت و چون متوجه شدم چنین کار مهمی درباره این اثر انجام نگرفته، بعد از سال ها تلاش، تحقیق و مطالعه روی تمام داستان های کهن مشرق زمین، قلم در دست گرفته و به این مهم پرداخته ام.»

نسخه ای که عاملی از آن بهره برده، ترجمه عبداللطیف تسوجی تیریزی است. یکی از خصوصیات بازنویسی حمید عاملی، توجه او به امر گفتار است. داستان ها به گونه ای بازنویسی شده اند که در عین حفظ امانت در لحن اسطوره، زبان مردم امروز را نیز می توان در آنها دید. لحن و بیان نثر عاملی از سویی به سنت نقلی و پرده خوانی در هنر ایرانی مرتبط می شود و از سویی دیگر با انتخاب کلمات و عبارات معاصر، به نوعی معاصر سازی این سبک را مشاهده می کنیم. از این روست که حذف فعل، جملات گاه طولانی و نتایج اضافات او به هیچ وجه برای مخاطبی که آن را می خواند آزاردهنده نیست. از دیگر سو، ترجمه عاملی به گونه ای است که نوعی قرائت را به خواننده تحمیل می کند. یعنی او را به آن سمتی می برد که متن را همان گونه بخواند که مؤلف در سری پروراند است. استفاده از شعرهایی در میانه متن نقطه گذاری و تقسیم متن به پاراگراف های مختلف، از سوی دیگر به خواننده کمک می کند تا راحت تر با متن ارتباط برقرار کند. قصه های هزار و یک شب با بازنویسی مرحوم حمید عاملی (دفتر پژوهش های رادیو) با شمارگان دو هزار نسخه در تابستان ۱۳۸۶ روانه بازار نشر شده است.

کتاب مرجع نشر ایران

بزرگترین مرجع ناشران، کتابفروشی ها و ناشران الکترونیک،

اطلاعات چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و صحافی ها

خانه کتاب که از سال ۱۳۷۲ فعالیت خود را با هدف اطلاع رسانی در حوزه کتاب و نشر آغاز کرده است، امروزه مرجع منحصر به فردی در اطلاع رسانی این حوزه به شمار می آید. از این رو «کتاب»، همواره محور اصلی فعالیت های این موسسه بوده و ایجاد بانک های اطلاعاتی، ارائه خدمات اطلاع رسانی، انتشار محصولات متعدد و متنوع چاپی و الکترونیکی به منظور خدمت به عرصه نشر و کتاب سامان یافته است.

نخستین کتاب «راهنمای ناشران ایران» در پاییز ۱۳۷۵ به مناسبت هفته کتاب منتشر گردید و با توجه به نیازهای مخاطبان این اثر، از سال ۱۳۷۸ اطلاعات این کتاب به صورت لوح فشرده با قابلیت جستجو و به صورت جداگانه عرضه خواهد شد. در سال های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۵ به ترتیب اطلاعات کتابفروشی ها و ناشران الکترونیک نیز در بخش های جداگانه ای به این مجموعه افزوده شد و به این شکل انتشار آن تا ۱۳۸۵ ادامه یافت.

نسخه حاضر به منزله نخستین ویرایش کتاب «مرجع نشر ایران» عرضه شده، نسبت به نسخه های پیشین راهنمای ناشران و کتابفروشی ها با بازنگری اساسی و افزوده های فراوانی همراه است. علاوه بر اطلاعات ناشران، کتابفروشی ها و ناشران الکترونیک، اطلاعات چاپخانه ها، لیتوگرافی ها، صحافی ها و مراکز پخش نیز به کتاب افزوده شده است. در این اثر تلاش شده تا اطلاعات مورد نیاز فرآیندهای تولید، توزیع و مصرف کتاب ارائه و در دسترس اهالی فرهنگ و به ویژه دست اندرکاران صنعت بزرگ نشر قرار گیرد.

اثر حاضر حاوی اطلاعات ۴۰۵۵ ناشر، ۶۶۵۹ کتابفروشی، ۲۸۳۲ چاپخانه، ۴۱۱ لیتوگرافی، ۶۳۷ صحافی، ۷۰ مرکز پخش و ۱۹۹ ناشر الکترونیک است. این اطلاعات همراه با سایر بانک های اطلاعاتی به صورت الکترونیکی و در قالب لوح فشرده و همچنین به صورت پیوسته در پایگاه اینترنتی خانه کتاب به نشانی www.ketab.ir عرضه خواهد شد.

علاقمندان می توانند جهت دریافت کتاب مبلغ ۸۰/۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۰۲۰۵۵۶۴۹۰۰۶ سپهر صادرات واریز نموده و فیش بانکی خود را به همراه فرم ذیل به شماره فاکس: ۶۶۴۱۵۳۶۰ ارسال نمایند.

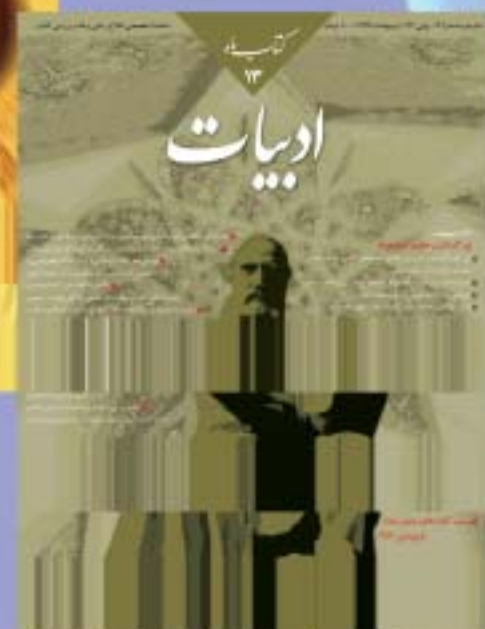
جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۶۶۴۶۵۶۲۵ تماس حاصل نمایید.

نام و نام خانوادگی:	تلفن تماس:
آدرس کامل پستی:	
کد پستی:	
شماره فیش بانکی:	تعداد کتاب درخواستی:
	جلد

خانه کتاب منتشر کرد

مجموعه ماهنامه های تخصصی در حوزه های:

علاقمندان جهت اطلاعات بیشتر با تلفن : ۶۶۴۶۵۶۲۵ تماس حاصل نمایند

یادداشت

یوسف نگاریان

نگاهی به کتاب «شته‌ها و شکوفه‌ها» نوشته ابراهیم حسن بیگی

توصیف در خدمت روایت

برخی از نویسندگان وقتی که از موضوع‌های تکرار شده می‌نویسند، فقر موضوع و محدود بودن تم‌های داستانی را بهانه‌ای برای پرداختن به این موضوعات عنوان می‌کنند. به عنوان نمونه تم‌های داستانی رانام می‌برند که در بهترین شرایط تعدادشان به پانصد عدد نمی‌رسد. این است که آنها تکراری نوشتن خود را توجیه می‌کنند. در کنار اتفاقات ریز و درشتی که هر روز رخ می‌دهد از اخبار صفحه حوادث روزنامه‌ها گرفته تا بحث‌های کارشناسانه تحلیلی موجود در رسانه‌ها، تاریخ معاصر بهترین منشأ و منبع ادبیات داستانی ما می‌تواند باشد چنانچه بسیاری از نویسندگان با رجوع به این منبع سرشار، آثار درخوری را خلق کرده‌اند. ابراهیم حسن بیگی یکی از نویسندگانی است که با بهره‌برداری از تاریخ معاصر داستان‌هایش را شکل داده است. او به‌طور اخص از دفاع مقدس، زندگی حضرت امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی نوشته است که همگان اذعان دارند که از نقاط عطف تاریخ معاصر به شمار می‌آیند. انتشار مجموعه داستان «شته‌ها و شکوفه‌ها» در اولین نگاه می‌تواند از این حیث قابل توجه باشد.

شته‌ها و شکوفه‌ها از سوی دیگر مجموعه‌ای از آثار این نویسنده است که در طول بیش از سه دهه مجموعه‌های مختلفی عرضه کرده است. به این ترتیب ما با خواندن این مجموعه داستان به‌طور اجمالی با ابراهیم حسن بیگی داستان‌نویس آشنایی شویم. از سوی دیگر، از آنجایی که داستان‌ها از کتاب‌های مختلف برگزیده شده‌اند که طی دوره‌های متفاوت به نگارش درآمده نمی‌توان سیر عمومی این داستان‌نویس را در خلال آنها مشاهده کرد.

داستان‌های ابراهیم حسن بیگی علاوه بر این، چند اشتراک دیگر نیز دارند. حسن بیگی نثری ساده و با دایره واژگان نه چندان بی‌مرزی دارد. نثر او چنان است که خواننده هنگام خواندن احساس ملال نمی‌کند و توصیف‌هایش بیش از آن که توصیفی تجریدی باشد، وصف‌هایی است که در خدمت روایت آمده‌اند. در قسه اول کتاب که به شخصیت حضرت امام (ره) می‌پردازد نویسنده به خوبی نشان می‌دهد که این شخصیت فارغ از مرزهای جغرافیایی و در میان پیروان ادیان گوناگون طرفداران زیادی در سطح جهان دارد. نثر و توصیف‌های حسن بیگی را در این داستان به عنوان شاه‌هدی بر ادعای خود می‌آوریم: این حرف او، مو بر تم سیخ کرد. نگاهم را دوختم به ماهر، که او هم حال و روز خوبی نداشت. خودش را باخته بود و چشم‌های ریز و بی‌رمقش مرتب به هم می‌خورد. ماهر او را از دست استوار خلاص کرد و به سربازی سپرد تا نزد اسرای دیگر ببرد و کاری به کارش نداشته باشند. بعد هر دو به راه افتادیم. لحظه‌ای بین ما سکوت بود. می‌دانستیم که او هم در فکر آن سرباز ارمنی است. بالاخره ماهر سکوت را شکست و گفت: خدا به داد ما برسد. ببین این مرد، چگونه در دل ملت خود جا گرفته، که حتی یک مسیحی این گونه از او دفاع می‌کند! اصدام را بگو که با چه کسی در افتاده است! شته‌ها و شکوفه‌ها یکی از آثاری است که تحت عنوان «صد نویسنده» صد کتاب از آثار نویسندگان دوران انقلاب و به اهتمام معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است. ناشر این کتاب موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران است که آن را در شمارگان سه هزار نسخه منتشر کرده است.

کوت و رو

یوسف داوودی

با ابراهیم حسن بیگی درباره کتاب «شته‌ها و شکوفه‌ها»

دشواری ساده نویسی

در گذشت امام (ره) قرار بود مطالبی را درباره ایشان بخواند. از طرفی من می‌خواستم رفتار، اخلاقیات و به‌طور کلی سیره اجتماعی حضرت امام (ره) را دستمایه کارم قرار دهم که می‌تواند الگوی خوبی برای نسل جوان باشد. و می‌افزاید: «وقتی در حال نوشتن داستان بودم، در عین حال می‌خواستم کارم شبیه زندگینامه نشود. از این رو به این فرم داستانی رسیدم که با استفاده از نامه‌نگاری نوشته شده است. زاوی این داستان زنی است که دانسته‌های خود را درباره شخصیت حضرت امام (ره) به فرزندش می‌نویسد. اما حسن بیگی بخشی از وقایع زندگی معاصر را نیز به آن افزوده است. او در این مورد می‌گوید: «در خلال نامه‌ها، بخش‌هایی از زندگی مادر و پسر جوانی که نامه‌ها به او نوشته می‌شود نیز آمده و روال داستانی این گونه پیش می‌رود که در ابتدا مخالف نظام بوده و بعد به شخصیت امام (ره) علاقه‌مند می‌شود و تا آنجا پیش می‌رود که در جبهه به شهادت می‌رسد. نویسنده شته‌ها و شکوفه‌ها از این شیوه با عنوان «داستان در داستان» یاد می‌کند و معتقد است که این اثر، ابعاد تازه‌ای از شخصیت امام خمینی (ره) را در قالبی داستانی به‌نمایش می‌گذارد. عنوان داستان‌ها، از جمله مواردی است که حسن بیگی همواره به آنها توجه ویژه داشته است. او در این مورد می‌گوید: «هر اسمی متناسب با موضوع داستان برگزیده می‌شود. من عنوان داستان را یکی از ارکان اصلی آن می‌دانم و به گمانم یکی از خلاقیت‌هایی که باید در نویسنده بروز کند، انتخاب اسم داستان است. اسم اولین نشانه و علامتی است که نویسنده به خواننده می‌دهد به باور این نویسنده اگر اسم مناسب نباشد و توجه مخاطب را به خود جلب نکند، نویسنده در راه جلب او در اولین گام با ناکامی روبه‌رو می‌شود. وی می‌افزاید: «من همیشه این نکته را در تمام کلاس‌های داستان‌نویسی که داشته‌ام به شاگردانم عنوان کرده‌ام. توصیه من به آنها این بود که اسم داستان را بسیار جدی بگیرند. او انتخاب اسم داستان‌ها را یکی از دشواری‌های آن عنوان می‌کند و زمانی دست به انتخاب می‌زند که کار به خاتمه رسیده باشد. ابراهیم حسن بیگی در پایان گفت و گواز مسئولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و متولیان طرح «صد نویسنده» صد داستان که زیر نظر معاونت فرهنگی به فعالیت مشغولند تقدیر و آن را گامی مثبت در فرهنگ کتابخوانی معرفی می‌کند.

حرکت کرده است. نثر حسن بیگی ساده، روان و همه‌فهم است. با این همه از استحکام خاصی برخوردار است. او می‌داند که با کمترین لغات، اصطلاحات و تعابیر چگونه حرف‌هایش را بنویسد. او تملک و اشراف بر لغات و کلمات را از اولین مواردی می‌داند که یک نویسنده همواره باید به آن توجه داشته باشد. وی می‌گوید که شاید داشتن سبک از لوازم و ابزار اولیه نویسندگی نباشد اما داشتن لحن و نثر درست باید همواره مورد توجه او باشد. وی در مورد داستان‌هایی که در شروع کار نویسندگی‌اش نوشته می‌گوید: «یک نویسنده در شروع کارش به‌طور قطع شناخت کاملی نسبت به سبک داستانی و نثر آن ندارد. او به‌طور طبیعی و با توجه به موضوع داستان می‌نویسد و به همین دلیل اگر نکته‌ای وجود داشته باشد بیشتر به قریحه نویسنده مرتبط می‌شود. چه بسا افرادی سال‌ها به کار نوشتن مشغول بوده، اما توانایی لازم را برای بیان داستان نداشته باشند. شاید این نکته در مورد من نیز وجود داشته باشد و توجه به این نثر، بیش از آن که اکتسابی باشد ذاتی و خدادادی است.»

این نویسنده با توجه به موضوع داستان، قالب مناسبی را برای بیان آن برگزیده است. به عنوان نمونه او در داستان «زیشه‌های ماندگار» روایت را در قالب نامه‌نگاری عرضه کرده است. وی در این مورد می‌گوید: «این فرم زمانی شکل گرفت که من می‌خواستم داستانی بلند درباره امام (ره) بنویسم. مخاطبان این داستان هم نسل جوان و نوجوان بودند. این نسل سال‌ها بعد از

«شته‌ها و شکوفه‌ها»

منتخبی از آثار داستانی

ابراهیم حسن بیگی است که با

ویرایش جدید منتشر شده،

حسن بیگی در داستان‌های این

مجموعه حرف‌هایش را با

کمترین لغات و اصطلاحات

می‌زند و به لحن و نثر داستان

توجهی ویژه دارد

ابراهیم حسن بیگی، یکی از نویسندگان ادبیات داستانی معاصر ماست. او که سفرهای بسیاری انجام داده و با خلق و خوی مردمان نقاط مختلف ایران آشناست، دستمایه بسیاری از آثار خود را در این لحظه‌ها قرار داده است. موفقیت حسن بیگی را می‌توان در تجدید چاپ آنها و همچنین موفقیت در جایزه‌ها و جشنواره‌های ادبی یافت. مجموعه داستان شته‌ها و شکوفه‌ها به تازگی توسط این نویسنده راهی بازار شده است که منتخبی از آثار پیش‌تر چاپ شده است. این کتاب به همت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در قالب صد کتاب از صد نویسنده دوران انقلاب اسلامی منتشر شده است. حسن بیگی پیش از آن که به چگونگی شکل‌گیری کتاب خود بپردازد، ضمن قدردانی از اقدام وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در مورد چاپ کتاب‌هایی از این دست در مورد هدف انتشار این سری از کتاب‌های حوزه ادبیات داستانی می‌گوید: «کتاب‌هایی هستند که سال‌ها از تاریخ انتشار آنها گذشته و از همین رو در دسترس عموم قرار ندارند. البته ارائه منتخبی از آثار نویسنده که در آن به آثار فراموش شده نیز پرداخته می‌شود، گاهی مثبت و قابل قبول است.»

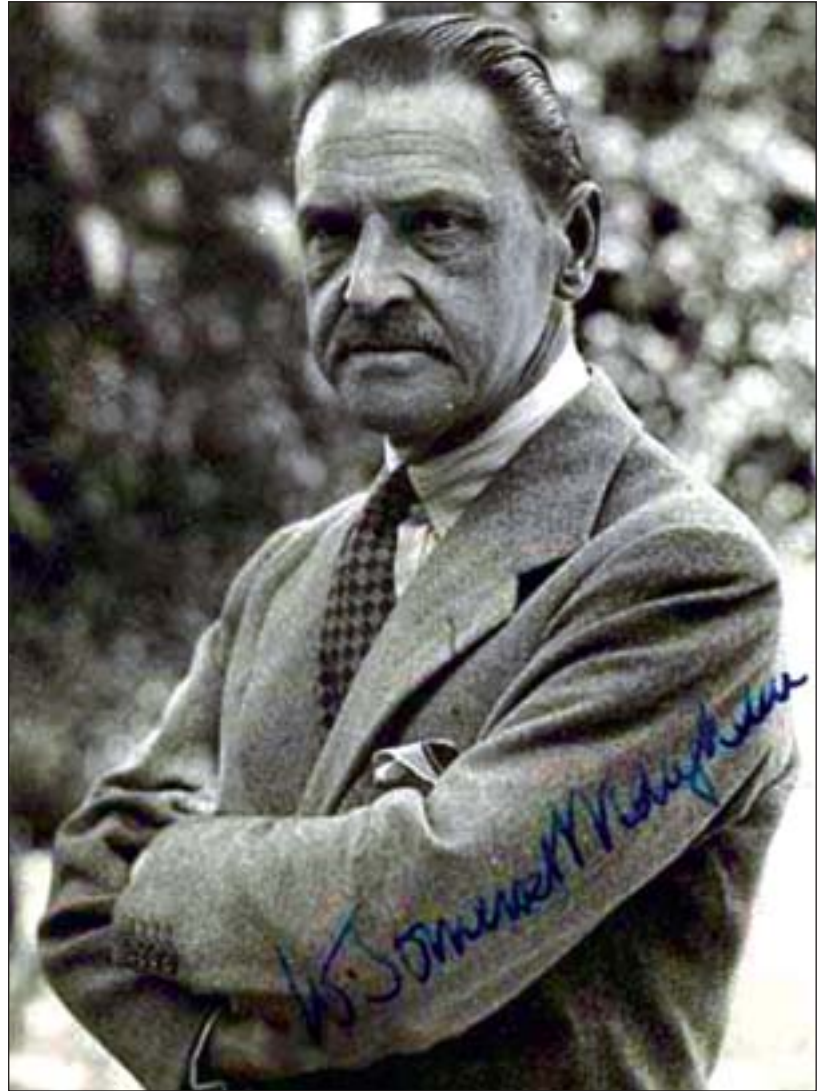
وی از نویسندگان هم نسل خود که هم اکنون سه دهه را به خلق و آفرینش آثار فرهنگی پرداخته‌اند، می‌گوید: «نسل ما آثار ارزشی خوبی دارد که بسیاری از آنها در همان سال‌های اولیه پیروزی انقلاب اسلامی نوشته شده‌اند و موضوعات این کتاب‌ها که انقلاب اسلامی و دفاع مقدس اند، می‌توانند خوانندگان بسیاری در میان نسل جوان ما داشته باشد. حسن بیگی جمع‌آوری آثار نویسندگان انقلاب را گامی مهم ارزیابی می‌کند و معتقد است که ارائه این آثار در کتابخانه‌ها، کتابفروشی‌ها و سایر مراکز فرهنگی، معرفی ادبیات معاصر ایران است. او همچنین بر این باور است که این مجموعه می‌تواند منبع خوبی برای پژوهشگرانی باشد که در عرصه ادبیات بعد از انقلاب به فعالیت مشغولند.

شته‌ها و شکوفه‌ها مجموعه‌ای از داستان‌های ابراهیم حسن بیگی در دوران مختلف کاری‌اش است. او انتخاب این آثار را سیاست کلی مجموعه «صد نویسنده» صد کتاب عنوان می‌کند که او این داستان‌ها را از میان ۱۷-۱۸ مجموعه پیشین انتخاب کرده است. وی با تأکید به این که انتخاب داستان‌ها توسط نویسنده‌ها صورت می‌گیرد، می‌گوید: «این مجموعه‌ها آینه فعالیت‌های نویسندگان پس از انقلاب هستند.»

نویسنده کتاب «شته‌ها و شکوفه‌ها» برای چاپ مجدد داستان‌ها آنها را به‌طور مجدد ویرایش کرده است. وی دلیل این کار را گذشت زمان و سبک نویسنده عنوان می‌کند و معتقد است که ویرایش این آثار، به‌طور حتم آنها را پخته‌تر خواهد کرد. او همچنین از مرحله دشوار انتخاب داستان‌ها می‌گوید و می‌افزاید: «داستان‌هایی را برای این مجموعه انتخاب کردم که قوی‌تر بودند و می‌توانستم آنها را با ویرایش ارائه دهم. به علت تفاوت زمانی داستان‌ها هر کدام از آنها دارای فضا و لحن ویژه خود هستند. حسن بیگی می‌گوید: «البته شاید بهتر بود خواننده نیز با تاریخ انتشار اولیه این آثار آشنا می‌شد تا تحول لحن، نثر، سبک و ساختار داستانی آنها را بیشتر دریابد.» در کنار تنوع فرمی که در مجموعه داستان شته‌ها و شکوفه‌ها وجود دارد، او در یک نکته ثابت قدم

قندهای تلخ در فنجان مخاطب

سامرست موام گرچه نویسنده‌ای است که به لحاظ زمانی در قرن بیستم زیسته، اما در داستان نویسی از سبکی بهره می‌برد که او را بسیار به سبک و سیاق داستان‌های قرن نوزدهمی نزدیک می‌کند. موام که شاگرد گی دو مویاسان بود و تأثیرات بسیاری را از این نویسنده پذیرفت، شهرت خود را مدیون توصیف‌ها و تفسیرهایی است که هنگام روایت داستان از آن بهره می‌جوید. او مانند بسیاری از نویسندگان ابتدای قرن بیستم، در رشته‌ای کاملاً متفاوت به تحصیل پرداخت و زمانی که دریافت نوشتن دغدغه اصلی‌اش است، همه چیز را رها کرد تا به نویسندگی بپردازد. موام مانند چخوف، پزشکی می‌خواند اما هنگامی که به تحصیل مشغول بود نیز رمان می‌نوشت. موفقیت رمان «بانو کرایدک» سبب شد تا او به کلی دل از پزشکی بکند و زندگی‌اش را به تمامی صرف ادبیات کند. با این همه، طرح موام به عنوان نویسنده‌ای صاحب اندیشه، پس از انتشار کتاب «بردی انسان‌اش روی داد» این رمان که بسیاری آن را شرح حال فکری و معنوی به حساب می‌آورند، به نوعی تداعی کننده انسان زیر سیطره جهان صنعتی بود. سامرست موام در این رمان به خوبی نشان می‌دهد که هر چند دوران برده‌داری به ظاهر تمام شده است اما انسان هنوز به مثابه کالا مورد ظلم و ستم جهان غرب است، با این تفاوت که شیوه‌های برده‌داری کمی تغییر یافته است.

سامرست موام در این کتاب به لحاظ زمانی در قرن بیستم زیسته، اما در داستان نویسی از سبکی بهره می‌برد که او را بسیار به سبک و سیاق داستان‌های قرن نوزدهمی نزدیک می‌کند. موام که شاگرد گی دو مویاسان بود و تأثیرات بسیاری را از این نویسنده پذیرفت، شهرت خود را مدیون توصیف‌ها و تفسیرهایی است که هنگام روایت داستان از آن بهره می‌جوید. او مانند بسیاری از نویسندگان ابتدای قرن بیستم، در رشته‌ای کاملاً متفاوت به تحصیل پرداخت و زمانی که دریافت نوشتن دغدغه اصلی‌اش است، همه چیز را رها کرد تا به نویسندگی بپردازد. موام مانند چخوف، پزشکی می‌خواند اما هنگامی که به تحصیل مشغول بود نیز رمان می‌نوشت. موفقیت رمان «بانو کرایدک» سبب شد تا او به کلی دل از پزشکی بکند و زندگی‌اش را به تمامی صرف ادبیات کند. با این همه، طرح موام به عنوان نویسنده‌ای صاحب اندیشه، پس از انتشار کتاب «بردی انسان‌اش روی داد» این رمان که بسیاری آن را شرح حال فکری و معنوی به حساب می‌آورند، به نوعی تداعی کننده انسان زیر سیطره جهان صنعتی بود. سامرست موام در این رمان به خوبی نشان می‌دهد که هر چند دوران برده‌داری به ظاهر تمام شده است اما انسان هنوز به مثابه کالا مورد ظلم و ستم جهان غرب است، با این تفاوت که شیوه‌های برده‌داری کمی تغییر یافته است.

سامرست موام جزو نویسندگانی است که در جریان جنگ دوم جهانی تجربیات بسیاری را کسب کرد. او

همگان آن را با عنوان گبه تیغ می‌شناسیم. موام در این کتاب به ستایش عرفان می‌پردازد و آن را به عنوان راهی برای سعادت انسان معرفی می‌کند. این نویسنده انگلیسی عرفان و رجوع به معنویت را به عنوان تنها راه گریز بشر از دنیای به شدت خشن و عصبی معرفی می‌کند. در عرصه داستان‌های دیگر نیز، موام به موضوع‌هایی می‌پردازد که بازتاب دهنده نگاه اینچنینی است. به عنوان نمونه او در کتاب «ماه و شش پنی» زندگی پل گوگن (نقاش فرانسوی) پرداخته است. گوگن و کیلی بود که در پاریس زندگی می‌کرد و از وضع معیشتی بسیار خوبی بهره می‌برد. او که نقاشی آماتور بود، پس از چندی تصمیم گرفت شهر و دیارش را رها کند و به جایی دور از جهان ماشینی برود. سفر گوگن به یک جزیره آفریقایی، به نوعی رجوع او به طبیعت و فرار از برده‌داری غرب بود. گوگن در این فضا به کشف دوباره زندگی پرداخت.

سامرست موام تجربیات خود در جنگ اول جهانی را در داستان «آشنیدن» بیان کرده است. او در نمایشنامه «کاتالینا» نیز به موضوعی مشابه پرداخته و زشتی‌های این جنگ بی‌هدف را به تصویر کشیده است. با این همه، این دو کتاب او در مقایسه با کتاب‌های دیگرش، بسیار سرگرم‌کننده و جالب توجه‌اند.

سامرست موام را که اتفاقاً کتابی نیز درباره داستان کوتاه و چگونگی آن دارد، استاد داستان کوتاه می‌دانند. او تعداد زیادی داستان کوتاه دارد که بسیاری از آنها به عنوان سرآمد داستان کوتاه در زبان انگلیسی هستند. برخی از این داستان‌ها در سال ۱۹۵۱ تحت عنوان «مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه» منتشر شدند. او همچنین دستی نیز در نوشتن مقاله‌های ادبی داشت. چنانچه کمی پیش‌تر به آن اشاره شد، او کتابی تحت عنوان «داستان کوتاه» دارد که در آن به شرح این قالب داستانی می‌پردازد. همچنین او مجموعه‌ای از مقالات خود را با عنوان «ترازنامه» منتشر کرده است که در آن اندیشه و تجربه‌های پیشین خود را در عرصه نویسندگی بیان کرده است. در کنار اینها، موام کتابی دارد تحت عنوان «دفتر یادداشت‌های یک نویسنده». او در این کتاب یادداشت‌های روزانه و خاطرات خود را به معرفی و نمایش گذاشته است. خواندن این کتاب از آن رو می‌تواند برای مخاطبان جدی ادبیات جالب باشد که نشان می‌دهد نویسنده روایت‌های داستانی خود را چگونه از دل واقعیت بیرون کشیده است.

سامرست موام را باید نویسنده‌ای کلاسیک به حساب آورد. بسیاری از افرادی که به ادبیات مدرن علاقه‌مندند ممکن است آثار او را به دلیل سبکشان دوست نداشته باشند و حتی انتقاداتی به آن مطرح کنند اما کمتر کسی است که نوشته‌های این نویسنده کلاسیک را جدی نگیرد. آثار موام به ما می‌آموزند که چگونه می‌توان ساده و سراسر است به جهان نگاه کرد و در عین حال حرف‌های جدی زد.

کوتاه درباره موام

ویلیام سامرست موام در ۲۵ ژانویه سال ۱۹۷۳ در سفارت بریتانیا در پاریس به دنیا آمد. در سال ۱۸۸۴ پدرش درگذشت و بخش عمده‌ای از درآمد پدر صرف نگهداری از خانه مجلل وی شد. نتیجه مقدار کمی ثروتش باقی ماند تا بین فرزندان تقسیم شود. این بود که زندگی ویلیام جوان با دشواری‌هایی همراه شد. موام در طول ۹۱ سال زندگی‌اش، نزدیک به صد رمان، داستان کوتاه و نمایشنامه نوشت که بسیاری از آنها به فیلم‌های سینمایی موفقی بدل شده‌اند. این نویسنده مطرح انگلیسی در سال ۱۹۶۵ درگذشت، در حالی که بیش از نیمی از عمر خود را به مسافرت گذرانده بود.

این بادبادک به ویرایش نیاز دارد

بادبادک مجموعه ده داستان کوتاه از سامرست موام (۱۹۶۵-۱۸۷۴) است که برخی از آنها مانند «بادبادک» و «وطن فروش» از آثار برجسته وی هستند. بادبادک روایت مرد جوانی را بیان می‌کند که به طرز شگفت‌انگیزی شیفته پرواز بادبادک است. هربرت که از کودکی تحت نظارت جدی خانواده و به خصوص مادر مبادی آدابش رشد کرده، تا حدودی با جهان بیبی او زندگی می‌کند. اما زمانی که برای اولین بار بادبادکی را می‌بیند که رها از تعلقات در پرواز است، تقاضا می‌کند بادبادکی داشته باشد. مادر در هفت سالگی - و بعدها در بیست و یک سالگی - به هربرت بادبادک هدیه می‌دهد و او به همراه بادبادکش رشد می‌کند. در جوانی عاشق دختری می‌شود که از نظر چهره به مادرش بسیار شبیه است اما بر خلاف او، ظاهر مدرنتری دارد و آراسته است. آن دو علی‌رغم مخالفت مادر ازدواج می‌کنند. این مخالفت به جدایی هربرت از خانواده اش می‌انجامد و پس از مدتی سودای پرواز و مخالفت همسرش با بادبادک بازی، او را تشویق به ارتباط دوباره با والدینش می‌کند. او در هنگام پرواز دادن بادبادک، گویی خودش در پرواز است. تلاش می‌کند بالا برود، می‌افتد و وقتی در جهت باد قرار می‌گیرد بالا می‌رود و اوج می‌گیرد. صعود به او احساس قدرت و پیروزی بر جریان طبیعت می‌دهد. این کنایه‌های است از تمایلات انسان مدرن که او را عاقبت به اسارت در خود می‌کشاند.

در داستان «وطن فروش»، موام خوانش جدیدی از عنصر جنگ و روابط پیچیده انسانی در آن ارائه می‌کند. سامرست موام که در دوران جنگ جهانی اول، در جنگ حضور و، با مناسبات و قوانین جاسوسی آشنایی کامل داشت. این داستان با پرداختن به احوالات درونی انسان در جنگ و گریز از تفاوت‌هایی که باعث تشدید می‌شود، درخور توجه است. موام تضاد موجود در یک انسان را به خوبی به نمایش می‌گذارد و نقد می‌کند. از دیگر داستان‌های این مجموعه می‌توان به خانه، مردی از گلاسکو، دوست خوب، خادم کلیسا، جای زخم، سالواتوره، میل و ازدواج مصلحتی اشاره کرد.

نثر موام، ساده است و او با انتخاب فرم روایت گونه داستانی، داستان‌هایش را باورپذیرتر می‌سازد. پرداخت دقیق به جزئیات، او را در رساندن مقصودش یاری می‌کند و جملات پایانی داستان‌ها معمولاً تکان دهنده‌اند. تقریباً تمامی داستان‌ها از موضوع جالبی برخوردارند که به شیوه مناسبی نگاشته شده است. اما به نظر می‌رسد «بادبادک» برای چاپ‌های بعدی نیاز به ویرایش دقیقی دارد چرا که مشکلات نگارشی متعدد از ارزش این اثر اندکی کاسته است. بادبادک با ترجمه شهرزاد بیات موحد در سال ۱۳۸۷ و با قیمت ۳۵۰۰ تومان توسط نشر فرزانه روانه بازار شده است.

با کاظم شهبازی و «تئاتر ایران در گذر زمان»

تاریخ تئاتر بر صحنه روایت

این عناصر، اما در مقابل یعنی در درس ادبیات دراماتیک دانشجوی بیشتر با جنبه‌های نظری نمایشنامه آشنا می‌شد؛ مواردی مانند آثار و جریان‌های نمایشنامه‌نویسی ایران و جهان از اعصار قدیم تا امروز.

آیا در گروه تئاتر دانشکده هنرهای زیبا در بدو تاسیس به نمایش‌های ملی ایران توجه می‌شد؟
توجه در دانشکده هنرهای زیبا به تئاتر ملی ما کمتر از دانشکده هنرهای دراماتیک بود. اگر به گروه تئاتر دانشکده هنرهای زیبا نگاه کنیم و درس‌هایی را که این افراد تدریس می‌کردند مرور کنیم، درسی را نمی‌یابیم که در ارتباط با نمایش‌های ایرانی باشد البته تعدادی از نمایش‌های ایرانی در برنامه‌های آنها گنجانده شده بود ولی بیشتر آثاری که بر صحنه می‌رفت نمایشنامه‌های خارجی بود. استادان هنرهای زیبا بر این عقیده بودند که اجرای متون خارجی، کمک بیشتری به فراگیری تئاتر می‌کند به این ترتیب آموزش تئاتر ملی در اولویت نبود.

مفهوم امروزی کارگردانی، چگونه و توسط چه کسانی به ایران وارد شد؟

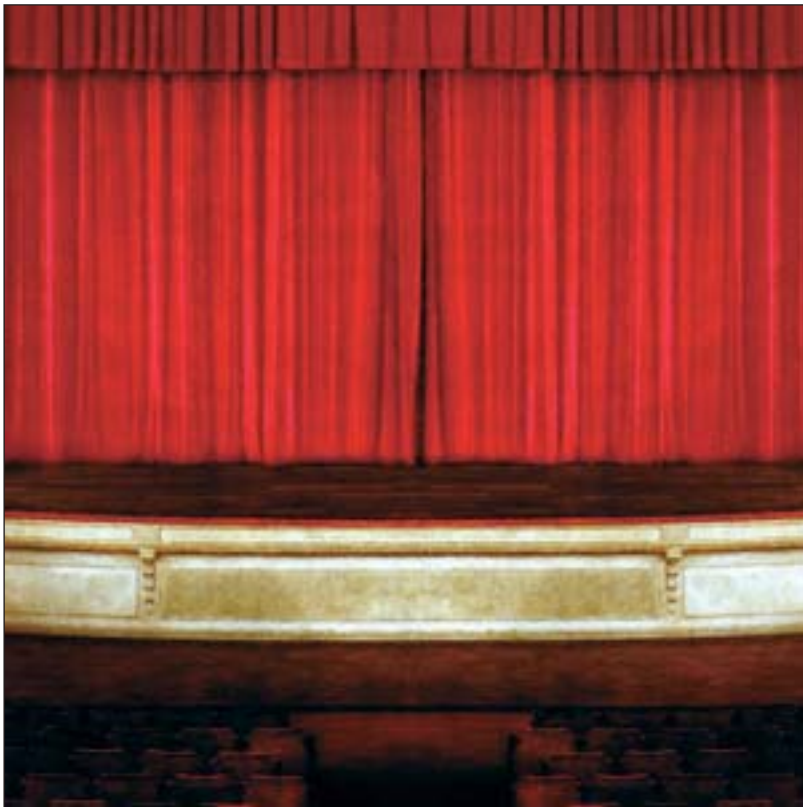
تادیه بیست ششمی کارگردانی به صورت امروزی وجود نداشت و بزرگانی مانند سید نصر، علی دریابگی، عنایت‌الله خان شیبانی، معزالدین فکری و سیدسیف‌الدین کرمانشاهی در زمینه اجرای تئاتر فعالیت می‌کردند. اما نمی‌توان نام کارگردان را به آنها اطلاق کرد. این افراد در واقع والی تئاتر بودند. اما تئاتر علمی از دهه ۲۰ مطرح شد.

گروه‌های تئاتری از چه زمانی و با چه گرایش‌هایی فعالیت خود را آغاز کردند؟

در نیمه دوم دهه سی شمسی تئاتر پیشگان ضرورت ایجاد رویکرد گروهی به تئاتر را دریافتند. آنها به این قضیه پی بردند که تئاتر اساساً هنری گروهی است و با کار گروهی می‌توان تئاتر بهتر و سالم‌تری داشت. ما در دهه ۳۰ شاهد شکل‌گیری گروه‌های متعدد تئاتری بودیم که در کتاب فصلی رابه آنها اختصاص داده‌ایم و همه آنها را یک به یک شمرده‌ایم. اما گرایش‌های این گروه‌ها بسیار متفاوت بود. مثلاً گروه هنر ملی همان‌طور که از نام آن پیداست، بیشتر به نمایش‌های ایرانی می‌پرداخت و با رویکردی به ادبیات کهن و عامیانه ایران، نمایش‌هایی در این زمینه اجرا کرد و با استقبال تماشاچیان روبه‌رو شد که تشنه دیدن نمایش‌های ایرانی بودند. سرپرست این گروه عباس جوانمرد بود. از دیگر سو گروه بازارگاد با همکاری و همیاری حمید سمندریان و پری صابری از سال ۱۳۴۰ شروع به کار کرد. این گروه بیشتر به نمایشنامه‌های خارجی اهمیت می‌داد. در نهایت گرایش‌های تئاتری این گروه‌ها بسیار متنوع بود و نمی‌توان تحت یک یا چند عنوان آنها را خلاصه کرد.

به نظر شما چه روندی در تاریخ تئاتر ایران باعث دور شدن مردم از تئاتر شده است؟

به نظر می‌رسد بیش از آن که نوع تئاتر‌هایی که اجرا می‌شوند در دور شدن مردم از تئاتر موثر باشد، مسائلی چون کمبود سالن‌های تئاتری، فقدان برخی امکانات و ضعف تبلیغات صحیح در این امر موثر است. تئاتر همواره در طول حیات خود مورد کم‌عنایتی قرار گرفته اما مسائلی مانند کمبود متن و نمایشنامه خوب که بتواند ارتباطی محکم با تماشاگران برقرار کند هم می‌تواند از دیگر دلایل دور ماندن مردم از تئاتر باشد.

تدریس می‌شد. این رشته همچنان که از نام آن پیداست شامل دو درس اساسی بود؛ نمایشنامه‌نویسی و ادبیات نمایشی.
تدریس نمایشنامه‌نویسی در دانشکده هنرهای دراماتیک ترکیبی از نظر، عمل، تئوری و تجربه بود به این معنی که دانشجویان همان ابتدای ورود به دانشکده با دروسی همچون آشنایی با اصول نمایشنامه‌نویسی با مبانی مشترک آشنا می‌شد و البته در کنار این مطلب با شیوه‌های امروزی هنر تئاتر و

تدریس می‌شد. این رشته همچنان که از نام آن پیداست شامل دو درس اساسی بود؛ نمایشنامه‌نویسی و ادبیات نمایشی.
تدریس نمایشنامه‌نویسی در دانشکده هنرهای دراماتیک ترکیبی از نظر، عمل، تئوری و تجربه بود به این معنی که دانشجویان همان ابتدای ورود به دانشکده با دروسی همچون آشنایی با اصول نمایشنامه‌نویسی با مبانی مشترک آشنا می‌شد و البته در کنار این مطلب با شیوه‌های امروزی هنر تئاتر و

شاهراه تئاتر

پرویز فنی‌پور: بی‌شک مهم‌ترین ویژگی هنرهای نمایشی و بارزترین وجه تمایز آن با دیگر هنرها، زنده بودن، غیرقابل تکرار بودن و غیرقابل ضبط شدن است. این ویژگی گرچه به تئاتر ظرفیت‌های خاص و عمیقی می‌بخشد، اما از دیگر سو مشکلاتی را بر سر راه این رسانه ایجاد می‌کند. مهم‌ترین این مشکل‌ها به فراموشی سپرده شدن و از یادها و خاطره‌ها رفتن است. تئاتر هر چند هم که عظیم و بزرگ باشد، چون غیرقابل ضبط است، حوزه تأثیرش به لحاظ زمانی محدود است. بدین ترتیب یکی از مهم‌ترین فعالیت‌ها در حوزه تئاتر که این محدودیت را از میان می‌برد، نگاه‌داشتن تاریخ تئاتر است.

چنانچه گفته شد، تئاتر برای حیات و تداوم خود به شدت محتاج ثبت شدن روی کاغذ است؛ از این رو کسانی که دست به کار نوشتن تاریخ تئاتر می‌زنند در واقع حرکتی حیاتی در جهت زنده نگاه داشتن تئاتر کرده‌اند. اما در ایران و در حوزه زبان فارسی کمتر نویسندگان و کتاب‌هایی را می‌توان یافت که به تاریخ تئاتر ایران پرداخته باشند. معدود آثاری هم که تاریخ تئاتر ایران را موضوع بحث خود قرار داده‌اند یا غیرپژوهشی و غیرتحلیلی بوده یا ناقص هستند و به بخش‌های بزرگی از تئاتر ایران نپرداخته‌اند. مجموعه کتاب‌های «تئاتر ایران در گذر زمان» با اتخاذ رویکردی روشمندانه به تاریخ تئاتر معاصر ایران، تلاش کرده تا از سطح واگویی اتفاقات فراتر رود و در بررسی تاریخی از ابزارها و ویژگی‌های پژوهش به دقت استفاده کند. این مجموعه که در واقع پایان‌نامه‌های دانشجویی در دوره کارشناسی ارشد است به خاطر تأکید بر اصول روش تحقیق در محیط دانشگاهی پارا از حوزه پژوهش فراتر نگذاشته است. به عنوان مثال ریزمواد درسی و نام فارغ‌التحصیلان تئاتر از دانشکده‌های مهم ایران در این کتاب آورده شده است. نوع پژوهش صورت گرفته در این اثر که پژوهش مرجع، مأخذ شناسی است، با مراجعه به منابع مکتوب پیشین مانند مجلات، نشریات، پایان‌نامه‌ها و کتاب‌ها صورت گرفته است. خوشبختانه تعداد کتاب‌های «تئاتر ایران در گذر زمان» به سه جلد محدود نمی‌شود و انتشارات افراز در صدد است تا با چاپ چند جلد دیگر، تاریخ تئاتر ایران را دقیق‌تر و کامل‌تر بررسی و ثبت کند.

مجموعه «تئاتر ایران در گذر زمان» مجموعه‌ای است که تلاشی جدی در زمینه از میان بردن دانش نظری در زمینه تاریخ معاصر را آغاز کرده است. این مجموعه که سنگ بنای آن توسط پایان‌نامه‌های دانشجویی گذاشته شده به تأیید استادان بزرگ تئاتر ایران، همچون دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی رسیده است. کاظم شهبازی و اعظم کیان‌افراز مولفان جلد دوم این مجموعه هستند که تاریخ تئاتر ایران از ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲ تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ را بررسی کرده‌اند. اعظم کیان‌افراز که خود مدیریت نشر افراز را برعهده دارد پیش از این کتاب «جادوی صحنه زندگی تئاتر عزت‌الله انتظامی» را تألیف کرده بود. کاظم شهبازی نیز که دانش‌آموخته دانشکده هنر و معماری است، اکنون به تدریس تئاتر در همان دانشکده مشغول است.

چه روش یا روش‌های تحقیقی در این پژوهش لحاظ شده است؟

چنانچه می‌دانید یکی از زمینه‌های نظری که ما در آن به شدت ضعیف هستیم، تاریخ تئاتر معاصر است. در این زمینه کمتر کتابی را می‌توان یافت که به صورت صحیح و علمی به تاریخ تئاتر معاصر پرداخته باشد و اگر معدودی اثر مکتوب هم یافت شود، از تعداد انگشتان یک دست تجاوز نمی‌کند. بنابراین در این پژوهش نشریات ادواری، بولتن‌ها و بروشورهای تئاتری، سالنامه‌ها و پایان‌نامه‌های تحصیلی، یاریگر ما بوده‌اند و در حوزه تحقیق نظری کمتر کتابی مورد استفاده قرار گرفت. البته شاید بهتر بود به این تحقیق نظری، تحقیق میدانی هم اضافه می‌شد که به چند دلیل این امر محقق نشد؛ نخست آن که اساساً تئاتر رسانه قابل ضبط و تکرارپذیری نیست.

نکته بعد آن که بسیاری از بزرگان و تاثیرگذاران تئاتر در قید حیات نبودند و امکان گفت‌وگو و مصاحبه با آنان فراهم نبود. علاوه بر اینها قصد اصلی ما تدوین اثری با معیارهای علمی و آکادمیک بود، بدین ترتیب چندان پسندیده نبود که به گفت‌وگو و مصاحبه تکیه کنیم؛ چرا که نمی‌توان در ساحت یک تحقیق علمی به حافظه و خاطره دل خوش کرد و از آنها مدد گرفت. در واقع هدف ما این بود که این اثر ویژگی علمی خود را حفظ کند.

تاسیس دانشکده‌های تئاتری چه نقش و تأثیری بر تئاتر ایران داشته است؟

از آنجا که در گذشته، امکانات و قابلیت‌های تئاتر به جامعه معرفی نشده بود و جامعه آنها را نمی‌شناخت، ضرورت ایجاد گروه‌های تئاتر در دانشکده‌های هنری، طی برنامه‌های توسعه دانشگاه‌ها در ایران، درک شده بود. به همین خاطر در دانشکده‌های هنری جایی هم برای تئاتر باز شد. تاسیس این مراکز باعث شد نسلی از تئاتر پیشگان تربیت شوند که درک و دریافت علمی تری از هنرهای نمایشی داشتند. آنها پس از دانشگاه بر صحنه تئاتر حضور پیدا کردند و منشأ تأثیر شدند. در کتاب به نام تعداد زیادی از هنرمندان و تحصیل‌کردگان تئاتر دانشگاهی اشاره شده است.

چنانچه در کتاب اشاره کرده‌اید در دانشکده هنرهای دراماتیک میان نمایشنامه‌نویسی و ادبیات دراماتیک تفاوت‌هایی قائل می‌شدند.

نمایشنامه‌نویسی و ادبیات دراماتیک یکی از رشته‌هایی بود که در دانشکده هنرهای دراماتیک

گزارشی از کتاب «جهان نو، سینمای نو»

سفر با بلیت گفت و گو

علاوه بر نوشتار و متونی که توسط یک نفر نوشته می‌شود، بخشی از انتقال تجربه در عرصه علوم و فنون از راه گفت و گو حاصل می‌شود. سال‌هاست که در عرصه‌های مختلف، گفت و گوهای منتشر شده، راهگشا و کارآمد بوده‌اند. از تاریخ شفاهی گرفته که براساس گفت و گو با شخصیت‌های موثر در تاریخ شکل می‌گیرد تا گفت و گو با فیلمسازان و هنرمندان در مورد موضوعی خاص یا خاطرات هنری‌شان. کتاب «جهان نو، سینمای نو» را نیز باید در این راستا قرار داد. مولف در این کتاب در قالب گفت و گوهایی که با کارگردانان سینمای ایران انجام داده، به بیان یک سلسله نکات عام سینمایی، تحلیل، نقد و بررسی آثار سینمای ایران پرداخته است. روبرت صافاریان، منتقد و مترجم آثار سینمایی در این مورد به نفس پدید آمدن این گفت و گوها اشاره می‌کند که پیشینه آن به حدود یک دهه پیش برمی‌گردد. او همچنین از توجه نه نقد سینمایی در طول سال‌های اخیر می‌گوید که با انتشار نشریات سینمایی همراه بوده است. وی می‌افزاید: «نقد تخصصی هم خالی از مسائل، پیچیدگی‌ها و محدودیت‌ها نیست. نخست این که عطف توجه به یک وجه از فیلم (مثلا تدوین) می‌تواند مانع دیدن فیلم در کمیت آن و به مثابه یک اثر هنری دارای وحدت و انسجام شود. دوم این که توجه به داوری درباره اجزای می‌تواند مانع داوری درباره کلیت فیلم شود و این نقص بزرگی خواهد بود، چرا که داوری و ارزش‌گذاری یکی از اجزای ذاتی نقد است و تهي بودن نقد از آن نقض غرض است. این مولف سینمایی در مقدمه‌ای که بر کتاب حاضر نوشته آورده است: «این گرایش می‌تواند به نوعی تکنیک زدگی و تخصص‌گرایی و دور شدن از داوری زیبایی‌شناختی منتهی شود. البته همه اینها مخاطرات بالقوه‌ای هستند که نویسنده سلسله‌ای که هم به فن سینما آشنا باشد و هم پیش‌هنری وسیع و شم زیبایی‌شناختی داشته باشد می‌تواند از آنها پرهیز کند اما یافتن چنین نویسنده‌ای چندان آسان نیست.»

به باور روبرت صافاریان در جریان به وجود آمدن نقد حرفه‌ای و تخصصی در ایران مشخص شد بهترین کسانی که می‌توانند درباره وجود مجزای فیلم اظهار نظر کنند، اهل آن فن هستند. اما از سوی دیگر، همه اهل فن نویسنده نیستند و نبوده‌اند و از سوی دیگر، افراد حرفه‌ای دوست ندارند درباره

کار همکارانشان اظهار نظر کنند و بنابراین لزوما نمی‌توانند به منتقدان تخصصی سینما بدل شوند. او از گفت و گوی اسماعیل میهن دوست (مولف کتاب حاضر) با کارگردان‌های ایرانی به مناسبت اکران یکی از فیلم‌هایشان می‌گوید و می‌افزاید: «میهن دوست به سبب این که هم‌خوداهل فیلمسازی است و هم اهل نقد نوشتن و بحث و نظر است، آدم مناسبی برای این گفت و گوهاست. این گفت و گوها در عین حال که تصویری از کارنامه کارگردانان به دست می‌دهند و به جای خود به بحث درباره کلیت فیلم‌ها می‌پردازد، در کانون توجه و تحلیل کار کارگردان نیز قرار دارد.» اسماعیل میهن دوست که گفت و گوهای کتاب حاضر را انجام داده، از دیگر موارد عنوان می‌کند که سبب انجام گفت و گو شده است. او در این مورد می‌گوید: «قبل از پرداختن به فیلم، مروری بر روند کاری فیلمساز، دیدگاه او به مقوله آموزش و نحوه تجربه و نحوه تکنیکی کارگردانی سینما. اعم از تجربی و آکادمیک. و چگونگی ورود به سینمای حرفه‌ای مورد بحث قرار گرفته است.» وی در مقدمه‌ای که بر کتاب خود نوشته، ویژگی گفت و گوهای حاضر را بعد از مرور آثار و شیوه ورود او به کارگردانی حرفه‌ای، تاملی بر شیوه کلی کار فیلمساز و نحوه همکاری با فیلمنامه‌نویس، فیلمبردار و عوامل دیگر عنوان می‌کند. نحوه انتخاب

و کار با بازیگر، میزانسن و دکوپاژ از دیگر مواردی است که در این گفت و گوها مورد توجه قرار گرفته است. مولف در این باره می‌افزاید: «به منظور کاربردی کردن گفت و گوها به ویژه برای دانشجویان رشته کارگردانی سینما که از کمبود منابع در خصوص سینماگران ایرانی و شیوه‌های کارشان رنج می‌برند، با استدلال و با طرح موارد مشخص و مصداقی، گفت و گوهای حالت کارگاهی پیدا کرد.» غیر از مواردی که فیلمساز طرف گفت و گوی هم‌زمان کارگردان و فیلمنامه‌نویس اثر بوده، بحث‌ها عمدتاً بر سوبه مختلف مقوله کارگردانی تاکید دارند. هرچند مرزبندی روشن و قاطعی بین تخصص و مقولات مختلف سینمایی هم به دلیل فصول مشترک و هم بنا به ذات سینما که جامع هنر است، تقریباً ناممکن می‌نماید. به نوشته این مولف سینمایی، بررسی جامع شکل‌گیری یک اثر سینمایی و ارزیابی هنری آن، جدا از توجه خاص و نگاه تخصصی به تک تک اجزاء، بررسی توان آنها به عنوان عناصر متشکله یک کل را هم می‌طلبد. در کتاب حاضر با کارگردان‌هایی از جمله رضا رئیس‌یان، احمد امینی، پرویز شهبازی، فرزاد مؤتمن، محمدعلی سجادی، حمید نعمت‌الله، اصغر فرهادی، رسول ملاقلی‌پور، خسرو معصومی، رضا میرکریمی، رخشان بنی‌اعتماد و رسول صدرعاملی گفت و گو شده است.

سینمایی به آن اشاره نشده است. او از سال‌هایی می‌گوید که تهیه‌کنندگان هالیوودی، به بهانه‌های واهی، فیلمسازهای خلاف جریان را از کار برکنار و حتی زندانی می‌کردند. او با دقت شرح می‌دهد که چگونه این ماجرا را پشت سر گذاشته است. در قسمتی دیگر از کتاب جان‌فورد توصیه‌جالبی برای کارگردان‌های جوان وجود دارد. بارها پیش آمده که کارگردانی سر صحنه نمی‌داند چه کار باید انجام دهد. جان‌فورد در این مواقع پشت دوربین رفته و به بهانه این که در حال پیدا کردن نمای مورد نظرش است، فارغ از هیاهوی اطراف، به فکر کردن می‌پرداخته است.

از دیگر سو گفت و گوهای سینمایی که به صورت پالوده در قالب کتاب عرضه شده جذابیت‌هایی برای خواننده خواهد داشت چون با متنی خشک و بی‌روح دست و پنجه نرم نمی‌کند. او در کنار مثال‌ها، شاهد‌ها و مرجع‌هایی که در گفت و گو به آن اشاره می‌شود، با چالشی روبه‌رو می‌شود که مصاحبه‌کننده در برابر مصاحبه‌شونده قرار می‌دهد. طنز و فراز و فرودی که در پی این چالش ایجاد می‌شود، به مخاطب کمک می‌کند تا مسئله مورد نظر را راحت‌تر دریابد. انتشار گفت و گوهای سینمایی در قالب کتاب، مزایای دیگری نیز دارد که برخی از آنها را باید به طور کلی به ژانر گفت و گو مربوط دانست.

حکایت ما و مولانا

گسترده‌گی مفهوم و اندیشه اشعار مولانا چنان است که هر کسی می‌تواند به گونه‌ای او را مورد توجه قرار دهد. اندیشه‌های شاعر ایرانی که برگرفته از منش ایرانی-اسلامی اوست چنان

است که گاه از ظرف زمان بیرون می‌رفته و خود را با دستاوردهای فرهنگی معاصر همراه می‌کند. مولانا که خود در داستان «فیل در اتاق تاریک» به گونه‌ای این تفاوت نگاه و رویداد را شرح داده، همواره به سرچشمه‌های وحی نظر داشته و دانش او در این عرصه بر هیچ کس پوشیده نیست. بخشی از خطابه‌های مولانا، در کتاب «مجالس سبعة» او آمده که نشان از علم این شاعر ایرانی دارد. علی‌خداجو در کتابی تحت عنوان «آدبیات جادویی مولانا جلال‌الدین رومی و شمس تبریزی در اثبات بی‌وقفه قرینه‌سازی‌ها» دو مقوله سمبولیسم جادویی و پست‌مدرنیسم در اشعار این شاعر قرن هفتمی را بررسی کرده است. هرچند که در قالب نهادن اشعار مولانا و سنجدین آن با دایره تنگ تئوری‌های گاه مغلوپ معاصر ظلمی بزرگ به این شاعر به حساب می‌آید، اما می‌توان این کتاب را دریچه‌ای نو بر اشعار وی برشمرد. خداجو از تحولات روحی و روانی مولانا می‌گوید که پس از دیدار با شمس حاصل می‌شود. خداجو با آوردن بخش‌هایی از غزلیات شمس این نکات را مستند می‌کند. او در این باره می‌نویسد: «متأثیریک مولانا و رای همه سود و زیان‌هاست. او جهانی را طلب می‌کند که انسان بتواند آزاد باشد و در آزادی کامل عشق را کمال دهد و انتهای راه را بشناسد.»

خداجو سپس از دیدار شمس به عنوان یک بهانه یاد می‌کند که سبب شده او با ذات حق آشنا شود. او در ادامه کتاب از نوآوری‌ها و جسارت‌های مولانا می‌نویسد و معتقد است که اگر مولانا عقلانیت خود را در گروهی عشقی حقیقی قرار نمی‌داد، هرگز به سر منزل مقصود نمی‌رسید: «در چنین اخذ و تبدیلی که انسان در عین گم‌گشتگی لایتنای بیامی خود را توسعه می‌دهد و به منطقی دسترسی پیدا می‌کند که راه را برای ورود و خروج کاذب نجات‌دهنده‌ای مسدود نماید.» او در ادامه و در مقایسه شمس و مولانا می‌نویسد: «شمس قوالب شعری را چونان همه فیلسوفان برای بیان افکارش و آنچه در دوران او ملتبه است برمی‌گزیند و کلمه به کلمه واژگانی را انتخاب می‌کند که نوعی رهایی را برای رسیدن به واقعیت تدارک ببیند.»

خداجو مولانا را اندیشمندی می‌داند که فارغ از همه حواشی و هیاهو‌ها، با بیان اندیشه‌های نابش افق‌های بازی را پیش پای بشریت قرار داده و اگر او را ما امروز نیز صاحب اندیشه‌های نو می‌دانیم، از آن روست که شناخت دقیق و کاملی از جهان داشته است. به اعتقاد این پژوهشگر، دانش بشری نسبت به مسائل انسانی و همه آن مسائل فلسفی که همواره برای اینای بشر وجود داشته، کمتر در طول این سال‌ها به شناخت تازه‌ای رسیده است. او اندیشه‌های مولانا و شناخت او از زندگی را شناختی عمیق عنوان می‌کند و آن را آزادی بخش بشر از زندگی امروز می‌داند: «با همه ادعاهای انسان معاصر و با همه پیشرفت‌هایی که کسب نموده از درون خالی است.» او رجوع به این شاعران و بازخوانی مجدد آنها را راهی برای رسیدن به ریشه‌های حقیقت عنوان و مولانا را به عنوان پرچمدار این حرکت قلمداد می‌کند. «آدبیات جادویی مولانا جلال‌الدین رومی و ... تألیف علی‌خداجو توسط انتشارات کتیبه گیل در شمارگان هزار نسخه و با قیمت ۳۰۰۰ تومان روانه بازار شده است.»

گفت و گو با سینما در چند سکانس

کاوه رحمانی: هنر سینما به واسطه آن که بیش از صد سال از عمرش نمی‌گذرد، هنوز قانون‌های نانوشته بسیاری دارد که کمتر می‌توان آن را در کتاب‌ها، جزوه‌ها و به طور کلی تئوری‌های سینمایی یافت. از این رو انتشار کتاب‌هایی که به مسائل جزئی، اما در عین حال مهم سینما می‌پردازند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بخشی از این کتاب‌ها به مجموعه مقالاتی مرتبط می‌شوند که مولف آنها را پیش‌تر در مطبوعات به چاپ رسانده است. این مقالات که در دو قلمرو نقد فیلم و تئوری پردازی به نگارش درآمده‌اند، از آن رو که با توجه به اتفاقات سینمایی روز نوشته شده‌اند، توجه ما را در اغلب موارد به قوانین نانوشته سینما جلب می‌کند. از سوی دیگر، گفت و گو با اهالی سینما، می‌تواند بسیار راهگشا باشد. ایشان در این گفت و گو از تجربیات عملی خود که هنگام ساختن فیلم با آن درگیر شده‌اند می‌نویسند. به عنوان نمونه کتابی که با توجه به گفت و گو با جان‌فورد نوشته و چند سال قبل توسط انتشارات سروش منتشر شده را می‌توان مثال زد. این فیلمساز با تجربه در این کتاب به نکاتی اشاره می‌کند که حتی بعد از گذشت چند سال در هیچ کتاب

نگاهی به «تاریخ تحلیلی جهان از آغاز تا پایان قرن بیستم»

تاریخ جهان در غیاب اعداد و نشانه‌ها

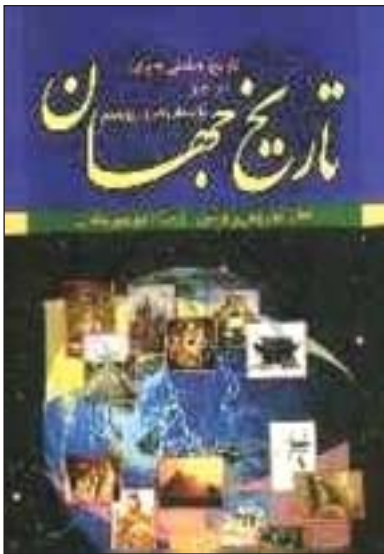
مورخان غربی را پی می‌گیرد، یعنی اهمیت دادن به تاریخ ملت‌ها و فرهنگ‌های مختلف بنا بر نسبت آنها با جامعه غرب یا بر اساس علاقه‌ای که مورخان سده‌های اخیر غرب به موضوعات تاریخی نشان داده‌اند.

بهترین مصداق این گفته، تأکید و توجهی است که نویسنده در جای جای کتاب به تاریخ ژاپن نشان می‌دهد و دوره‌هایی از تاریخ این سرزمین را به تفصیل شرح می‌دهد که مطلقاً بر تعداد زیادی از مردمان تأثیرگذار نبوده است. گویی اهمیت ۱۵۰ سال اخیر ژاپن در تاریخ جهان، نویسنده را به کنکاش بیشتر در تاریخ قدیم ژاپن واداشته است.

کتاب تاریخی تحلیلی جهان از آغاز تا پایان قرن بیستم، تاریخ بشر را از ظهور نخستین انسان‌ها آغاز می‌کند و تا وقایعی مانند انتفاضه مردم فلسطین، حمله عراق به کویت و جنگ اول آمریکا و عراق پیش می‌آید. بنابراین به معنای دقیق کلمه، این کتاب تا پایان سده بیستم میلادی پیش نمی‌آید، چون

جان موریس آن را در سال ۱۹۹۳ به پایان برده است. در بخشی از کتاب ذیل عنوان تجدید حیات اسلام و در اهمیت و نقش آفرینی انقلاب اسلامی ایران می‌خوانیم: «جمهوری اسلامی حرکتی را شکل داد که بسیاری از مسلمین جهان با آن هم صدا بودند. این فریادها در اعتراض به غربی شدن و دوری از دین برمی‌خاست در خاورمیانه، ناسیونالیسم، سوسیالیسم و کاپیتالیسم هر سه از حل مسائل و مشکلات مرتبط به منطقه عاجز مانده بودند. میلیون‌ها مسلمان احساس می‌کردند که فساد رایج در کشورهای غربی تهدید کننده است.»

کتاب تاریخ تحلیلی جهان که توسط منوچهر شادان به فارسی ترجمه شده است در ۹۸۳ صفحه با شمارگان ۲۱۰۰ جلد و با بهای ۱۵ هزار تومان به وسیله انتشارات بهجت به بازار کتاب راه یافته است.

این برخورد آنقدر فضای کوچکی برای تبیین تاریخ باقی می‌گذارد که در آن جایی بیش از بردن چند نام باقی نمی‌ماند و اینها هم در واقع کسانی هستند که به امکاناتی که به روی انبای بشر باز است، تغییر و تحول بخشیده‌اند.

معنای این سخن این نیست که تاریخ میلیون‌ها نفر شخص بی‌نام و نشان و فراموش شده ارزش آن را ندارد که مطالعه شود. اساساً هر آنچه که در گذشته اتفاق افتاده برای بررسی و اجدا ارزش است. یک شرح حتی اگر به اختصار نوشته شده باشد این حقیقت را بازگو نمی‌کند که میلیون‌ها انسان چگونه زیسته‌اند. بدین ترتیب، تمام تاریخ خلاصه برداری از وقایع و حوادث است.

با این حال نویسنده تاریخ تحلیلی جهان نمی‌تواند به این چارچوب نظری که خود ترسیم می‌کند، کاملاً وفادار بماند و تا حد زیادی روش دیگر

اساساً درباره آن چیزی سخن می‌گوید که در پاسخگویی به سؤالاتی که مورخ می‌خواهد جوابگوی آنها باشد، واجد اهمیت است. از این رو هرچقدر موضوع مورد نظر کوچک به نظر برسد یا هرچقدر کتابی که می‌نویسد، طولانی باشد، مورخ هرگز قادر نخواهد بود عملاً بیش از آن چه که از دیدگاه خودش و در پاسخ به سؤالاتی که دارد مهم و مرتبط است، مطلبی را به روی کاغذ منعکس سازد.

جان موریس در پاسخ به این اشکال که چرا برای هر بخش از جهان و برای هر قسمت از تاریخ بشر، زمان مساوی تخصیص داده نشده، استدلال می‌کند که در ساحت تاریخ نگاری جایی برای دموکراسی نیست، بلکه تعداد زیاد و ارقام در تصمیم‌گیری مورخ نسبت به روند وقایع مهم است. مثلاً تعداد افرادی که به کوچ‌های مهاجرتی بزرگ دست می‌زنند یا الگوهای برای زراعت یا تولید صنعتی ارائه می‌دهند که در سر نوشت مناطق مهمی از سیاره زمین اثر گذار است یا به فرقه‌ها و آموزگاران دینی و ... روی می‌آورند، هیچ یک نمی‌توانند خارج از حیطه تمرکز و علاقه مورخ قرار گیرند.

با این حال او به نقایص این روش آگاه است و توضیح می‌دهد که تنها شماره و رقم اهمیت تاریخی نمی‌آفریند. چین همیشه در اعصار تاریخ بیشترین رقم نژاد انسانی را داشته است ولی اثر آن بر بقیه جهان برای مدت‌های دراز تقریباً هیچ بوده است.

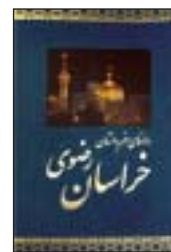
در یک جمع بندی کلی، جان موریس به این نتیجه می‌رسد که قابل دفاع‌ترین و مقبول‌ترین طریقه شناخت این که در تاریخ چه چیزی اهمیت دارد، این است که سؤال کنیم حادثه مورد بحث بر چند نفر اثر گذاشته است، بعضی عقیده‌ها، بعضی واقعیات جغرافیایی، بعضی اکتشافات، بعضی جوامع، حتی بعضی افراد توانسته‌اند زندگی صدها و شاید هزاران و میلیون‌ها نفر انسان را تغییر دهند.

برای کسانی که متخصص تاریخ نیستند و در عین حال علاقه زیادی به مطالعه تاریخ جهان دارند، همیشه این پرسش مطرح است که باید به کدام منبع مفید، مختصر و موثق مراجعه کنند؟ طبیعتاً به این عده نمی‌توان انبوهی از کتاب‌هایی را که به زبان‌های اروپایی نوشته و هنوز به فارسی ترجمه نشده‌اند، معرفی کرد. کتابی چون «تاریخ تمدن» ویل دورانت نیز، علاوه بر پیچیدگی‌های تاریخی و فلسفی، ده‌ها هزار صفحه حجم دارد و برخی دیگر از کتاب‌ها مثل «تاریخ جهانی دولان دن» دیگر شده‌اند و تاریخ جهان را تا دوران اخیر پی نمی‌گیرند. در این وضعیت، شاید کتاب «تاریخ تحلیلی جهان از آغاز تا پایان قرن بیستم» نوشته جان موریس رابرتس، پیشنهاد مناسبی باشد. نمی‌توان گفت که کتاب از هر نظر مورد تأیید است، اما به شکل نسبی نیازهای مخاطب عام را برآورده می‌سازد. این مخاطب عام، لزوماً افرادی با سطح سواد متوسط نیستند، بلکه شاید نخبگانی باشند که در سایر رشته‌های علوم اجتماعی غیر از تاریخ دانش آموخته‌اند.

جان موریس رابرتس که کتاب خود را در سال ۱۹۹۳ میلادی به پایان برد، سرپرست متون کالج دانشگاه آکسفورد بود و پیش‌تر نیز کتابی به نام «تاریخ تحلیلی جهان» را تألیف کرده بود. با این حال چنان‌که خود نیز تصریح می‌کند، کتاب تاریخ تحلیلی جهان (به شکل مختصر) خلاصه تاریخ تفصیلی جهان نیست تا در آن صفحه‌ها به فراز و فرازها به جمله بدل شود، بلکه روایت چکیده از تاریخ جهان، ساختار و تقسیم بندی موضوعی خاص خود را می‌طلبد. موریس می‌گوید: «در تاریخ مختصر جهان، صرف نظر از شیوه نگارش، گاه لازم است که بعضی مطالب با کلمات کمتری تبیین شوند. در نتیجه خواه ناخواه، بقیه مطالب بزرگ‌تر از اندازه واقعی شان پدید می‌آیند. تاریخ

معرفی کتاب

گردشگری در تاریخ

روایت تاریخی می‌تواند بسیار جذاب‌تر از آن چیزی باشد که در کتاب‌های تاریخی می‌خوانیم: روایتی سرشار از کلمات و اصطلاحات نامتداول، ارجاع به منابع و مآخذ قدیمی، نقل قول‌های غریب و مطول و ادبیاتی خشک و رسمی. بی‌شک چنین روایتی باب طبع تاریخدانان و از آن فراتر اقتضای یک روایت عالمانه و محققانه است؛ اما برای مخاطب عام چنگی به دل نمی‌زند.

در این میان، شرح رخدادها و تاریخی از طریق توصیف مکان و گردش در فضاهای کهن، گونه‌ای از روایت تاریخی است که رفته رفته جایی برای خود باز می‌کند. این گونه از روایت که می‌توان ردپایش را در کتاب‌های گردشگری جست و جو کرد، می‌کوشد تا با محور قرار دادن یک مکان تاریخی (مثلاً یک شهر، یک روستا یا حتی یک ساختمان) ابعاد تاریخی و فرهنگی آن را مورد توجه قرار دهد. در این حالت، تاریخ در جایی دور دست جست و جو نمی‌شود و حضور آن در زندگی روزمره کاملاً محسوس است. اگر مخاطب از پیش چنین فضایی را دیده باشد، نگاهی تازه و ژرف نسبت به آن پیدا می‌کند و اگر ندیده باشد، ذوق و شوق رفتن و دیدن را در خود بازمی‌یابد. سه کتاب گردشگری که طی سال‌های اخیر توسط انتشارات روزنه به بازار نشر راه یافته‌اند، تا حد زیادی واجد این ویژگی هستند. این

باید نحوه دسترسی به آنها، امکانات و تسهیلات موجود، ضوابط و محدودیت‌ها و هزینه‌های مترتب را توضیح دهد. بنابراین بخش سوم کتاب به این مهم اختصاص یافته و اطلاعاتی را درباره امکانات و خدمات گردشگری ارائه می‌دهد. ضمن این که در متن کتاب نیز نقشه‌ها و علائمی در این باره گنجانده شده است.

در واقع، بارزترین ویژگی اثر آکسانا بهشتی، استفاده مؤثر از نقشه جغرافیایی، پلان بناهای تاریخی، نقاشی‌های دید پرنده و از همه مهم‌تر عکس برای روایت تاریخ و شرح جاذبه‌های گردشگری است. در این راه کتاب از ۷۰۰ عکس، ۴۷ نقشه، ۵۳ نقاشی (شامل ۱۱ نقاشی دید پرنده)، ۵۳ نقشه بنا و نقشه کامل شهر شیراز بهره می‌برد. برای مثال، در جای جای استان فارس به نقش برجسته‌ها و کتیبه‌های تاریخی کهن برمی‌خوریم. بسیاری از نقش برجسته‌ها در طول زمان مخدوش شده و یا به شدت آسیب دیده‌اند. خواندن خطوط باستانی نیز قطعاً در تخصص هر کسی نیست. بنابراین، تمام نقش برجسته‌ها به صورت نقاشی‌های رنگی از نو ترسیم شده‌اند و توضیحات مبسوطی درباره افراد و عناصر حاضر در آنها و نیز ترجمه کتیبه‌های مندرج در کنارشان ارائه شده است.

یکی دیگر از جلوه‌های جالب توجه کتاب، نقاشی معماری کامل تخت جمشید پیش از ویرانی و بر اساس شواهد و قراین موجود است که دیدن آن تصور جامع‌تری از این بنای سترگ به خواننده می‌دهد. این نقاشی‌ها درباره آثار نیمه ویران دیگری مثل کاخ شاپور در شهر بیشاپور و قلعه دختر در فیروز آباد تکرار شده‌اند.

کتاب راهنمای سفر به استان فارس به شکل تمام رنگی و با چاپی نفیس در ۳۲۰ صفحه و شمارگان ۵ هزار نسخه در اختیار علاقه‌مندان تاریخ و فرهنگ قرار دارد.

انتشارات پیش‌تر دو کتاب «راهنمای سفر به استان اصفهان» (فارسی و انگلیسی) و «راهنمای سفر به استان خراسان» (فارسی) را به چاپ رسانده و اخیراً کتاب «راهنمای سفر به استان فارس» را به زبان فارسی منتشر کرده است. این کتاب ترجمه فارسی کتابی است که دو سال پیش با همین عنوان توسط آکسانا بهشتی به زبان انگلیسی نوشته و منتشر شد و اکنون بوسیله حسن یعقوبی به فارسی ترجمه شده است. کتاب به سه بخش تقسیم می‌شود. در بخش نخست، نگاهی گذرا به تاریخ ایران دارد؛ چرا که استان فارس مهد تمدن‌های ایران باستان و یکی از اقطاب فرهنگی تاریخ پس از اسلام است. بنابراین برای آشنایی با بناها و محوطه‌های تاریخی آن حدی از آشنایی به تاریخ ایران لازم می‌نماید.

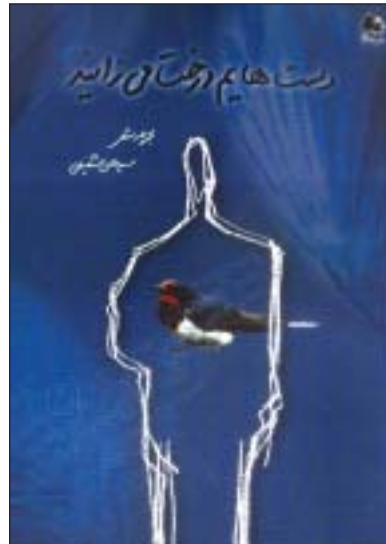
بخش دوم کتاب به معرفی جاذبه‌های گردشگری استان فارس (طبیعی، تاریخی، مردم‌شناختی، تفریحی و تجاری) اختصاص دارد، اما بدیهی است که قسمت عمده مطالب به بناهای تاریخی مربوط می‌شود. در این بخش استان فارس به شش پاره تقسیم و دیدنی‌های هر پاره با جزئیات کامل توصیف شده است. این جزئیات در بخش آثار تاریخی، چگونگی ساخت بناها و حوادث رخ داده در آنها، سیر دگرگونی کالبدی، ساختار معماری، بناهای و معماران، شرح کتیبه‌های موجود و مواردی از این دست را در برمی‌گیرد. از آن جا که اغلب بناهای تاریخی و جاذبه‌های گردشگری ایران فاقد بروشور یا تابلوهای راهنمای راهگشا هستند و درونشان خبری از راهنمای انسانی نیست، کتاب راهنمای سفر به استان فارس این مهم را برعهده می‌گیرد و به سان یک راهنمای قابل اطمینان، گردشگران را همه جا همراهی می‌کند.

این همراهی نمی‌تواند فقط متکی بر شرح آثار تاریخی باشد، بلکه

گذری بر «دست‌هایم درخت می‌زایند»

آوازهایی بارطوبت جنگل

مجموعه شعر «دست‌هایم درخت می‌زایند» گزیده‌ای از اشعار سیدعلی شفیعی مشتمل بر ۵۷ قطعه شعر دفاع مقدس از سال ۷۲ تا ۸۶ است که به تازگی از سوی انتشارات هنر رسانه اردیبهشت ماه منتشر شده است. توجه به قالب‌های کلاسیک و نیمایی در یک کتاب از ویژگی‌های این مجموعه است که به خوبی توانسته با زبان امروزی پیام‌های دفاع مقدس را به نسل جوان انتقال دهد.

سید علی شفیعی در معرفی کتابش می‌گوید: «مجموعه شعر «دست‌هایم درخت می‌زایند» مشتمل بر اشعاری در قالب‌های مختلف سپید، غزل، مثنوی، رباعی و دوبیتی در پرداختن به جنگ است که لااقل مجموعه شعرهای سال ۸۰ به بعد دچار نوعی دگرگونی در فرم شده‌اند و به فضای جدیدی از دفاع مقدس می‌پردازند که شاید تاکنون کمتر متوجه سایرین قرار گرفته باشد.»

شفیعی معتقد است که شاعران یا نویسندگان باید تجسمی از فضای جنگ در ذهنشان پرورانده باشند تا بتوانند اثر قابل توجهی که بتواند پاسخگوی نیازهای امروز باشد را تولید کنند. به باور او این مجموعه همراهی شاعر با مخاطب فضای جنگ است به شرطی که خواننده از قبل چنین فضایی را تنفس کرده و یا در معرض آن قرار گرفته باشد.

شفیعی می‌گوید: «به نظر می‌رسد جوششی که از مجموعه «دست‌هایم درخت می‌زایند» برمی‌آید حتی بتواند در ذهن و جان نسلی که به لحاظ زمانی از دوران دفاع مقدس فاصله دارد نیز نفوذ کند. زیرا اشعار موجود در این کتاب به گونه‌ای نگاشته شده که در قالب‌های مختلف به ویژه شعر سپید نیازهای امروزی نسل جوان را بیش از هر چیز مورد توجه قرار داده است و می‌تواند مضامین گوناگون را شانه به شانه و نسل به نسل به آیندگان منتقل کند.»

به تعادل فرم و محتوا

حمیدرضا شکارسری شاعر و منتقد ادبی دفاع مقدس که پیش از انتشار، مجموعه «دست‌هایم درخت

ساختار کلی و منسجم بر بستری روایی ارائه می‌کند که این موضوع در قطعه «ساعت هشت» این مجموعه به خوبی مشهود است.

این منتقد ادبی بر این باور است که مجموعه «دست‌هایم درخت می‌زایند» از شعارها و کلیشه‌های رایج در بسیاری موارد تبعیت کرده اما آنجا که به اجراهای شعری، تکنیکی و زبانی توجه می‌کند توانسته جرقه‌های روشنی از شعر دفاع مقدس را در ذهن مخاطب باقی بگذارد و او را در انتظار نگاه دارد. سید ضیاءالدین شفیعی مدیر انتشارات هنر رسانه اردیبهشت نیز که چاپ و انتشار این مجموعه را بر عهده داشته با اشاره به ویژگی‌های موجود در کتاب «دست‌هایم درخت می‌زایند» می‌گوید: «این مجموعه یک تجربه قابل تامل در حوزه زبان در شعر دفاع مقدس است و بسیاری از اشعار موجود در آن برگرفته از فضاهای جدید و تازه جنگ هستند که می‌تواند برای نسل جوان باشد و از این مجموعه می‌توان به عنوان نماینده‌ای از شعر یا فضای امروزی یاد کرد.»

او محدودیت نداشتن در قالب‌های شعری را از دیگر ویژگی‌های این مجموعه بر شمرده و می‌گوید: «این مجموعه در عین توجه به قالب‌های کلاسیک رایج شعر همچون غزل، رباعی و دوبیتی از شعر نیمایی و سپید نیز با نگاهی امروزی به جنگ بهره جسته است. در واقع شاعر خواسته سلاقی و ذائقه‌های مختلف مخاطبان علاقه‌مند به شعر را برآورده کند در حالی که اغلب کتاب‌های شعر معمولاً به یکی از قالب‌ها توجه دارند یعنی یا در قالب کلاسیک هستند یا شعر نیمایی.»

سید ضیاءالدین شفیعی مجموعه «دست‌هایم درخت می‌زایند» را نماینده‌ای از شعر جغرافیایی دانسته و معتقد است: «شاید تاکنون از استان گیلان به عنوان یک کانون ادبی، کمتر شعری از جنس و بوی نسل امروز داشتیم اما در این مجموعه سعی شده فضای جنگ از طریق شعر برای نسل جوان بازگو شود.»

می‌زایند» را مورد مطالعه قرار داده است بر این باور است که شعر دفاع مقدس برای حفظ هویت و استقلالش در پی برقراری تعادل بین فرم و محتواست و می‌گوید: «شفیعی در اشعار خود که در آن اشعار نو بیشتر به چشم می‌خورد به دنبال رسیدن به تعادل بین فرم و محتواست.»

به اعتقاد شکارسری لحن همیشه معترض شاعر در این مجموعه، فضای چندانی برای حضور شعر بی طرف باقی نمی‌گذارد. اعتراض شفیعی که تقریباً در بستری نوستالژیک جریان دارد، شعر او را پرتراژیک نشان می‌دهد که گاه وقتی از زبان یک جانباز شیمیایی روایت می‌شود به ساختاری ویژه می‌رسد. وی اغلب انسجامی عرضی را بدون توجه به محور طولی بر آثار تحمیل می‌کند. این همان بیت مداری رایج شعر کلاسیک فارسی است اگرچه گاه برخی از غزل‌ها در این مجموعه تمایلات خوبی به سمت غزل مدرن روز نشان داده و بیانی معناگرای و عینی‌نگر را در

پرویز شیشه‌گران از «چهل کتاب» می‌گوید ۲۵ سال داستان جنگ در یک کتاب

با شعله‌ور شدن آتش جنگ ایران و عراق، فصل تازه‌ای در موضوعات ادبیات داستانی ایران گشوده شد. نویسندگانی چند از دور و نزدیک، شاهد وقایع جنگ بودند.

همواره کاتبان و شاعران در طول تاریخ بشر مشغول ثبت وقایع جنگ بوده‌اند و ادبیات حماسی در میان مردم جایگاه خاصی داشته و دارد. وقوع جنگ‌های مختلف دنیا از جمله دو جنگ بزرگ جهانی نیز انگیزه خلق بسیاری از اشعار، رمان‌ها و داستان‌های بلند و کوتاه شده و نویسندگان زیادی را تقدیم جوامع کرده است.

اما جنگ تحمیلی عراق علیه ایران واجد یک ویژگی مهم بود که امکانات بیشتری برای خلق داستان‌های بزرگ‌تر در اختیار داستان‌نویسان کشور می‌گذاشت و آن این که طرف عراقی مجهز به پیشرفته‌ترین و مرگبارترین سلاح‌هایی بود که در زرادخانه‌های جهان یافت می‌شد و دشمنان ایران که عراق جبهه مقدمشان بود تمام تلاششان را به کار بستند تا کشور ما به سلاح‌های پیشرفته دست نیابد. به همین دلیل جنگ هشت ساله ما را چه در جبهه و چه در پشت جبهه در موقعیت‌ها و آزمون‌های نادرتری قرار داد که با غنیمت شمردن این موقعیت توسط نویسندگان، آثار ادبی زیادی از این منبع بزرگ خلق خواهد شد.

کتاب «چهل کتاب» که به همت پرویز شیشه‌گران از سوی انتشارات گلگشت

به چاپ رسیده، به معرفی توصیفی چهل داستان با موضوع جنگ تحمیلی ایران و عراق پرداخته است تا از این طریق بتوان با مطالعه تاریخی داستان‌های دفاع مقدس، آنها را بهتر ارزیابی کرد.

پرویز شیشه‌گران در این باره می‌گوید: «به طور کلی ۱۰۰ مجموعه داستان جنگ به صورت توصیفی معرفی شد که ۴۰ مجموعه آن در «چهل کتاب» گنجانده شده است. البته انتخاب این آثار به صورت سلیقه‌ای و بر اساس یک سیر تاریخی ۲۵ ساله در ادبیات جنگ صورت گرفته است و شهرت نویسنده یا برگزیده شدن اثر در جشنواره‌های مختلف معیاری برای این انتخاب نبوده است.»

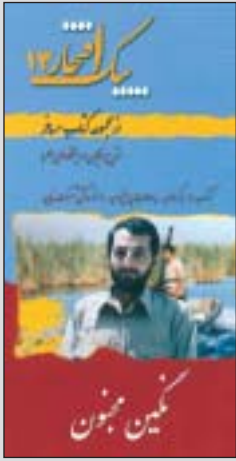
به باور شیشه‌گران این کتاب نه قصد آن را دارد که روند تکامل و سیر صعودی یا نزولی داستان‌های دفاع مقدس را بیان کند و نه بر سبک ادبی و شیوه نگارشی خاصی نظر دارد بلکه تنها به معرفی توصیفی چهل داستان دفاع مقدس که هیچ‌یک شبیه دیگری نیست و هر داستان حکایت خاص خود را دارد می‌پردازد.

او معتقد است توصیف یک داستان، یعنی نوشتن درباره هر آنچه که بدان مربوط می‌شود و بازگو کردن آنها برای خواننده در صورت‌ها و قالب‌های مختلف به نحوی که بتواند پاسخگوی بدیهیات و مبهمات داستان باشد. در واقع اطلاعات توصیفی از فضا و مکان رویدادها، شخصیت‌ها، نویسنده و محیط اجتماعی به مخاطب در درک داستان کمک می‌کند و خواننده، داستان را نه به عنوان داستان بلکه گاه به مثابه دریچه‌ای برای نگرستن به آمل و آرزوهایش تلقی می‌کند و گاه خود را در یکی از شخصیت‌های آن می‌بیند.

به اعتقاد شیشه‌گران توصیف، مقدمه نقد نیست، بلکه خود نقد است و اگر با نگاه سنجیده و زبانی دقیق ارائه شود، بیان آگاهانه‌ای از داستان است که فهم و درک ما را از داستان افزایش می‌دهد.

نگاهی به مجموعه کتاب‌های «پیک افتخار»

قاب‌های حماسه

دیری است که جنگ تمام‌عیار و ناخواسته و حوادث بی‌شمار آن جای خود را به زندگی آرام و یکنواخت داده است؛ اما هنوز هم جای جای شهرها پر است از خاطرات مردان و زنانی که جانفشانی‌ها و فداکاری‌های آنان حماسه‌ای جاودانه را به تصویر کشیده است؛ خاطراتی خواندنی از یزرگردان و شیرزانی که در گوشه‌ای از تاریخ دفاع مقدس این سرزمین ماندگار شدند. خاطره و خاطره‌نویسی به خصوص در ادبیات دفاع مقدس، کاربرد موثرتری حتی از رمان و داستان و گزارش‌نویسی دارد. خاطرات، مختص به فرماندهان و مسئولان رده بالا نیست و طیف گسترده‌ای را شامل می‌شود. خاطرات رزمندگانی که بخشی از عمر مفید خود را در جبهه‌ها پشت جبهه‌ها و سنگرها گذرانده و شاهد فراز و نشیب‌های جنگ بوده‌اند، گفتمانی‌های بسیاری از جنگ دارد و حتی این قابلیت را دارد که پس از گذشت سال‌ها به داستان کوتاه، بلند یا رمان بدل شود. این گونه ادبی در بازار کتاب ادبیات دفاع مقدس بسیار رواج دارد و مخاطب بسیاری را به خود جلب می‌کند.

اکنون، این خاطرات به نوعی دیگر، در قالبی دیگر، تحت عنوان «پیک افتخار» همراه مسافران مترو، قطار و هواپیماست.

مجموعه کتاب‌های «پیک افتخار» مجموعه کتاب‌هایی در قطع پالتویی است که با پیشنهاد ستاد آیه‌های ایثار و تلاش و سفارش دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و کتابخوانی و با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از سوی موسسه فرهنگی کتاب مسافر تهیه و منتشر شده است.

کتاب «مسافر» گامی است در جهت گسترش فرهنگ کتابخوانی تا در فواصل زمانی طولانی مسافرت‌های شهری و بین‌شهری بیشترین استفاده از وقت صورت گیرد. کتاب مسافر کتاب‌های رایگانی است که در ایستگاه‌های مترو، قطار و در پروازهای هواپیمایی در اختیار مسافران قرار می‌گیرد. هر یک از این کتاب‌های کم‌حجم به ذکر خاطراتی از یکی از سرداران عرصه دفاع مقدس می‌پردازد تا از این راه روایتگر صادق نشانه‌های ایثار و تلاش از فراسوی خاطرات زخم‌ها و شهادت‌ها باشند.

از این مجموعه ۲۰ عنوانی تاکنون ۱۳ عنوان منتشر و در اماکن پیش‌گفته توزیع شده است؛ خاطراتی از زندگی شهید سیدحسین علم‌الهدی، سردار شهید سیدمحمدعلی جهان‌آرا، امیرسپهبد شهید علی صیاد شیرازی، سردار شهید دکتر مصطفی چمران، سردار شهید محمد بروجردی، جاوید الاثر احمد متوسلیان، شهید حجت‌الاسلام فضل‌الله محلاتی، سردار شهید محمد ابراهیم همت، سرلشکر خلبان شهید عباس بابایی، سرلشکر پاسدار شهید مهدی زین‌الدین، شهید سید مرتضی آوینی و سردار شهید مهدی باکری.

کارشناسان از ضرورت تلخیص شاهکارهای ادبی جهان برای نوجوانان می گویند

بحر در کوزه

شناخت فن نویسندگی

کسانی می توانند به خلاصه کردن داستان ها بپردازند که ساختار داستان را بشناسند و با جذابیت های قصه آشنا باشند.

جعفر ابراهیمی، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان معتقد است: تلخیص شاهکارهای ادبی جهان، اگر به صورت فنی و دقیق انجام شود، می تواند تاثیر گذار باشد و خوانندگان را با نویسندگان مطرح دنیا و آثار معروف آشنا کند اما هرگز نمی تواند مخاطب را از خواندن کل اثر بی نیاز کند.

وی بر این باور است که تلخیص برای بزرگسالان به کار نمی آید، چون بسیاری از شخصیت ها حذف یا کم رنگ می شوند و به تکنیک های قصه، آسیب می رسد بنابراین کسی که به خلاصه کردن داستان های کلاسیک روی می آورد باید با فن داستان نویسی آشنا باشد و قسمت هایی از رمان را حذف کند که صدمه چندانی به بدنه آن وارد نمی آورد. فاطمه مشهدی رستم، نویسنده کودک و نوجوان معتقد است که خلاصه کردن داستان های مشهور جهان هم خوب است و هم بد؛ خوب، بدان جهت که خواننده بی حوصله امروز را که شتاب زده و طالب اختصار است با نمایی کلی از داستان های مشهور دنیا آشنا می کند و بد به آن جهت که تنها بخش کوچکی از زیبایی را البته در بهترین حالت، به او منتقل می کند و نه همه آن را. نویسنده کتاب تاپ، تاپ، اما نکات منفی این کار را بیشتر از جنبه های مثبت آن می داند و می گوید: کسانی که به تلخیص کلاسیک های مشهور جهان می پردازند، مردم را به سمت کاهلی سوق داده و لذت خواندن بهترین ها را از آنها دریغ می کنند، همچنین در برابر ذوق و سلیقه مردم، سر تسلیم فرود می آورند و به جای آن که آنها را با ادبیات و فرهنگ غنی که وجود دارد آشنا کنند،

پیرو کج سلیفگی های بعضی از مردم راحت طلب می شوند. مشهدی رستم معتقد است: نویسندگانی که در قید حیات هستند، بهتر است به خلاصه کردن آثار خود بپردازند چون فضا و شخصیت های داستان خود را به خوبی می شناسند و بهتر از هر کسی می توانند داستان های خود را خلاصه کنند.

وی یکی از علت های روی آوردن به خلاصه داستان های مشهور جهان را آشنایی مختصر خوانندگان با این گونه آثار می داند و می گوید: این کتاب ها تنها می توانند نمایی کلی از داستان به مخاطب ارائه دهند و گرنه کتاب جنگ و صلح با ۸۰۰ شخصیت داستانی را چطور می توان در ۲۰ صفحه خلاصه کرد؟! به همین خاطر، خلاصه ها به شخصیت پردازی داستان های مشهور و کلاسیک جهان آسیب می رساند.

نجف خانی، وجود ترجمه های تازه و به روز از متون کلاسیک را ضروری می داند و معتقد است: ترجمه رمان بینوایان در زمان خود اگر چه ترجمه خوب و موثقی بوده اما امروز، نثر آن کهنه و قدیمی شده و باید از نو به آن پرداخته شود. چرا که زبان، پویا و همواره در حال دگرگونی است و ترجمه ها باید مرتب به روز و با زبان مردم آن روز، هماهنگ شود. مترجم مجموعه در جستجوی دلنوا با اشاره به این که خلاصه ها بیشتر ویژه نوجوانان است، می افزاید: نوجوانان، زبان خاص خود را دارند و به کاربردن واژه های عامیانه را می پسندند، همچنین مشتاق به خواندن کتاب هایی هستند که به فیلم تبدیل شده اند؛ کتاب هایی چون جین ایر، آرزوهای بزرگ، ماجراهای هاکلبری فین و...

نجف خانی بر این باور است: کسانی که به تلخیص داستان ها می پردازند باید ساختار داستان را به خوبی بشناسند و قلم خوبی داشته باشند و گرنه با خلاصه های خود نمی توانند مخاطبان را جذاب کنند. اگر چه سطح خلاصه ها و تعداد کلمات به کار رفته در آن متفاوت است و هر قدر تعداد واژه ها بالاتر رود، بهتر می توان روح کلی اثر را به خواننده منتقل کرد.

وی همچنین معتقد است که در خلاصه ها تنها می توان خط داستان را حفظ کرد و نه دیدگاه نویسنده را. برای مثال، خشونت که در آثار دیکنز به چشم می خورد، به خاطر جو حاکم بر آن دوران انگلستان است و پرگویی هایی که در این آثار به چشم می خورد به این دلیل است که ما را با آن فضا آشنا کند زیرا در آن دوره خبری از رسانه های تصویری نبوده است.

می داند و معتقد است: داستان هایی که زبان شعر گونه دارند و به ویژگی های مدرن رمان نزدیک می شوند رانمی توان خلاصه کرد. حتی این داستان ها، قابل ترجمه هم نیستند و تا حد زیادی در ترجمه از دست می روند تا آنجا که جیمز جویس، به مترجم فرانسوی آثارش می گوید: آنچه نوشته ای، اگر چه بسیار خوب است اما متن من نیست.

سلیمانی بر این باور است که کسانی می توانند به خلاصه کردن داستان های مشهور جهان بپردازند که علاوه بر شناخت ساختار داستان و کارکردهای آن مخاطب خود را هم بشناسند و میزان ظرفیت و حوصله آنان را بدانند و گرنه یک داستان جذاب و خواندنی را به یک خلاصه بی نمک تبدیل می کنند هر چند خواندن بهترین خلاصه ها هم نمی تواند، خوانندگان را از خواندن متن اصلی بی نیاز کند، بلکه چشمان آنها را بر زیبایی های متن می گشاید و آنها را با کلیت داستان آشنا می کند.

وی با اشاره به این که می گوشت تا آنجا که می تواند به دنیای روحی نویسنده ها نزدیک شود و خواننده را با فضای ذهنی آنان آشنا کند می گوید: اگر چه کسانی که به خلاصه کردن داستان های مشهور می پردازند باید تا آنجا که می توانند، ذهنیت نویسنده را دریابند و به خوانندگان خود منتقل کنند اما حتی هموطنان چارلز دیکنز و مارک تواین هم نتوانسته اند به باز آفرینی صحنه های جذاب پرداخته و روح حاکم بر اثر را آن گونه که باید و شاید حفظ کنند؛ گر چه بعضی بر این باورند که نیازی به حفظ سبک و زاویه دید نویسنده نیست اما من تلاش می کنم چیزی به متن نیفزایم و تنها به کاستن و پیرایش آن به قصد زیباتر شدن بپردازم.

کتاب هایی برای زبان آموزی

کتاب هایی که به صورت خلاصه منتشر می شوند و در اختیار خوانندگان قرار می گیرند، معمولاً به کار زبان آموزی می آیند و سطوح مختلفی را در بر می گیرند.

محبوبه نجف خانی، مترجم کتاب های کودک و نوجوان معتقد است: این کتاب ها در کنار کتاب های درسی به کمک زبان آموزان می آیند تا آنها ساختار جمله و کلمات را بهتر یاد بگیرند و گرنه با خواندن خلاصه کتاب آرزوهای بزرگ چگونه می توان با قلم چارلز دیکنز آشنا شد بلکه تنها می توان کلیتی از اثر را دریافت.

نویسنده قرص های ضد تشنگی به شازده کوچولو گفت: خریدار هفته ای یک قرص می اندازد بالا و دیگر تشنگی بی تشنگی و وقتی شازده کوچولو از او پرسید: اینها را می فروشی که چی؟ جواب داد: اینها باعث صرف جویی کلی وقت است. کارشناس های خبره، دقیقاً حساب کرده اند که با بالا انداختن هر کدام از این قرص ها، هفته ای پنجاه و سه دقیقه وقت صرفه جویی می شود.

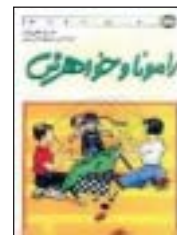
خب، آن وقت پنجاه و سه دقیقه راجه کار می کنند؟ هر چی دلشان بخواهد... شازده کوچولو تو دلش گفت: من اگر پنجاه دقیقه وقت زیادی داشته باشم، خوش خوشک می روم به طرف یک چشمه... از سال ها پیش تاکنون مترجمان به ترجمه خلاصه ای از رمان های مشهور جهان چون بینوایان، جنایت و مکافات، خوشه های خشم، شرق بهشت، جنگ و صلح، آرزوهای بزرگ و... برای نوجوانان و جوانانی پرداخته اند که حوصله یا زمان لازم برای خواندن رمان های طولانی را ندارند. اما این مجموعه ها تا چه حد می توانند خوانندگان را با این داستان های مشهور آشنا کنند و سبک نگارش نویسندگان بزرگی چون تولستوی، داستایفسکی، چارلز دیکنز و... را به مخاطبان خود معرفی کنند؟ محسن سلیمانی که خود به تلخیص و نگارش مجموعه کلاسیک های مشهور جهان پرداخته بر این باور است: این گونه کتاب ها، خوانندگان بی حوصله و پرمشغله ای که از یک طرف دوست دارند بدانند ویکتور هوگو در بینوایان یا جان اشتاین یک در خوشه های خشم چه گفته و از سوی دیگر، فرصتی برای خواندن این رمان های طولانی ندارند را با این داستان ها آشنا می کند.

وی تلخیص را زدودن پیرایه ها و بیرون آوردن گوهر داستان از درون صدف متن می داند و می گوید: نویسندگان قرن ۱۸ و ۱۹ به خاطر ضعف رسانه ها، ناچار بودند در داستان های خود به مسائل بسیاری توجه کنند. برای نمونه تولستوی در رمان جنگ و صلح از تاریخ و ویکتور هوگو در بینوایان از فاضلاب های شهر پاریس سخن گفته اند و این در حالی است که خوانندگان امروزی، نه حوصله خواندن این توضیحات مفصل را دارند و نه نیازی به دانستن آن.

خلاصه کننده و مترجم رمان هاکلبری فین، خلاصه نویسی را متعلق به داستان های ساده و خطی

معرفی کتاب

زنگ تفریح واقعی با رامونا

این دختر کوچولوی آتش پاره، همه را کلافه می کند. حتماً می پرسی: چرا مگر چه کار می کند؟ بی پرس چه کار نمی کند؟ رامونا به قدری وروجک است که خواهر بزرگش، بثاتریس، بعضی وقت ها حسابی از دستش کفری می شود و این جور وقت ها احساس می کند که او را سر سوزنی هم دوست ندارد! ولی مگر می شود این طوری زندگی کرد؟! رامونا و خواهرش، جدیدترین عنوان از سری کتاب های رامونا است که به همت نشر افق منتشر شده و از دختر بچه ای سخن می گوید که

تصمیم می گیرد او را به کتابخانه ای که خود نیز عضو آن است ببرد تا شاید رامونا، کتاب دیگری را که مورد علاقه و متناسب با سن و سالش است بیابد اما رامونا همچنان، کوچک ترین بیل مکانیکی را دوست دارد.

رامونا سرزنده، شاداب و سرشار از تخیل است، هر چند بثاتریس احساس می کند، دردسر اصلی رامونای چهار ساله، کلافه کننده اش است.

رامونای ۸ ساله، دنیای رامونا، رامونای شجاع، رامونا همیشه راموناست و بالاخره رامونا و خواهرش، عنوانین کتاب هایی است که با ترجمه پروین علی پور و توسط نشر افق منتشر و با استقبال خوانندگان روبه رو شده است.

بورلی کلی یری، نویسنده مجموعه کتاب های رامونا، دنیای متفاوت کودکان را می شناسد و با نگرش روان شناختی به مشکلات بچه ها پرداخته و از کامیابی ها و سرخوردگی های آنان سخن می گوید.

تمام لحظاتش، پراز جنب و جوش است و هیچ چیز به اندازه بی توجهی دیگران، دلخورش نمی کند.

داستان های این کتاب، مسائل روزمره زندگی خود ماست که نویسنده، آنها را با زبانی ساده و جذاب بیان کرده است. بورلی کلی یری، بچه ها و مشکلاتشان را به خوبی می شناسد و با یادآوری این که کودکان، از بزرگ ترها الگوبرداری و تقلید می کنند، به آموزش خانواده ها و اهمیت توجه به تربیت و طرز رفتار با بچه ها می پردازد. بثاتریس، خواهر بزرگ رامونا است. او به زودی ۱۰ ساله می شود. مودب، مسئول و درس خوان است و از دست رامونا به ستوه آمده. اما خواهر کوچکش، رامونا، آتش پاره، دردسرساز و در عین حال باهوش است و مرتب از خواهرش بثاتریس، که او را بی زبسن صدا می زند، می خواهد تا این کتاب را برایش بخواند و بی زبسنی که از خواندن یک کتاب تکراری برای رامونا، دیوانه شده، به دنبال راه چاره است تا عادت رامونا را با خواندن کتاب جدید تغییر دهد، به همین خاطر

پای صحبت حسینعلی قبادی درباره «آیین آینه» و سیر تحول نمادپردازی در ادبیات فارسی

سفر در جغرافیای نمادها

آیین آینه: سیر تحول نمادپردازی در فرهنگ ایرانی و ادبیات فارسی "عنوان کتابی به قلم حسینعلی قبادی است که در بخش پژوهش نیمه تیرماه برنده جایزه قلم زرین شد. این کتاب از سوی دانشگاه تربیت مدرس منتشر شده است. حسینعلی قبادی متولد ۱۳۳۷ آمل، دکترای زبان و ادبیات فارسی دارد و در حال حاضر به عنوان پژوهشگر در پژوهشکده جهاد دانشگاهی به فعالیت می‌پردازد. وی تاکنون عضو انجمن استادان ادبیات فارسی، عضو شورای علمی گسترش زبان و ادبیات فارسی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، عضو شورای علمی مرکز تحقیقات بین‌المللی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس، عضو شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و ... بوده است.

آقای قبادی! تعداد عناوین کتاب‌های منتشر شده شما معدود است. چرا؟
دنیای امروز، دنیای نظریه‌های بدیع و تولید علم است. الان در دنیا، تولید علم و تولید مقالات علمی، ارزشمند است و برای یک کشور و نویسندگان اعتبار می‌آورد.

لطفاً درباره «آیین آینه» سیر تحول نمادپردازی... توضیحاتی بفرمایید.

در این کتاب می‌خواستم به یک مقوله نو برسیم، یک سلسله مسائل و مباحث تازه. تصویرسازی‌ها در حوزه بلاغت اسلامی و ایرانی پیوندهایی با فلسفه، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی دارد به همین دلیل شناخت ابعاد و وجوه تصویر صرفاً نباید در مقوله‌های متعارف ادبیات خلاصه شود.

از طرف دیگر می‌خواستم به گروهی دیگر از مخاطبان بگویم که فهم ادبیات به معنای دقیق کلمه ناشی از فهم و درک نمادپردازی است. این که کسانی بگویند ادبیات فقط مضمون و محتواست و در صد سال تاریخ معاصر، ادبیات فارسی این محتوا و مضامین را داشته و بعد بخواهند تحلیل کلامی یا دریافت‌های روزمره از آن داشته باشند به نظر بنده درک درستی از ادبیات ندارند و متوجه شناخت ادبیات نیستند. من در واقع می‌خواستم در این کتاب بگویم که منظومه زیبایی‌شناسی ادبیات فارسی چه ستارگان درخشان و بزرگی دارد که قطعاً ارزشمندترین ستاره‌اش نماد است. چون نماد از یک طرف با استعاره در ارتباط است و از طرفی در عالم مجازها، نماد پر مسئله‌ترین و ذواب‌ترین است.

شما سیر تحول نمادپذیری را در چه فاصله زمانی مورد بررسی قرار دادید و چرا در عنوان کتاب این سیر تحول را در فرهنگ ایرانی و ادبیات فارسی به عنوان دو مولفه مطرح کردید؟ سعی کردم سیر تحول نمادپردازی را نه تنها در گونه‌های ادبی بلکه خارج از حوزه حماسه

و خارج از حوزه عرفان در اشعار اجتماعی، اشعار دراماتیک و در ادبیات عمومی ایران جست‌وجو کنم. ثقل کار من روی شاهنامه فردوسی و مثنوی مولاناست در نتیجه می‌خواستم این راکشف کنم که به رغم تحولات نمادها این تحولات به حدی طبیعی و آرام هستند که اتصالات معرفتی را در تاریخ تمدن و فرهنگ ایران می‌بینیم.

نمادهایی که مورد توجه شما قرار گرفته‌اند با قرائتی که امروز از این نمادها دارند، چقدر تفاوت دارد؟

در کتاب این بحث را مطرح کردم که جرجانی اولین فردی بود که متوجه شد و این مسئله را تصریح کرد و گفت: "هر استعاره‌ای مستلزم تاویل است، یعنی هر استعاره‌ای که خلق می‌شود همزمان با او معنای متعدد همزمان با او زاده می‌شود." اصولاً نماد بسیار مبهم‌تر و به لحاظ معنایی چندلایه‌تر از استعاره است. بنابراین اجازه بدهید. پاسخ شما را این طور بدهم؛ نمادهای حقیقی چون مدلول واحدی ندارند،

نماد بسیار مبهم‌تر و به لحاظ معنایی چندلایه‌تر از استعاره است. نمادهای حقیقی چون مدلول واحدی ندارند، در طول تاریخ و در زمان‌های مختلف در هر مقطع یک لایه از چند لایه معنایی خود را بروز می‌دهند

نوع نگاه و نوع برداشت ما از نماد گاهی متحول می‌شود.

این چهار شاهکار برتر در ادبیات کلاسیک فارسی به اعتقاد شما کدام آثار هستند؟

این چهار شاهکار را که همه شاهکار بودن آنها را پذیرفته‌اند شاهنامه فردوسی، مثنوی مولانا، آثار سعدی و دیوان حافظ هستند که به اعتقاد من آثار عطار و آثار نظامی را هم باید به جمع این آثار اضافه کرد. چون دنیا هم به زودی این آثار را خواهد پذیرفت که در ردیف شاهکارهای ادبیات جهان قرار دارند.

شما در کتاب خودتان چند دسته از نمادها را استخراج، دسته‌بندی و بررسی کرده‌اید و این دسته‌بندی‌ها بر چه منطقی استوار است؟
تعداد این نمادها به یک اعتبار چهار دسته‌اند و به یک اعتبار ۹ دسته. این ۹ دسته برای اولین بار است که سامان داده شده‌اند و سابقه‌ای در پژوهش‌هایی که پیرامون نمادها شده، ندارند، آن چهار دسته از نمادها هم در هیچ یک از منابع جهانی در کنار هم نیامده‌اند. من هم این چهار دسته را آورده‌ام و در واقع این نمادها را سامان داده‌ام.

شما با چه معیاری این نمادها را دسته‌بندی کرده‌اید؟

مانندهای عام داریم، نمادهای خاص داریم، نمادهای جهانی داریم، نمادهایی در محدوده جغرافیای ملی داریم، نمادهای مشترک داریم، نمادها خاص قبیح داریم و ... من قبل از این که این کتاب را چاپ کنم چندین مقاله در این زمینه نوشتم که دانشگاه مشهد چاپ کرده است و البته برخی از مقالاتم در چند کنفرانس هم عرضه شده‌اند.

در طول تاریخ و در زمان‌های مختلف در هر مقطع یک لایه از چند لایه معنایی خود را بروز می‌دهند. به جای این که بگویم در قرون گذشته فلان نماد چه معنایی داشت و امروز چه معنایی دارد، می‌شود گفت معنای نمادها در هر دوره‌ای تغییر می‌کند ولی سیالیتی در نمادها هست که هر کسی به اقتضای خود و زمانه‌اش بخشی از معنای مختلف یا یک سطح و لایه از مفاهیم نمادها را کشف می‌کند.

منظورم تحول زیبایی‌شناسی بود که در طول قرون به طور مداوم تغییر می‌کند و در هر دوره‌ای ممکن است از یک نماد معنای مختلف و تازه‌ای برداشت کنند.

اگر اجازه بدهید، از یک زاویه دیگر به سوال شما جواب بدهم. چون این کار را در کتاب دیگرم "پیام‌های جهانی ادبیات فارسی" دارم انجام می‌دهم. خاصیت نمادها این است که انسان‌های قرن‌های متناوب ذوق خودشان را بر آن عرضه می‌کنند و از آن جواب می‌گیرند و نوعی بازفهمی، معنای مجدد و زایش مجدد صورت می‌گیرد. نماد مثل کهکشانی است که حرکت می‌کند و در طول تاریخ شهاب سنگ‌هایی از آن جدا می‌شوند. آن شهاب سنگ‌ها، یکی معنی قرن هفتمی دارد و شهاب سنگ بعدی معنای قرن دیگری را دارد.

شما وقتی سیر تحول نماد را بررسی کردید، ماحصل کار چه بود و به چه نتایجی رسیدید؟
با توجه به تعاریفی که گذشت به این نتیجه رسیدم که نماد به دلیل ظرافت‌هایی که دارد، خودش تحول نمی‌پذیرد و این نمادپردازی‌ها هستند که تحول می‌پذیرند. یعنی نوع مراجعه‌ها به نماد است که متحول می‌شود. به بیان کلی‌تر

لعیا درفشه

در میان کتاب‌هایی که در دهه اخیر به عنوان کتاب‌های خودیار در حوزه روان‌شناسی به چاپ رسیده‌اند برخی ناشران اهتمام ویژه‌ای در حوزه آموزش مهارت‌های زندگی داشته‌اند که غالباً هم با همین عنوان اقدام به چاپ این آثار کرده‌اند. این بار هم انتشارات ابو عطا مجموعه‌ای ۱۰ جلدی با عنوان "مهارت‌های زندگی" نوشته دکتر سیدحمید آتش‌پور را در قالب کتاب‌هایی با قطع کوچک و حجم کم روانه بازار نشر کرده است که هر یک از مجلدات آن، زیرعنوان‌های متفاوت و متنوعی را - از نظر کمی - در خود جای داده است. این که این مجموعه چه هدفی را دنبال می‌کند، چه رویکردی دارد، برد آموزشی آن تا چه حد است و ... برخی از مسائلی بودند که در گفت‌وگو با دکتر آتش‌پور مولف این کتاب به بحث گذاشتیم. دکتر سیدحمید آتش‌پور متولد ۱۳۴۳ و دارای دکترای روان‌شناسی بالینی و دکترای مدیریت رفتار سازمانی است که تاکنون بیش از ۲۵ جلد کتاب در دو حوزه مذکور به نگارش درآورده است که از آن جمله می‌توان به کتاب‌های "روان‌شناسی و سلامت"، "روش‌های مقابله با مشکلات روان‌شناختی و بین‌فردی"، "روان‌شناسی و آسیب‌شناسی اینترنت"، "استراتژی‌های مدیریت اثربخش"، "مدیریت کاربردی" و ... اشاره کرد.

با دکتر سیدحمید آتش‌پور درباره «مهارت‌های زندگی»

زندگی روی ریتم مثبت

خواسته‌هایتان را تعیین کنید و بدانید چه می‌خواهید بعد بلافاصله - برای مثال - به او می‌گوییم حالا هشت پارامتر را در نظر بگیر مثلاً سلامت جسمانی، سلامت روانی و ... یعنی پارامترها را برایش مشخص می‌کنیم و این طور نیست که او را رها کنیم، بعد می‌گوییم حالا بیادغدغه‌ها و نگرانی‌هایت را بنویس. تاکید ما بر نوشتن است چون نوشتن چیزی به ما می‌دهد که خواندن لزوماً نمی‌دهد. اگر ما حتی بتوانیم لابه‌لای این کلمات تلنگری به فرد بزنیم که با خودش قدری آشنا شود و یک لحظه بایستد و به خودش بگوید من باید این بار با خودم روراست باشم، قدم مهمی برداشته‌ایم.

چرا فهرست منابع را در کتاب نیاورده‌اید؟ دلیلش کوچک بودن قطع کتاب بود یا دلیل دیگری داشت؟ در مجموعه‌ای با این شکل و شمایل، امکان آوردن منابع وجود نداشت چون اگر می‌خواستیم منابع را بیاوریم مجبور بودیم آنها را در همه قسمت‌ها و مجلدات تکرار کنیم، ضمن این که این مجموعه قرار است به صورت تک جلدی همراه با فهرست منابع به صورت کامل چاپ شود و در حال حاضر در مرحله اخذ مجوز است.

مطلب این کتاب گردآوری است یا تجربه حرفه‌ای خودتان هم در نگارش آن دخیل بوده؟

بخشی از این کار مربوط به دوران پانزده ساله کار بالینی من است یعنی تجربه‌های حرفه‌ای در آن دخالت داشته است. در بخش‌هایی هم که خیلی کلی تر بودند از تجربه خودمان استفاده کرده‌ایم.

این مجموعه در ۱۰ جلد تمام می‌شود یا قرار است ادامه داشته باشد؟

این مجموعه در ۱۰ جلد تمام می‌شود اگرچه موضوعات دیگری بود که بنا به صلاح‌دید ناشر در این مجموعه نیامد اما قرار است آن موضوعات هم تحت عنوان "مفاهیم متعالی در زندگی" که قرار است به طور مشترک با یکی از همکاران روی آن کار کنیم، به چاپ برسد. این مفاهیم متعالی در واقع ارزش‌هایی است که باید در جامعه زیربنای رفتار ما باشد برای مثال مفهوم احترام را مطرح می‌کنیم بعد دیدگاه‌های روان‌شناسی را در مورد احترام می‌گوییم و در ذیل آن آیه‌ها، احادیث و اشعاری را که شعرای فارسی زبان در این مورد آورده‌اند استفاده می‌کنیم. این مجموعه، نگاهی کاملاً علمی - فرهنگی به مسائل روان‌شناختی دارد.

این کتاب‌ها تا چه حد می‌توانند در جریان مشاوره بالینی مورد استفاده قرار گیرند؟

باید بگویم که این مجموعه بعد از چاپ، طرفداران زیادی در میان مشاوران پیدا کرد یعنی بسیاری از مشاوران علاقه‌مند بودند این مجموعه را داشته باشند و معتقد بودند که این کتاب‌ها به درد مراجعانشان می‌خورد چرا که در جریان مشاوره بسیار پیش می‌آید که مشاور به مراجع توصیه می‌کند مسائلی را پس از طبقه‌بندی، به روی کاغذ بیاورد و مشکلاتش را در ارتباط با هر مسئله‌ای بنویسد و از آنجا که در این مجموعه، این مسائل به طور منظم طبقه‌بندی شده‌اند می‌تواند مورد استفاده مراجعان در روند مشاوره قرار گیرد.

داده‌ایم، مهم این است که این جرعه در ذهن فرد زده شود.

چرا این گونه کتاب‌ها غالباً شکل دستورالعملی دارند یعنی به اهمیت دست‌یافتن عنصر خودآگاهی - به آن معنا که فرد با واقعیت وجودی خودش آشنا شود - در این آثار مورد توجه قرار نمی‌گیرد؟ تلاش ما در درجه اول این است که افراد را آرام آرام با خود واقعی‌شان درگیر کنیم مثلاً می‌گوییم

خیلی از نکات جزئی را حذف کنید چون در قدم اول، افراد باید با مسئله درگیر شوند و من فکر می‌کنم این کتاب‌ها و کتاب‌هایی از این دست افراد را درگیر می‌کنند و بعد ترغیب می‌شود که بیشتر روی خودشان کار کنند بنابراین اینها مهارت‌های اولیه‌ای هستند که مهارت‌های پایه را به افراد آموزش می‌دهند. ما همین قدر که افراد را با این ذهنیت درگیر کنیم کار خودمان را انجام

تفاوت‌های ساده‌نگاری و ساده‌انگاری

فاطمه صبحی؛ چندی است در بازار کتاب‌های روان‌شناسی شاهد چاپ آثاری هستیم که با عنوان کلی "مهارت‌های زندگی" و با زیرعنوان‌های فرعی متعددی چاپ می‌شوند که این عناوین فرعی از مقابله با اعتیاد، کودک‌آزاری، همسرگزینی و ... تا مهارت‌هایی نظیر اهمیت مسواک زدن را شامل می‌شوند. گرچه باید آموزش این مهارت‌ها را در قالب کتاب‌های خودیار و گاهی موثر در این عرصه تلقی کرد اما در عین حال باید به یاد داشته باشیم که تالیف یا ترجمه آثاری از این دست مستلزم دارا بودن پیش‌زمینه‌هایی علمی است که اگر تولیدکنندگان این آثار فاقد تخصص لازم در این زمینه باشند کارکردی که از این نوع آثار انتظار می‌رود حاصل نخواهد شد حتی اگر به دلیل برخی جذابیت‌های ظاهری، فروش بالایی هم داشته باشند؛ چه از آنجا که جامعه هدف این نوع کتاب‌ها غالباً مخاطبان عام و خوانندگان غیرحرفه‌ای هستند از یک سو کار نویسندگان به دلیل این که باید مفاهیمی پیچیده را در قالب و زبانی ساده عرضه کنند دشوار می‌شود و از سوی دیگر ساده‌نگاری با ساده‌انگاری یکی گرفته شده و باعث می‌شود افرادی که فاقد تخصص‌های لازم در این زمینه هستند دست به نگارش این گونه آثار بزنند، اما به هر حال نمی‌توان منکر ضرورت نگارش کتاب‌هایی شد که امروزه در همه جای دنیا با عنوان "مهارت‌های زندگی" سعی در تعدیل مشکلات روان‌شناختی و ترغیب افراد برای شناخت چارچوب‌های رفتاری و شخصیتی خود دارند.

کتاب "مهارت‌های زندگی" نوشته دکتر سید حمید آتش‌پور نیز گرچه بی‌تردید با همین هدف نگاشته شده اما به نظر می‌رسد نگاه بیش از حد کلی نویسندگان به این مفاهیم که گاه در حد ارائه تیترونی مطالب تنزل می‌یابد بیش از آن که مخاطب را با عمق مسائل آشنا کند صرفاً عناوینی کلی را - که شاید بیشتر به کار مشاوران بالینی بیاورد - پیش چشم خواننده قرار می‌دهد. با همه این احوال چاپ این گونه آثار را - که شاید بهتر باشد آن را نوعی آزمون و خطا در عرصه چاپ آثار روان‌شناسی در کشورمان بدانیم - باید به فال نیک گرفت و در انتظار آثار مقبول‌تری بود.

در سال‌های اخیر ناشران زیادی از جمله نشر دانژه، قطره و ... و این بار نشر ابو عطا اقدام به چاپ کتاب‌هایی با عنوان اصلی "مهارت‌های زندگی" کرده‌اند. اساساً دلیل نگارش کتاب‌هایی از این دست چیست؟

اینها با تغییراتی مرتبط هستند که به طور کلی در سطح جهان اتفاق افتاده است. چندی پیش سازمان بهداشت جهانی بیانیه‌ای صادر کرد مبنی بر این که برای این که بتوانیم با مشکلات زندگی کنار بیاوریم احتیاج به مهارت‌های مقابله‌ای داریم یعنی برای این که زندگی بهتری داشته باشیم نیازمند مهارت‌های مختلفی هستیم که این مهارت‌ها گستره وسیعی را شامل می‌شود اما آن بخشی که می‌تواند انسان‌ها را در ارتباط با خودشان و نیز در ارتباط با اجتماع موفق کند مهارت‌های زندگی نام گرفت. برخی از این مهارت‌ها عبارتند از مسئولیت‌پذیری، تصمیم‌گیری، تفکر نقادانه، مقابله با هیجانات منفی و ... که بر این اساس ۱۰ مهارت اصلی تعریف شد اما واقعیت این است که در دل هر کدام از این ۱۰ مهارت، مهارت‌های دیگر زاده می‌شوند که هر کدام در جای خود باید آموزش داده شوند.

به نظر شما چرا این کتاب‌ها عمدتاً رویکرد شناختی - رفتاری دارند؟

رویکرد عمده لزوماً درمانی نیست؛ اینها نوعی نگاه است که ما به مسائل داریم، چون اعتقاد بر این بود که فرد برای این که با مسائل زندگی مواجه شود لازم است به لحاظ شناختی بتواند نامندی‌ها، ضعف‌ها، تفکرات و بسیاری از زمینه‌های مسئله‌ساز خود آشنا شود و در مرحله بعد عناصر غیرمنطقی افکار خود را بشناسد.

به نظر می‌رسد در این مجموعه ۱۰ جلدی شما نوعی کلی‌گویی شده بدون این که مکانیسم رسیدن به این شناخت در اختیار خواننده قرار گیرد. به این ترتیب فکر نمی‌کنید اگر خواننده دچار خطاهای شناختی نسبت به خودش باشد عملاً با خواندن این کتاب راه به جایی نبرد؟

اگر ما فکر کنیم که میزان خطاهای شناختی بالاست به نتیجه نمی‌رسیم و بالطبع مجبوریم از مهارت‌های دیگری استفاده کنیم مثلاً مهارت حذف خطای شناختی. ضمن این که باید یادمان باشد بخشی از دیدگاه‌های رفتاری - شناختی، آموزشی است یعنی شما مجبورید گفتار تان را به صورت آموزشی درآورید و بالطبع وقتی می‌خواهید ارزیابی‌ها و تفکرات خودتان را تحلیل کنید مجبور هستید به شکل گام به گام و آموزشی با خودتان برخورد کنید. به هر حال در بعضی مواقع مجبورید مثل همه شیوه‌های دیگر آموزشی، از کلیات شروع کنید یا به قول خودتان کلی‌گویی کنید؛ بعضی جاها هم مجبورید مسئله را جزء به جزء بنویسید.

منظور من از کلی‌گویی این بود که هر کدام از سرفصل‌های این کتاب می‌توانست موضوع کتاب مستقلی باشد.

بله، دقیقاً همین طور است؛ به همین دلیل هم هست که شما وقتی می‌خواهید یک دوره آموزشی یا یک دوره خودیار برای افراد بگذارید مجبورید

با ابراهیم علی دوست درباره «قوانین و مقررات فوتبال»

دریبل با ترجمه

همان طوری که تاکتیک‌ها و تکنولوژی‌های مورد استفاده در ورزش فوتبال با سرعت قابل توصیفی پیشرفت می‌کند، قوانین و مقررات این رشته ورزشی نیز در حال تغییر هستند و این موضوع، بر ضرورت به روز شدن اهالی فوتبال به ویژه مسئولان و مدیران، مربیان، بازیکنان و داوران در این زمینه تاکید دارد. خوشبختانه طی سال‌های اخیر کتاب‌های مختلفی در زمینه قوانین ورزش فوتبال در کشورمان منتشر شده و اخیراً نیز نشر بامداد کتاب «قوانین و مقررات فوتبال همراه با دستورالعمل داور و واژه‌نامه» را روانه بازار نشر کرده است. این کتاب بر اساس آخرین اطلاعات فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا) توسط ابراهیم علی دوست قهقرخی ترجمه شده است. نکته قابل توجهی که درباره این کتاب وجود دارد، این است که این کتاب آخرین اصلاحات سال ۲۰۰۸ میلادی را در خود جای داده است.

مترجم کتاب «قوانین و مقررات فوتبال همراه با دستورالعمل داور و واژه‌نامه» در این باره می‌گوید: «مطالب این کتاب را از سایت رسمی فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا) تهیه کردم و در تعطیلات دو هفته‌ای نوروز نیز آن را ترجمه کردم.»

علی دوست تاکید فراوانی بر انجام کار سریع در حوزه ترجمه و چاپ قوانین و مقررات فوتبال دارد و اضافه می‌کند: «علاوه بر این که ضرورت دارد این قوانین و مقررات هرچه سریع‌تر در اختیار اهالی فوتبال قرار بگیرد، تغییر سریع قوانین این رشته ورزشی نیز مترجم و ناشر را وادار می‌کند که سرعت را در کار خود به عنوان یک عامل مهم در نظر بگیرند چون قوانین و مقررات فوتبال تقریباً هر ساله تغییر می‌کند. ضمن این که در طی سال نیز به کرات مواردی به آن اضافه یا کم می‌شود. از این رو خودم هنگام ترجمه این نوع کتاب‌ها، از ناشر تضمین‌های لازم را می‌گیرم، زیرا اگر قوانین و مقررات سال ۲۰۰۸ بخواید در سال ۲۰۰۹ منتشر شود، شاید اصلاً به درد نخورد. در حالی که در بسیاری از زمینه‌ها خصوصاً حوزه تربیت بدنی و ورزش، دیده می‌شود که آثاری قابل قبول و منطبق با علم روز منتشر می‌شود در صورتی که ممکن است کتاب اصلی آنها چند سال قبل منتشر شده باشد و پس

از گذشت چند سال به زبان فارسی برگردانده شود.» وی ادامه می‌دهد: «به طور مثال در حال حاضر مشغول ترجمه کتابی در زمینه قوانین و مقررات بسکتبال هستم، اما چون شایع شده است که ممکن است قوانین و مقررات این رشته ورزشی در زمان بازی‌های المپیک ۲۰۰۸ پکن تغییر کند، دست نگه داشته‌ام که بعد از این بازی‌ها دست به ترجمه این قوانین و مقررات بزنم و خیالم هم راحت است چون قوانین و مقررات بسکتبال عموماً هر دو سال یکبار تغییر می‌کند و سرعت تغییر و تحول آنها هرگز مثل فوتبال نیست.»

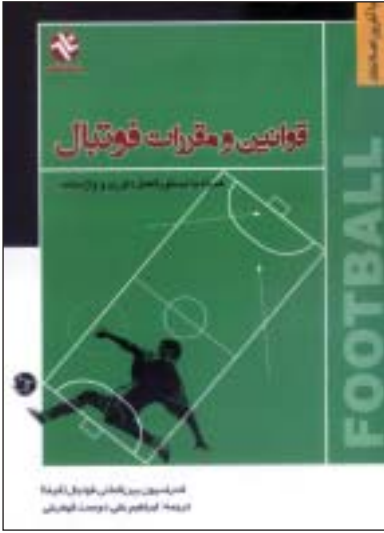
دانستن قوانین جدید فوتبال، به قول قدیمی‌ها «مثل نان شب واجب است» زیرا ممکن است بر اثر بی‌اطلاعی از یک قانون جدید، خسارات شدیدی به فوتبال یک کشور وارد شود. اتفاقاً اهالی فوتبال هم از این گونه آثار استقبال می‌کنند. علی دوست در این باره می‌گوید: «به خاطر ارتباطاتی که با داوران لیگ برتر و لیگ یک فوتبال کشورمان دارم، از نظرات آنها هم هنگام ترجمه این کتاب استفاده و در برخی موارد که بخشی برایم نامفهوم بود، با آنها مشورت می‌کردم. اتفاقاً آقای عنایت، رئیس کمیته داوران فدراسیون فوتبال نیز خیلی مرا به ترجمه این کتاب تشویق و به قولی از من در این راه حمایت معنوی کرد.»

سوالی که پیش می‌آید این است که آیا در فاصله حدود چهار ماهی که از زمان ترجمه این کتاب توسط علی دوست و انتشار آن از سوی نشر بامداد کتاب می‌گذرد، قوانین و مقررات فوتبال تغییری نکرده‌اند؟ علی دوست در پاسخ به این سوال می‌گوید: «اخیراً شنیده‌ام که در یکی از جلسات کمیته داوران فدراسیون فوتبال اعلام شده که از مجموع قوانین مطرح شده در این کتاب، دو مورد تغییر کرده است. این در حالی است که هنوز این تغییرات روی قوانین منتشره در سایت فیفا اعمال نشده است.»

آن‌گونه که این مدرس دانشگاه و دانشجوی مقطع دکترای رشته تربیت بدنی می‌گوید، دو قانون تغییر یافته درباره تثبیت اندازه زمین فوتبال و همچنین خارج کردن قانون تکل از پشت از موارد اخطار به اخراج در شرایطی خاص است.

سرعت دادن به ترجمه و انتشار در چنین حوزه‌هایی قابل قبول است و از طرفی وجود اشکال در عین رعایت دقت در ترجمه و انتشار، انکارناپذیر است، اما وقتی در اولین خط از اولین صفحه شروع مطالب این کتاب مطلبی نامفهوم دیده می‌شود، این موضوع مطرح می‌شود که آیا دقت باید در این گونه موارد فدای سرعت شود؟!

پس از فهرست این کتاب در صفحه‌ای با عنوان «قوانین فوتبال: آخرین اصلاحات ۲۰۰۸-۲۰۰۷» این گونه نوشته شده است: «با توجه به توافقات صورت گرفته بین اعضای انجمن، اصول این قوانین ثابت می‌ماند. در این جمله که می‌خواهد خواننده را وارد بحثی مهم کند، اصلاً مشخص نشده است که منظور از اعضای انجمن «اعضای کدام انجمن است، زیرا انجمن‌های متعددی در فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا) و همچنین کنفدراسیون‌های قاره‌های مختلف و خصوصاً فدراسیون فوتبال کشور خودمان وجود دارد! اتفاقاً علی دوست که مربیگری تیم دانشگاه علمی-کاربردی را بر عهده دارد، این اشکال را وارد می‌داند و می‌گوید: «این ایراد را قبول دارم. منظور من از انجمن، همان برد انجمن بین‌المللی فوتبال است که ۱۲ عضو دارد. واقعیت این است که ابتدا قرار بود این انجمن در پایان کتاب معرفی شود، اما بنا بر دلایلی این بخش حذف شد. چون احساس کردیم نیازی به وجود آن نیست! البته در سایت فیفا مطالب زائدی وجود داشت که از ترجمه آن صرف نظر کردم، اما در مورد این موضوع حق باشماست. مترجم کتاب «قوانین و مقررات فوتبال همراه با دستورالعمل داور و واژه‌نامه» همچنین بر ضرورت آگاهی داوران فوتبال از قوانین و مقررات جدید فیفا تاکید می‌کند و می‌گوید: «وقتی قرار است نمایندگان فوتبال مادر عرصه‌های مهمی چون بازی‌های المپیک، مسابقات قهرمانی قاره آسیا، جام جهانی، مسابقات قهرمانی باشگاه‌های آسیا و سایر مسابقات بین‌المللی حضور پیدا کنند، لازم است که با آخرین قوانین و مقررات فوتبال آشنا باشند و این موضوع خود به خود به ترجمه و مکتوب کردن قوانین و مقررات جدید فوتبال تاکید دارد. گاهی یک تغییر کوچک می‌تواند زمینه تحولاتی بزرگ در بازی فوتبال شود.»

علی دوست از جمله مترجمانی است که به ویرایش مطالب ترجمه شده‌اش آن هم توسط فردی غیر از خودش اعتقاد دارد و می‌گوید: «همواره مطالبم را برای ویرایش به دوستان مورد اعتماد می‌دهم و سعی می‌کنم علاوه بر ویرایش علمی، ویرایش ادبی خوبی روی مطالب انجام شود. اگر چه خودم هم تا حد زیادی قادر به انجام این کار هستم، اما معتقدم وقتی خودم مطلبی را می‌نویسم، آن مطلب به نوعی شکل و کادر خاص خودش را در ذهنم پیدا می‌کند و لذا ممکن است نتوانم اشکالات کار خودم را ببینم.»

در کتاب «قوانین و مقررات فوتبال همراه با دستورالعمل داور و واژه‌نامه» ابتدا ۱۷ قانون درباره زمین مسابقه، توپ مسابقه، تعداد بازیکنان، تجهیزات بازیکنان، داور، کمک داوران، زمان انجام مسابقه، شروع و شروع مجدد بازی، توپ داخل بازی و خارج از بازی، روش امتیازدهی، آفساید، خطاها و رفتارهای ناشایست، ضربات آزاد، پرتاب اوت، ضربه دروازه و ضربه کرنر بیان شده است. پس از آن هم روش‌های تعیین تیم برنده در یک مسابقه تشریح شده است. در ادامه آموزش‌ها و دستورالعمل‌های اضافه برای داوران در قالب ۱۷ قانون بیان شده است.

واژه‌نامه و کلمات مورد نیاز داوران و مکالمات روزمره در فوتبال، بخش‌های پایانی این کتاب را تشکیل می‌دهند. علی دوست تاکید زیادی دارد که این کتاب می‌تواند علاوه بر مدیران و داوران فوتبال، برای همه مربیان و بازیکنان این رشته ورزشی هم کاربرد داشته باشد.

وی می‌گوید: «هنگام ترجمه قوانین و مقررات فوتبال، سعی داشتم از نثری روان برای ترجمه مطالب به زبان فارسی استفاده کنم تا هر مربی، داور و بازیکنی با هر سطح سواد بتواند از مطالب آن استفاده کند.» چاپ اول کتاب «قوانین و مقررات فوتبال همراه با دستورالعمل داور و واژه‌نامه» در شمارگان ۳۰۰۰ نسخه، ۱۴۴ صفحه و قیمت ۲۰۰۰ تومان منتشر شده است.

معرفی کتاب

فعال و پرانرژی در صفحه زندگی

شطرنج، ورزش است یا سرگرمی؟ برخی معتقدند چون شطرنج باز هنگام بازی شطرنج فعالیت جسمانی که منجر به افزایش سوخت و ساز درون سلولی شود، انجام نمی‌دهد، پس شطرنج ورزش نیست و شطرنج باز هم ورزشکار محسوب نمی‌شود.

اگر شما می‌خواهید پاسخ روشنی برای این سوال پیدا کنید و در عین حال با زندگی

یک استاد بزرگ شطرنج آشنا شوید، مطالعه کتاب «زندگی‌نامه و بهترین بازی‌های قهرمان شطرنج جهان: کرامنیک» می‌تواند برایتان سودمند باشد. در این کتاب که توسط خشایار بهاری به زبان فارسی ترجمه و از سوی نشر فرزین منتشر شده است، بهترین بازی‌های «ولادیمیر کرامنیک» قهرمان شطرنج جهان که اغلب توسط خودش تفسیر شده، به رشته تحریر درآمده است. البته مترجم کتاب هم دو رویارویی مهم این شطرنج‌باز را که به کسب مقام قهرمانی جهان توسط وی منجر شد، بر متن اصلی کتاب افزوده است.

در حقیقت کتاب «زندگی‌نامه و بهترین بازی‌های قهرمان شطرنج جهان: کرامنیک» یک سال پیش از این که وی عنوان قهرمانی جهان را به دست بیاورد، نوشته شد، اما از آنجا که قهرمان شدن در جهان و بازی‌هایی که او را به این عنوان رساند، از اهمیت بالایی برخوردار بود، ضرورت داشت که این بازها نیز به کتاب اضافه شود.

داستان ورزش کردن کرامنیک به معنای فعالیت بدنی نیز، حکایتی خواندنی دارد که در مقدمه این کتاب این گونه آورده شده است: «کرامنیک از هفت سال پیش از کسب مقام قهرمانی و در حالی که بیشتر استادان بزرگ جهان مغلوب کاسپاروف می‌شدند، کرامنیک در تورنمنت‌های گوناگون بارها بر کاسپاروف غلبه کرده بود و همین هم او را به عنوان محتمل‌ترین جانشین کاسپاروف مطرح می‌کرد، اما موضوع به همین جا خلاصه نمی‌شد. لازمه کسب مقام قهرمانی جهان، فقط پیروزی بر کاسپاروف نبود، بلکه افزون بر آن، شخص باید از خونسردی، اعتماد به نفس و اراده بالایی برخوردار باشد. کرامنیک برای آزمودن اراده خود، در تدارکی دراز مدت برای مقابله با کاسپاروف، حدود دوازده کیلو از وزن خود کاست، سیگار کشیدن را ترک کرد، به تمرین‌های گسترده ورزشی (به ویژه تئیس) پرداخت و با همکاری چند استاد بزرگ دیگر، به تمرین‌های سنگین در زمینه شطرنج روی آورد. همین امر باعث شد در رویارویی دو جانبه سال ۲۰۰۰، بدون شکست و با کسب دو برد بر کاسپاروف پیروز

شود که خود نشان از استحکام فوالباعده سبک بازی او داشت. به همین علت مترجم برای پربارتر کردن این کتاب، مقاله مفصل کرامنیک درباره رویارویی با کاسپاروف را به کتاب پیوست کرده است.

پیوست دوم هم که توسط مترجم به اصل کتاب افزوده شده است، «عنوان مطلق قهرمانی جهان در سال ۲۰۰۶» نام دارد.

کتاب «زندگی‌نامه و بهترین بازی‌های قهرمان شطرنج جهان: کرامنیک» با نثری داستانی شروع می‌شود و روایتگر بهار سال ۱۹۷۰ است، وقتی که شهر بلگراد با شور فراوان پذیرای بهترین شطرنج‌باز جهان بود. فصل اول این کتاب «دوره کودکی نامعمول» نام دارد و فصل دوم «پیشرفت ناگهانی» است و در فصل سوم با عنوان «سرشت زمان» و فصل چهارم با عنوان «بازی‌های برگزیده» بازی‌های مختلف کرامنیک تشریح می‌شود. از جمله نکات مثبت این کتاب، روایت داستان‌گونه‌ای است که در کل کتاب حفظ می‌شود، حتی وقتی که بازی‌های کرامنیک با افراد مختلف به روش جبری تشریح می‌شود. نقل قول‌های مستقیم از کرامنیک نیز که نویسنده این کتاب به زبان روسی در کتاب آورده شده است، فضای داستانی کتاب را تقویت می‌کند.

چاپ اول کتاب «زندگی‌نامه و بهترین بازی‌های قهرمان شطرنج جهان: کرامنیک» ۲۵۰۰ نسخه شمارگان، ۳۶۹ صفحه و ۴۵۰۰ تومان قیمت دارد.

این هفته با صفیه کوهی سراینده مجموعه «آخرین چهارشنبه»

پرواز واژه ها به سوی معنا

افرادی هم هستند که بدون ادعای شاعری احساسات درونی خود را روی کاغذ آورده اند و تاثیر گذاشته اند. البته من صد درصد مخالف استفاده از تکنیک در شعر نیستم اما شعرا این است که فرم نباید محتوا را تحت الشعاع قرار دهد.

یعنی شعرهایی که فرم گرا هستند را رد می کنید؟ نه، چون اعتقاد دارم هر رویکردی در ادبیات باید ادامه داشته باشد. به هر حال گذشت زمان ضعف و قوت ها را بر ملا می کند.

یکی از مشکلات نویسندگان و شاعران جوان، مشکل پیدا کردن ناشر و ... است. آیا شما هم این مشکلات را داشتید؟

این مشکلی که می گوید در شهرستان ما چندین برابر است به طوری که من برای چاپ همین کتاب مجبور شدم چهار بار به تهران و پنج بار به مشهد بروم و همه اینها بی نتیجه بود زیرا در پایان مجبور شدم کارم را به یک ناشر شهرستانی بسپارم.

برای اولین کارت ان سرمایه گذاری شخصی کردید؟ بله، حتی نظارت بر صفحه آرایی و طرح جلد هم برعهده خودم بود و بعد از چاپ هم توزیع کتاب را خودم برعهده گرفتم.

بازتاب کتابتان تا الان خوب بوده؟

خوشبختانه بله و همین امر، خستگی چند سال را از تنم بیرون کرد.

چرا؟

من در اشعارم همان قدر از فرم استفاده می کنم که لازم است. من به شعری که فقط شکل باشد و هیچ پیامی نداشته باشد اعتقاد ندارم. به عنوان مثال شاعرانی هستند که بر اساس حال و هوای زلزله شعر سروده اند اما این شعر هیچ حسی را به مخاطب القا نمی کند اما

انجمن اندیشه جمع می شدند که پس از مدتی تعطیل شد اما ما بلافاصله انجمنی به نام صبا را راه اندازی کردیم که ویژه بانوان شاعر و نویسنده است. آن گونه که از حال و هوای اشعارتان پیداست شما بیشتر به عنصر محتوا اهمیت می دهید و فرم را آنچنان که باید و شاید مورد توجه قرار نمی دهید.

صفیه کوهی قولانلو متولد ۱۳۵۸ و کارشناس رشته کتابداری است. این شاعر که هم اکنون ساکن شهرستان شیروان در خراسان شمالی است در اولین مجموعه اش سعی کرده حال و هوای شعرهایش به شعر امروز ایران نزدیک باشد.

شعرهای اولین مجموعه شما دارای حال و هوایی هستند که در شعر امروز جوانان جریان دارد. شما به رغم دور بودن از مرکز، چگونه این حال و هوا را حفظ کردید؟

تمام تلاش من این است که با خواندن کتاب های شعر این رابطه را ایجاد کنم و در حد توان حضورم را در جمع دوستداران شعر حفظ کنم. می توانم بگویم که آشنایی من با چند چهره شعر معاصر باعث فراگیری مولفه های امروزی در شعرم بوده است.

فضای کلی شهرستان شیروان در حوزه شعر چگونه است؟

خوشبختانه باید بگویم ما در ناحیه شعر مشکلی نداریم و به راحتی دور هم جمع می شویم و از نظرات همدیگر استفاده می کنیم.

یعنی یک مرکز رسمی دارید؟

بله، اغلب دوستان پیش از این در انجمنی به نام

در هفته گذشته از نظر انتشار کتابهای چاپ اول، انتشارات شاهد با بیست و هشت عنوان کتاب پرکارترین ناشر مهدی و وحیدی صدر با شش عنوان پرکارترین مولف؛ و اشرف کریمی با سه عنوان پرکارترین مترجم بودند.

شاخص های آماری کتابهای بزرگسال

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
بزرگترین کتاب	۲۰۰۰ ریال	مجموعه سرکه سیب، مارکوئیت هلیس، لیکس شوگر، ناشر: پیدایش، چاپ ۲۲،۴ نسخه، ۵۱۰۰ نسخه
کوچکترین کتاب	۳۰۰۰۰۰ ریال	دایره المعارف عکس ایران، کاشان، لاجوردین فرخبر، ناشر: هفت آسمان، چاپ ۱، ۲۲۲، ۱ نسخه، ۱۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۹۶ مرتبه	تعلیم و تربیت در اسلام، مرئیس مطهری، ناشر: صدرا ۴-۲، چاپ ۵۰۰۰ نسخه، ۲۲۰۰۰ نسخه
بیشترین شمارگان	۵۰۰۰۰ نسخه	تفسیر همراه با تلاوت نور، ناشر: تبستان دانش، چاپ ۱۲۲، ۴ نسخه، ۶۰۰۰۰ ریال
کثیرترین شمارگان	۵۰۰ نسخه	فصلنامه ای در بازاریابی و مدیریت بازار، داور ونوس، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (استاد)، چاپ ۶، ۲۴۶، ۶ نسخه، ۲۴۵۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۷۰۶ صفحه	فرهنگ یک جلدی پیشرو ایران پورا انقلابی - فارسی، منوچهر آریابور گاشمی، ناشر: نشر الکترونیکی و اطلاع رسانی جهان ریانه، چاپ ۳۸، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۴۹۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	۱۲ صفحه	آخرین کارگاه، مهدی وحیدی صدر، ناشر: حدیث نیوا، چاپ ۱، ۵۰۰۰ نسخه، ۶۰۰۰ ریال

شاخص های آماری کتابهای کمک درسی

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
بزرگترین کتاب	۱۰۰۰۰۰ ریال	باز هم می توانیم: ویژه دانش آموزان سال سوم و ورودی سال چهارم دبستان (تلفیقی از کتابهای درسی پایه ی سوم از راستای گریست بافته های طرح تحلیلی -)، محضرنا احمدی، ناشر: رشد اندیشه، چاپ ۴، ۸۰۰ نسخه، ۲۰۰۰۰ نسخه
کوچکترین کتاب	۱۹۹۰۰۰ ریال	ترجمه جامع منابع: همراه با سوالات کنکور تجربی اخیر با پاسخ و تحلیل - نوآگ - گریست - چنین شناسی -، زیبا نظری زاده، ناشر: اندیشه رفیع، چاپ ۴، ۸۳۶، ۴ نسخه، ۱۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۲۵۹ مرتبه	دفتر برنامه ریزی به روش قدیمی، کاتلم قدیمی، ناشر: کانون فرهنگی آموزش، ۱۸۴ نسخه، ۵۰۰۰ نسخه، ۳۷۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۵۰۰۰ نسخه	باز هم می توانیم: ویژه دانش آموزان سال اول و ورودی سال دوم دبستان (تلفیقی از کتابهای درسی پایه ی اول از راستای گریست بافته های طرح تحلیلی -)، سیدناهید بیرشقی، ناشر: دانش اولین، چاپ ۴، ۸۰۰ نسخه، ۱۰۰۰۰ ریال
کثیرترین شمارگان	۵۰۰ نسخه	مجموعه سوالات فارغ التحصیلی، احمدحسین اوزار، ناشر: آسرافیه، چاپ ۱، ۴۴۰ نسخه، ۹۵۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد کتابهای بدون قیمت	تعداد پدیدآورندگان			
		مؤلف *	مترجم	زن	مرد
۳۰۷	۱۲۰	۹۲	۶۶	۴۶	۱۲۸

* مؤلف: نامی پدیدآورگان (مکتب نویسنده، شاعر، گردآورنده، مترجم و ... به جز مترجم)

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع رسانی «خانه کتاب» و بر اساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می شود. از شنبه ۱۳۹۲/۰۲/۲۹ تا چهارشنبه ۱۳۹۲/۰۲/۲۹، ۹۵۲ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع دین و سپس کودک و نوجوان بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات ادبیات، علوم غنایی، علوم اجتماعی و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتابهای منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تجدید*	ترجمه	چاپ اول	تعداد چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط
۱	کلیات	۴۱	۲۲	۹	۷	۲۴	۲۷	۴	۲۶۰۲
۲	فلسفه و روانشناسی	۴۳	۱۲	۲۱	۱۲	۲۱	۲۲	۱	۲۹۹۸
۳	دین	۲۴۴	۲۰۷	۳۷	۲۷	۱۶۷	۱۴۱	۱۰۴	۳۶۹۴
۴	علوم اجتماعی	۸۲	۶۵	۱۷	۴۱	۴۱	۷۵	۷	۳۱۱۲
۵	زبان	۴۲	۴۱	۴	۱۶	۱۷	۴۱	۴	۲۷۴۲
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۲۶	۱۹	۷	۱۳	۱۳	۱۳	-	۳۱۷۵
۷	علوم غنایی	۹۶	۹۶	۳۷	۴۵	۵۱	۹۰	۶	۲۲۱۷
۸	هنر	۲۹	۱۶	۱۳	۱۹	۱۰	۲۸	۱	۲۸۶۹
۹	ادبیات	۱۲۱	۱۰۶	۲۵	۷۰	۶۱	۶۱	۱۲۶	۲۴۹۸
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۳۵	۳۳	۴	۲۰	۱۵	۲۸	۷	۳۳۲۱
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۷۲	۷۲	-	۵	۶۷	۷۱	۱	۳۶۰۱
۱۲	کودک و نوجوان	۱۴۲	۹۲	۵۰	۳۶	۱۰۶	۱۲۵	۱۷	۴۸۴۶
جمع بندی		۹۵۴	۷۴۴	۲۱۰	۳۶۱	۵۹۲	۸۰۰	۱۵۴	۳۲۲۲

* تجدید: به نامی آثاری که در هفته گذشته از سوی ناشران چاپ شده است.
** منظور از موضوع آموزشی و کمک درسی، کتب آموزشی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوط است و مطالب آنها دانش آموزان از پیش دبستان تا دبیرستان هستند.

شاخص های آماری کتابهای کودک و نوجوان

شاخص ها	مقدار	مشخصات کتابها
کوچکترین کتاب	۱۵۰۰۰۰ ریال	علم در قرن ۲۱، پورا پارتی، ناشر: مجد عقیق، ناشر: افق، چاپ ۱، ۲۲۲ نسخه، ۲۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۱۹ مرتبه	حکام نوجوانان: مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ یوسف صالحی، یوسف صالحی، ناشر: پیام کتاب، ۱۹۲ نسخه، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۵۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۵۰۰۰ نسخه	عروسک گردوشکن، ناصر خالاییان، ناشر: برف، چاپ ۶، ۲۸۲ نسخه، ۳۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	قصه های پریان کتاب قرمز، اندرو لانگ، علی اکبر خاوری، ناشر: گداور، چاپ ۲، ۴۴۴ نسخه، ۷۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۸۰۰ صفحه	فرهنگنامه ای نوجوان گلدانش، حسن سالاری، ناشر: پیام عدالت، چاپ ۶، ۵۰۰۰ نسخه

دور دنیا با جایزه های ادبی

موضوع لغو حق انتشار کتاب های یک نویسنده محبوس آمریکایی، این روزها به یکی از نشانه های نقض آزادی بیان و حقوق اجتماعی در ایالات متحده تبدیل شده است.

ویکتور مارتین، محکومی است که در زندان ایالتی نورث کارولینا دچار تحول شده است و کار نویسندگی را آغاز کرده است در حالی که بنا به ادعای ناظران کار او بسیار خوب از آب درآمده، اما مقامات زندان با استناد به بندی از قانون که انجام فعالیت تجاری را برای زندانیان ممنوع می کند، مانع از انتشار کتاب های او شده اند.

مسئولان زندان با توقیف رمان او مدعی شده اند که نوشتن کتاب در زندان مغایر با قانون است، اما وکلای مارتین که تاکنون ۹ سال از محکومیت ۲۳ ساله اش گذرانده است، معتقدند این کار نقض قوانین مدنی است. علاقه مندی انتشارات معتبر آمازون به چاپ کتاب مارتین ۳۲ ساله باعث شده که حساسیت مقامات زندان برانگیخته شود.

وکلای این زندانی که خواستار عودت نوشته های توقیف شده این نویسنده هستند معتقدند وی تاکنون موفق شده هواداران بسیاری پیدا کند و ممنوعیت انتشار داستان او به معنای سوء استفاده از قانون در جهت سلب آزادی های مدنی است. این جریان که در رسانه های آمریکایی با آب و تاب فراوانی پیگیری می شود، به موضوع جنجالی آزادی های مدنی در این کشور تبدیل شده است.

جایزه ایتالو کالوینو

برای نویسنده کوبایی

روگلیو ریورون نویسنده جوان و کوبایی توانست با رمان 'رقص در کنار بوته زار' جایزه سال ۲۰۰۸ ایتالو کالوینو را کسب کند.

این جایزه که هر سال از سوی اتحادیه نویسندگان و هنرمندان کوبا اهدا می شود، امسال از میان ۳۲ اثر راه یافته به مرحله نهایی به نویسنده جوان تعلق گرفت. مراسم اهدای این جایزه که با حضور شخصیت های ادبی و دیپلمات های آمریکای لاتین و نیز سفیر ایتالیا در کوبا برگزار شد، با تجلیل از ایتالو کالوینو نویسنده نامدار ایتالیایی همراه شد و از این نویسنده به عنوان یکی از نویسندگان برجسته قرن بیستم نام برده شد.

روگلیو ریورون روزنامه نگار و نویسنده کوبایی در سال ۱۹۶۴ در پلاستاس متولد شد. او از دوران جوانی با انتشار آثار و دریافت جوایز مختلف خود راه به عنوان یکی از مستعدترین نویسندگان کشورش معرفی کرد. از جمله جوایز او می توان به جایزه روزنامه نگاری فرهنگ و انقلاب و جایزه اتحادیه نویسندگان و هنرمندان کوبا اشاره کرد.

جایزه ادبی کاموئس

برگزیده خود را شناخت

جایزه ادبی کاموئس، مهم ترین جایزه ادبی کشورهای پرتغالی زبان، به خواو اوبالدو ریبری رو نویسنده برزیلی رسید.

این جایزه که مهم ترین جایزه پرتغالی زبان های جهان است در حالی به ریبری رو رسید که خوزه ساراماگو نویسنده رمان 'کوری' برنده نوبل ادبیات نیز در لیست برندگان این جایزه دیده می شود.

خواو اوبالدو ریبری رو ۲۳ ژانویه سال ۱۹۴۱ در برزیل به دنیا آمده است. بسیاری از رمان های این نویسنده به انگلیسی و زبان های دیگر نیز ترجمه شده است که از این میان رمان 'حافظه نامرئی' با بیشترین استقبال از جانب رسانه های انگلیسی زبان روبه رو بوده است.

رمان 'زنده باد مردم برزیل' او نیز در که در سال ۱۹۸۴ نوشته شده همراه چندین رمان دیگر به زبان فرانسه ترجمه شده که در کشور فرانسه با اقبال خوبی روبه رو بوده اند.

این جایزه در سال ۱۹۸۸ به منظور تقویت روابط بین دو کشور و همچنین اعتلای زبان پرتغالی تاسیس شد. هیأت داوران این جایزه که توسط دو نویسنده پرتغالی و دو نویسنده برزیلی تشکیل می شود و تا به حال هشت نویسنده پرتغالی، هفت برزیلی، یک موزامبیک و دو آنگولایی برنده آن بوده اند.

اعطای جایزه داستان کوتاه کانادا

دوازدهمین دوره جایزه داستان کوتاه اتحادیه نویسندگان کانادا به نویسنده کانادایی تعلق گرفت که توانست در داستانی هزار و پانصد کلمه ای به نام 'خطوط' یک رویداد زندگی را ترسیم کند.

ماری آلیسیا فراسر نویسنده داستان 'خطوط' که کارش از بین نهصد داستان کوتاه برگزیده شده به دلیل شیوایی و رسایی برنده شد و هیأت داوران این جایزه داستان فراسر را داستانی تاثیرگذار درباره دلآوری های یک دختر جوان توصیف کردند.

'خطوط' ماجرای دختر سیزده ساله ای است که با

روی قفسه ها

رمان 'نشانه' نوشته نورا روبرت که هفته گذشته در رده دوم بود خودش را به صدر جدول رساند و جزو پرفروش های آمریکا شد. این داستان جنایی که داستانی محلی و روایتگر جنایتی کهنه در ایالت ویرجینیا است با اقبال خوب خوانندگان روبه رو شده است.

'قوانین جعلی' اثر کریستوفر ریچ عنوان کتاب پرفروش دیگری است که به همراه 'میزبان' به قلم استفانی میر همچنان می فروشند.

آخرین وطن پرست داستانی از براد تور نیز که هفته گذشته سومین عنوان جدول را به خود اختصاص داده بود، این بار در ردیف بعدی جای گرفته است و روایتگر داستان انفجار در کافه ای پاریسی است. این کتاب با انفجار بمبی در بیرون یک کافه پاریسی شروع می شود و اسکات هاروات مامور ویژه امنیتی با پیگیری ماجرا، رازی قدیمی را کشف می کند.

'چهارده ساله بی باک' نوشته ژانت ایوانوویچ نیز همچنان با اقبال خوبی برخوردار است. در این داستان استفانی پلام و دوستش جو مورلی درگیر یک سرقت ۹ میلیون دلاری می شوند. 'چهارده ساله بی باک' هم برای پنجمین بار است که در جدول پرفروش ها دیده می شود هرچند 'سقوط' به قلم کاترین کولتر عنوان بعدی جدول است و برای چهارمین بار به جدول پرفروش ها راه یافته است.

این در حالی است که محمد لفتاح نویسنده شصت و دو ساله مراکشی که در قاهره مصر زندگی می کرد نیز این هفته بر اثر سرطان و حین عمل جراحی درگذشت. محمد لفتاح سال ۱۹۴۶ در مراکش به دنیا آمد و در کازابلانکا تحصیل کرد. وی سپس برای ادامه تحصیل به فرانسه رفت و در مدرسه عالی مهندسی درس خواند. این نویسنده از سال ۱۹۷۲ به مراکش برگشت و سپس برای زندگی به قاهره مصر رفت.

وی در سال ۱۹۹۲ اولین رمانش را به نام 'دوشیزگان اهل نومیديا' را نزد انتشارات فرانسوی لوب منتشر کرد. لفتاح تا دو سال پیش فعال بود و رمان های زیادی از جمله رمان 'خوشبختی بره ها' که به چندین زبان ترجمه شده است را منتشر کرده بود.

دانشنامه آنلاین نال از راه رسید

گوگل دانشنامه آنلاین نال را هفته گذشته افتتاح کرد.

سرویس جدید گوگل که نال نام دارد و به معنی دانش است از نوامبر گذشته فاز آزمایشی خود را با تعداد محدودی کاربر آغاز کرد و از این هفته میلیون ها نفر در سراسر دنیا می توانند از طریق Knol دانسته های خود را روی اینترنت با دیگران به اشتراک بگذارند. این سیستم همانند دو عنصر جدید دارد که شامل امضا و پرداخت حق مولف است. بر این اساس افرادی که قصد دارند روی Knol مقاله ای را منتشر کنند باید این مقاله را با نام واقعی خود امضا کنند و مسئولیت عواقب آن را بپذیرند و هر بار که کاربران دیگر بخواهند مقاله مولف را ویرایش کنند باید مشاوره های خود را برای نویسنده ارسال کنند و به این ترتیب مولف در خصوص تغییر و بازنویسی مقاله تصمیم می گیرد.

ویژگی دیگر این دانشنامه آنلاین جدید، سیستم پرداخت آن است. در حقیقت شرکت گوگل به مولفان Knol این امکان را داده است که در مقالات خود از آگهی های سیستم AdSense استفاده کنند و سپس سود حاصل از این آگهی ها به مولف رسیده و به این ترتیب مولف می تواند از مقاله ای که منتشر کرده است به عنوان یک منبع مالی استفاده می کند.

تحلیل ساخت های نحوی قرآن

دکتر محمدرضا شکرانی؛ قرآن پژوه

انتشارات دانشگاه اصفهان در تدارک است تا مجلد اول کتاب تحلیل ساخت های نحوی قرآن را که در اصل متن و نسخه گسترش یافته پایان نامه دکترای من محسوب می شود روانه بازار کند. تحلیل مقایسه ای ساخت های نحوی قرآن موضوع اصلی این کتاب است. من در این کتاب که در هشت فصل سامان داده شده ابتدا به تحلیل ساخت های قرآنی پرداخته ام و پس از آن میان ساخت های نحوی قرآن و معادل هایی که برای آنها در زبان فارسی برگزیده می شود مقایسه کرده ام. هدف اصلی من در این کتاب پیش از هر چیز فراهم آوردن بستری برای بهینه سازی ترجمه از عربی به فارسی به طور عام و ترجمه قرآن به طور خاص بوده است.

به وقت بیروت

موسی بیدج؛ مترجم

به وقت بیروت عنوان کتابی مشتمل بر دفتر شعری از اشعار علیرضا قزوه است که در روزهای نه چندان دور توسط انتشارات مرکز الحضاره شهر بیروت منتشر می شود. این کتاب توسط بنده به زبان عربی ترجمه شده که تمام اشعار منتشر شده و نشده علیرضا قزوه در قالب های نو را دربرمی گیرد. مجموعه شعر شاعر کویته سعادت الصباح با عنوان سروده های عاشقانه آخرین کتاب این شاعر است که توسط بنده و سمیرا ارشدی به دو زبان عربی و فارسی توسط انتشارات کویته چاپ رسیده و هم اکنون در برخی کشورهای عربی توزیع شده است.

کلیله و دمنه برای کودکان

محمد کاظم مزینانی؛ شاعر و داستان نویس

انتشارات قدیانی در تدارک است تا در آینده ای نه چندان دور کتاب کلیله و دمنه مرا در رده سنی کودک و نوجوان به بازار عرضه کند. در این مجموعه سه جلدی قصه های قدیمی کلیله و دمنه در قالب پیام های جدید و مورد نیاز کودکان و نوجوانان با زبانی شیوا به قصه بازگردان شده است که کتاب بیشتر به دنبال انتقال پیام های تاثیرگذار بر زندگی آنهاست. سه گانه شاهانه عنوان کتاب دیگری است که در قالب رمان به زندگی شاه مخلوع و خاندان وی می پردازد. در این کتاب بیشتر از مستندات تاریخی و کتاب های خاطره موجود، دستمایه ای برای قصه پردازی تهیه شده است که هدف آن آشنایی مخاطب با گوشه ای از تاریخ معاصر ایران مشتمل بر دردها و مصائب و کشور در دوران پهلوی است. این کتاب نیز به احتمال قوی توسط انتشارات سوره مهر منتشر خواهد شد.

میهمانی قافیه ها

حسین اسرافیلی؛ شاعر

هم اکنون کتابی با عنوان فرهنگ قافیه را در دست کار دارم که به زودی تألیف آن به پایان می رسد. این کتاب بیش از هشت سال

از وقت مرا صرف خود کرده است. بنابراین ضرورت احساس کردم در حال حاضر یکی از مشکلات شاعران کشور کمبود دایره واژگان است و با توجه به این که مطالعه و پژوهش در هر زمینه ای فرصتی را برای شاعران جوان در خلق اشعار فاخر باقی نمی گذارد به فکر تألیف این کتاب افتادم. کتاب فرهنگ قافیه بر اساس حروف روی الفبای آخر کلام تدوین شده که حدود ۶۰ هزار لغت را دربرمی گیرد که سعی کردم با توجه به پیچیدگی های شعر قدیم و آرایه های کهن تا حد امکان از آنها حذف کنم و لغات امروزی را برای توصیف و شرح شعر به کار گیرم.

اخلاق و سیاست از نگاه ارسطو

منوچهر صانعی دره بیدی؛ پژوهشگر فلسفه

مدتی است که با بنیاد حکمت صدر ادر در حال تدوین کتابی با عنوان حکمت عملی ارسطو هستم که به اخلاق و سیاست از منظر ارسطو می پردازد. در واقع کار بدین گونه است که بخش عملی حکمت ارسطو در تاریخ کشورهای چون ایران، یونان و ... را بنده به عهده گرفتم و سایر همکاران نیز تدوین سایر بخش های حکمت ارسطو را عهده دار هستند. بنیاد حکمت صدر ادر در حال حاضر به دنبال تهیه یک تاریخ فلسفه جامع به زبان فارسی است که متاسفانه تاکنون مورد غفلت قرار گرفته است. با توجه به این که تاکنون فلسفه و اندیشه های ارسطو به خوبی در جامعه منتقل نشده است سعی دارم با تألیف این کتاب کمکی هر چند ناچیز جهت معرفی آرا و اندیشه های ارسطو به جامعه پژوهشگران فلسفه داشته باشم. البته با دشواری های زیادی در تهیه این کتاب مواجه بودم و تنها به ترجمه منابع انگلیسی در تدوین اثر بسته نکردم بلکه به منظور غنابخشی به اثر سعی کردم واژه های کلیدی را به صورت اصطلاحات یونانی به کار گیرم. کتاب دیگری که در دست تهیه دارم، ترجمه مجموعه ای از آثار دیلتای، از بنیان گذاران علوم انسانی است که در قالب شش مجلد است و هم اکنون جلد اول آن به پایان رسیده و به زودی از سوی انتشارات ققنوس منتشر می شود. دیلتای در این مجموعه که نسخه اصلی آن در ۲۰ مجلد بوده ولی گزیده اش در شش مجلد توسط آلمانی ها به چاپ رسیده است، به دنبال تعریف علوم انسانی و شرایط و تاریخچه اش علوم در جهان است.

کاربردهای گفتمانی زبان

مجید ادیب زاده؛ پژوهشگر

حاصل پژوهش هایی که در حوزه مطالعات فرهنگی، زبان، گفتمان و سیاست خارجی داشتم در هیئت کتابی تحت عنوان زبان، گفتمان و سیاست خارجی، به زودی روانه بازار خواهد شد. کتاب هفت فصل دارد و مباحثی نظیر باز تولید یک گفتمان شبیه با غرب در دوران پهلوی، باز تولید یک گفتمان متعارض با غرب در گفتمان ضد استبدادی، باز تعریف مرزهای هویتی در برابر غرب در حوزه نمادین جامعه ایران، روانکاو و عناصر بیگانه ستیزی در گفتمان سیاست خارجی جمهوری اسلامی و ... در این فصول مورد بحث قرار می گیرند.

در این کتاب که حجمی قریب به ۲۵۰ صفحه خواهد داشت، به زبان و کاربردهای گفتمانی آن به منزله یک امر سیاسی توجه و تأکید داشته ام و برای بررسی پیدایش، تکوین و ظهور گفتمان سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران به سراغ نظام های گفتمانی رفته ام.

سایه روشن های صحنه

محمد یعقوبی؛ نمایشنامه نویس

هم اکنون دو کتاب آماده انتشار در نشر قطره دارم که البته مدت هاست کار آن به پایان رسیده و به گمانم تا چند ماه آینده در حوزه نمایشنامه روانه بازار شوند.

کتاب اول گل های شمعدانی در قالب ادبیات نمایشی است که زندگی خانواده ای که در اثر درگذشت پدر خانواده در تهران اقامت گزیده اند و تأثیراتی که خودکشی پدر بر خانواده ایجاد کرده است را دربرمی گیرد. این نمایشنامه دی ماه ۸۳ در سالن چهارسو به نمایش درآمد.

کتاب دوم تحت عنوان تنها راه ممکن به بررسی برخی از نمایشنامه های مهران صوفی از نمایشنامه نویسان کشور می پردازد که این کتاب به معرفی بخشی از آثار او می پردازد.

منوچهر صانعی دره بیدی

این کتاب شهریورماه سال ۸۴ در سالن سایه به نمایش درآمد. علاوه بر این دو کتاب، اخیراً با همکاری عباس زندیاف ترجمه رمانی را در قالب ادبیات نمایشی از نمایشنامه کنسول افتخاری اثر گراهام گرین اقتباس شده است را در دست گرفتیم که امیدواریم ظرف چند ماه آینده روانه بازار شود.

گشتالت درمانی و استرس

دکتر سینا رحیمی؛ روان شناس

آخرین کار من کتابی است تحت عنوان گشتالت درمانی پرلز که قرار شده از سوی نشر دانژه روانه بازار شود. در این کتاب بر اساس زندگی نامه فریدریک پرلز، بنیادگذار گشتالت درمانی، این رویکرد درمان روان شناختی را که برگرفته از سه رهیافت سایکو آنالیز (روان تحلیلی) (اگزوستانسالیستی (اصالت وجودی) و فنونولوژیکی (پدیدارشناختی) است معرفی و از طرف دیگر ارتباط مبانی تاریخی و نظری را با سایر رویکردهای درمانی، تأثیرگذاری آن در درمان بیماران و ... تحلیل کرده ام. این کتاب همراه یک گفتار جامع از خود پرلز تقریباً معرفی جامع و در عین حال مجمل از گشتالت درمانی است. کتاب بعدی من تحت عنوان استرس و سلامت رویکردی است به بحث استرس که زیربنا و ساختار سلامت جسمی را در مسائل روحی و روانی دنبال می کند.

در این کتاب با استدلال های علمی به این نتیجه رسیده ام که مبانی بسیاری از بیماری های روان تنی را در استرس باید جست چراکه استرس تا حد زیادی در واکنش جسم نسبت به بیماری ها تأثیر مستقیم و غیر قابل انکار دارد. این کتاب نیز از سوی نشر دانژه منتشر خواهد شد. علاوه بر این دو کتاب، هم اکنون مشغول ویرایش کتاب روان تحلیلی (که چندی پیش منتشر شد) هستم تا در آینده ای نه چندان دور چاپ دوم این کتاب نیز با ویرایش درست و دقیق روانه بازار نشر شود.

دنیای داستان

حسن اصغری؛ داستان نویس

زایش در وعده گاه مرگ عنوان مجموعه داستانی است که برای انتشار آن مذاکراتی صورت گرفته است. این مجموعه در برگزیده ۹ داستان کوتاه است که آن ها را طی سالها نوشته ام. در عین حال عاشقی در خیال داستان دیگری از من است که به زودی منتشر خواهد شد. این داستان را در بستری اجتماعی روایت کرده ام. در کنار این کار رمان های بر پا ایستادگان، سجده گاه گوساله سامری و قهقهه باشکوه را نیز برای انتشار آماده کرده ام.

رمان بر پا ایستادگان، رمان بلند اقلیمی درباره زندگی شالی کاران و صیادان شمالی است. سجده گاه گوساله سامری نیز رمانی با موضوع اجتماعی است که به زندگی یک استاد دانشگاه در سه دهه اخیر، درگیری های اجتماعی و مسائل زندگی وی می پردازد. قهقهه باشکوه درباره زندگی شاعری در دوره معاصر ایران است.